

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Vliv nízkonákladových bank na bankovní trh ČR

Alena Krejčová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Alena Krejčová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vliv nízkonákladových bank na bankovní trh ČR

Název anglicky

Influence of low-cost banks on banking trade in the CR

Cíle práce

Cílem práce je analyzovat, jakým způsobem vstup tzv. nízkonákladových bank na bankovní trh v České republice ovlivnil poplatkovou politiku velkých bank. Dílčím cílem vlastní práce je najít nejvýhodnější banku pro konkrétního klienta, která mu zajistí správu běžného účtu za nejnižší cenu.

Metodika

Teoretická část diplomové práce je zpracována na základě prostudované odborné literatury, účasti na odborných seminářích a konzultací s experty. V části práce je zachycen vývoj českého bankovního systému a přehled bank, které na českém bankovním trhu v současné době působí. Práce je zaměřena pouze na retailové bankovníctví a v rámci produktu bankovní účty jsou řešeny pouze účty fyzických osob nepodnikatelů. Vysvětleny jsou základní pojmy úzce spjaté s bankovními účty.

V další části práce jsou charakterizovány nové tzv. nízkonákladové banky. Metoda komparace je využita pro analýzu bankovních poplatků ve dvou rovinách:

a) poplatky u největších bank na bankovním trhu v České republice jsou porovnávány před a po vstupu nízkonákladových bank, b) porovnání poplatků mezi bankami navzájem při současných podmínkách na trhu.

Jelikož u jednotlivých bank existují rozdílné nabídky produktových balíčků, bude nutné pro srovnání poplatků vymezit klientský profil. Z důvodu zachycení vývoje ve více klientských segmentech budou pro účely této práce stanoveny tři profily klientů dle kritéria výše příjmu (pasivní, průměrný a aktivní klient).

Harmonogram:

Literární rešerše – 1. část : 1/2015 – 3/2015, Detailní metodika práce a dokončení druhé části literární rešerše : 4/2015 – 5/2015, Vlastní práce – analytická část : 6/2015 – 9/2015, Vlastní práce – syntéza poznatků, návrhy a doporučení : 10/2015 – 11/2015, Odevzdání poslední verze práce vedoucímu práce ke konečnému posouzení : 12/2015

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Banka, bankovní poplatky, bankovní systém, bankovní účet, centrální banka, finanční trh, nízkonákladové banky, platební styk.

Doporučené zdroje informací

- BLAŽEK, Jiří – UKLEIN, Jiří. Bankovnictví. 1. vydání. Brno: Doplněk, 1997. 180 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, svazek 188. ISBN 80-85765-91-8.
- ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. Základy financí. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011, 304 s. 4386. publikace. ISBN 978-80-247-3669-3.
- JURČÍK, Pavel. Historie bank a spořitelny v Čechách a na Moravě. První vydání. Hořejší nábřeží 17, Praha 5: Libri, s. r. o., 2011, 190 s. 550. publikace. ISBN 978-80-7277-488-3.
- KALABIS, Zbyněk. Bankovní služby v praxi. Vydání první. Brno: Computer Press, a.s., 2005, 148 s. 2056. publikace. ISBN 80-251-0882-1.
- KALABIS, Zbyněk. Základy bankovnictví: bankovní obchody, služby, operace a rizika. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2012. 168 s. publikace 15 870. ISBN 978-80-265-0001-8.
- KIPIELOVÁ, Ivana a kolektiv. Bankovnictví pro střední školy a veřejnost. 1. vydání. Praha: Fortuna, 1995. 208 s. ISBN 80-7168-273-X.
- KIPIELOVÁ, Ivana. Slovník základních pojmů z bankovnictví: česko-anglický slovník zařazených pojmů. 1. vydání. Praha: Fortuna, 1997, 62 s. ISBN 80-716-8495-3.
- MEJSTŘÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. Základní principy bankovnictví: Basic principles of banking. 1. vydání. V Praze: Karolinum, 2008, 627 s. ISBN 978-80-246-1500-4.
- MERVART, Josef. České banky v kontextu světového vývoje. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998, 162 s. ISBN 80-710-6236-7.
- PETÝRKOVÁ, Lenka a Pavlína CHMELÁŘOVÁ. Základy finanční gramotnosti. 1. vydání. Praha: Generation Europe, 2011, 94 s. ISBN 978-80-904974-8-1.
- PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. Komerční bankovnictví v České republice. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2007, 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.
- REVENDA, Zbyněk a jiní. Peněžní ekonomie a bankovnictví. 4. vydání (doplněné). Praha: Management Press, s.r.o., 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.
- ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava – ČECHÁK, Vladimír – PETERSKÁ, Zuzana. Bankovnictví I. 4. aktualiz. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2005. 202 s. Edice Eupress. 54. publikace. ISBN 80-86754-53-7.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Michal Steininger, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 13. 1. 2016

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 18. 1. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci na téma Vliv nízkonákladových bank na bankovní trh ČR jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 16. 3. 2016

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu diplomové práce Ing. Michalovi Steiningerovi, Ph.D. z katedry ekonomiky České zemědělské univerzity v Praze za vstřícný přístup a cenné připomínky, které přispěly ke zkvalitnění mé práce.

Vliv nízkonákladových bank na bankovní trh ČR

Influence of low-cost banks on banking trade in the CR

Souhrn

Cílem diplomové práce je analyzovat, jakým způsobem ovlivnil vstup nízkonákladových bank na bankovní trh v České republice poplatkovou politiku velkých bank. Dílčím cílem vlastní práce je najít nejvýhodnější banku pro konkrétního klienta. Teoretická část práce se zabývá stavem a vývojem bankovníctví v tržní ekonomice, bankovní soustavou, finančním trhem, obecným přehledem a specifikací bankovních produktů. Vysvětleny jsou základní pojmy úzce spjaté s bankovním účtem. V praktické části jsou představeny nízkonákladové banky působící na českém bankovním trhu. Zde dochází ke komparaci jejich základních tržních výsledků a k prezentaci vývoje počtu klientů nízkonákladových bank v čase. V analytické části je provedeno srovnání bankovních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu na příkladech modelových klientů (pasivní, průměrný a aktivní klient) u tří největších bank na bankovním trhu v České republice před vstupem a po vstupu nízkonákladových bank. Dále jsou porovnávány poplatky mezi jednotlivými bankami navzájem při současných podmínkách na trhu. Z analýz vyplývá, že nejvhodnější instituce nabízející uvažované služby zdarma jsou u profilu „Pasivní klient“ Fio banka a Air Bank, u profilů „Průměrný“ a „Aktivní klient“ to jsou UniCredit Bank a Equa bank.

Klíčová slova

Banka, bankovní poplatky, bankovní systém, bankovní účet, centrální banka, finanční trh, nízkonákladové banky, platební styk.

Summary

The aim of the thesis is to analyse in what ways the entry of the low-cost banks in the banking market in the Czech Republic influenced the fee policy of the large banks. The intermediate aim of the thesis is to find the most appropriate bank for a particular client. The theoretical part of the thesis deals with the situation and the development of the banking in the market economy, with the banking system, the financial market, the general overview and the bank products specification. Basic terms closely connected with the bank account are explained. In the practical part low-cost banks working in the Czech banking market are introduced. Here is where their basic market results are compared and the development of the clients number of the low-cost banks in the course of time is presented. In the analytical part the comparison of bank fees related to the use of the current account is shown on the examples of model clients (passive, average and active client) with the three largest banks in the banking market in the Czech Republic before the entry and after the entry of low-cost banks. Hereafter the fees between particular banks on the present conditions in the market are compared. From the analysis follows that the most suitable institution offering the considered services free are Fio Bank and Air Bank with the profile “Passive Client“ and UniCredit Bank and Equa bank with the profiles “Average“ and “Active Client“.

Keywords:

Bank, banking charges, banking system, bank account, central bank, financial market, low-cost banks, payment system.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Cíl práce a metodika	6
3	Teoretická východiska	10
3.1	Bankovníctví v tržní ekonomice	10
3.2	Struktura a uspořádání finančního trhu.....	11
3.2.1	Peněžní trh	12
3.2.2	Kapitálový trh	13
3.2.3	Úvěrový trh	13
3.3	Bankovní soustava	14
3.3.1	Centrální banka	14
3.3.2	Obchodní banka	16
3.4	Bankovní systém ČR - základní charakteristika	19
3.4.1	Tržní segmentace a heterogenita v České republice	23
3.5	Český bankovní sektor v období před vstupem nových bank	25
3.6	Vstup nových bank na český trh	26
3.6.1	Positiva a negativa nízkonákladových bank	27
3.7	Vývojové trendy světového bankovníctví a jejich odraz v českém bankovním systému	28
3.7.1	Řízení rizik.....	28
3.7.2	Sekuritizace.....	28
3.7.3	Konsolidace	29
3.7.4	Konkurenční tlak.....	30
3.7.5	Outsourcing.....	30
3.7.6	Moderní technologie	30
3.7.7	Vícekanálové distribuční cesty	31
3.7.8	Nový model bankovní pobočky	31
3.7.9	Změna klienta	32
3.7.10	Bankovníctví zaměřené na klienta.....	33
3.7.11	Bankovní klient jako spotřebitel	34
3.8	Bankovní produkty	34
3.8.1	Typické rysy bankovních produktů	35
3.8.2	Členění bankovních produktů	36
3.8.3	Cena bankovních produktů	37
3.8.4	Druhy klientských bankovních účtů	38
3.9	Běžný účet.....	38
3.9.1	Výnosy a náklady spojené s běžným účtem z pohledu banky i klienta	40
3.9.2	Kritéria pro výběr běžného účtu	42
3.9.3	Založení a vedení běžného účtu	42

4	Vlastní práce	45
4.1	Nízkonákladové banky a jejich charakteristika	45
4.1.1	mBank S. A., organizační složka	45
4.1.2	Fio banka, a. s.	46
4.1.3	ZUNO BANK AG, organizační složka	49
4.1.4	Equa bank a. s.	50
4.1.5	Air Bank a. s.	52
4.2	Tržní charakteristiky nových bank	53
4.2.1	Vývoj počtu klientů nízkonákladových bank	54
4.2.2	Bilanční suma	55
4.2.3	Hospodářské výsledky	56
4.3	Projekt GEEN Vstřícná banka	59
4.4	Analýza bankovních poplatků od roku 2007 do současnosti.....	61
	Aplikovaná metoda a kritéria výběru.....	62
	Vymezení klientských profilů.....	64
4.4.1	Profil Pasivní klient	66
4.4.2	Profil Průměrný klient	68
4.4.3	Profil Aktivní klient.....	70
4.4.4	Shrnutí výsledků analýzy.....	72
4.4.5	Vyhodnocení situace – „nejvhodnější banka“ pro uvažované typy klientů.....	76
5	Závěr	78
6	Seznam použitých zdrojů.....	82
7	Seznam tabulek, grafů a schémat.....	101
8	Přílohy.....	104

1 Úvod

Spolu s vývojem společnosti se vyvíjelo i bankovníctví a procházelo zásadními změnami. Úloha bankovníctví spočívá v poskytování finančních služeb, které umožní uspokojit potřeby a přání většiny lidí. Proto je pro finanční instituce nezbytně nutné přizpůsobit nabídku služeb a produktů změnám lidských potřeb, a tím si udržet své významné postavení v tržní ekonomice.

Moderní finanční svět lze charakterizovat výrazy dynamický a inovativní, není proto vůbec jednoduché orientovat se v nepřehledném množství informací o finančních záležitostech. Nicméně jen těžko si lze v současné době představit život bez bankovního účtu.

Podstatou založení bankovního účtu u peněžního ústavu je velmi pohodlné uložení peněz na bezpečném místě tak, aby k nim měl jejich majitel kdykoli přístup a zároveň se o ně nemusel obávat. S tímto komfortem jsou spojeny buď poplatky, které účtuje svým klientům většina bank, nebo omezené nabídky služeb u zcela nové podoby bankovní instituce, tzv. nízkonákladové banky. Tyto nové banky na rozdíl od tradičních bankovních domů prosazují odlišné obchodní strategie.

Cílem práce je zhodnotit vliv nízkonákladových bank na cenovou politiku skupiny tří největších bank působících v České republice a poukázat na tržní charakteristiky, ve kterých se tyto dva typy bank výrazně liší.

Skutečnost, že nikdo nechce platit za služby, které může mít jinde bez poplatků, rozpoutala souboj nízkonákladových bank s těmi tradičními. Otázkou zůstává, zda všechny nové banky v ostré konkurenci přežijí.

2 Cíl práce a metodika

Cílem diplomové práce je analyzovat, jakým způsobem ovlivnil vstup tzv. nízkonákladových bank na bankovní trh v České republice poplatkovou politiku velkých bank. Dílčím cílem vlastní práce je najít nejvýhodnější banku pro konkrétního klienta, která mu zajistí správu běžného účtu za nejnižší cenu.

K dosažení definovaných cílů bude kromě metod analýzy, komparace a deskripce využito i metody syntézy pro uvedení do problematiky a dedukce pro vyvození závěrů.

Předkládaná práce byla vypracována na základě metodiky, kterou lze rozdělit do následujících fází:

Teoretická část diplomové práce je zpracována na základě prostudované odborné literatury, účasti na odborných seminářích a konzultací s experty. Jako zdroj aktuálních údajů byly využity webové stránky bank a další internetové stránky, které se vztahují k bankovníctví. První část práce se zabývá bankovníctvím v tržní ekonomice, finančním trhem a bankovní soustavou. Pozornost je věnována rovněž trendům ve vývoji světového bankovníctví a jejich projevům v českém bankovním systému. Nedílnou součástí předkládaného textu je také obecný přehled a specifikace bankovních produktů. Práce je zaměřena pouze na retailové bankovníctví¹ a v rámci produktu bankovní účty jsou řešeny pouze účty fyzických osob nepodnikatelů. Vysvětleny jsou základní pojmy úzce spjaté s bankovními účty.

V praktické části práce, kde jsou charakterizovány nové tzv. nízkonákladové banky, je sledována především strategie těchto bank a výsledek jejich hospodaření. Dosažené výsledky těchto bank doplněné informací o výši bilanční sumy budou u každé banky, v případě že jsou informace k dispozici, zveřejněny za období posledních pěti let. Při dosažení čistého zisku v průběhu sledovaných let 2010 - 2014 bude u konkrétní banky hodnocena efektivita bankovního podnikání pomocí dvou základních ukazatelů z finanční

¹ Retailové bankovníctví a retail banky jsou zaměřeny na drobné klienty, kterými mohou být jak nepodnikající fyzické osoby, tak i fyzické osoby podnikatelé. Charakteristickým rysem retailového bankovníctví je produktová standardizace. (Bankovní systém – Bankovníctví, citováno online 10. října 2015)

analýzy, a to ukazatele rentability aktiv² a rentability vlastního kapitálu³. Tyto ukazatele jsou uváděny ve výročních zprávách obchodních bank. Následuje srovnání základních tržních výsledků jednotlivých bank - bilanční sumy a výsledku hospodaření v letech 2010 – 2014. V neposlední řadě bude u nízkonákladových bank prezentován vývoj počtu jejich klientů v průběhu období červen 2012 – leden 2015.

V této pasáži dojde také k představení projektu Vstřícná banka a pravidel hodnocení ratingu bank působících v České republice. Součástí bude přehled výsledků hodnocení Nejvstřícnější banka za jednotlivé roky v období 2010 – 2013, a to pořadí prvních tří vítězných bank. Pro názornost bude uvedena i kompletní tabulka s výsledky hodnocení Vstřícná banka za celý rok 2014.

V souvislosti s hlavním cílem práce bude její další část věnována analýze bankovních poplatků v letech 2007 – 2015. Analýza bude provedena celkem u šesti bank, a to u tří tradičních velkých bank a tří nových nízkonákladových bank. Do analýzy dle zvoleného kritéria nejvyšší bilanční sumy vstupují ze skupiny čtyř největších bank tři banky: Česká spořitelna, Komerční banka a UniCredit Bank. Ze skupiny nízkonákladových bank budou analýze podrobeny: Air Bank, Fio banka a Equa bank. Pro tuto analýzu je využita metoda komparace ve dvou rovinách:

- a) poplatky u největších bank na bankovním trhu v České republice jsou porovnávány v období před vstupem a po vstupu nových bank
- b) porovnání poplatků mezi bankami navzájem při současných podmínkách na trhu.

Do procesu komparace budou vstupovat poplatky související s vedením bankovního účtu a využíváním uvažovaných služeb: platba příchozí – mzda, platby odchozí – SIPO (Soustředěné inkaso plateb obyvatelstva), trvalý příkaz do jiné banky, standardní jednorázový příkaz do jiné banky, použití platební karty – výběry hotovosti z bankomatu vlastní i cizí banky a platby u obchodníka.

Vývoj cen za bankovní účet je jediným předmětem výzkumu, neboť tato práce abstrahuje od ostatních faktorů. Jelikož existují u jednotlivých bank rozdílné nabídky

² Ukazatel rentability aktiv (ROA – Return on Assets) vyjadřuje, jaká část zisku byla vygenerovaná z investovaného kapitálu, respektive z celkových aktiv. Tento ukazatel se vypočte jako poměr čistého zisku k celkovým aktivům * 100 %. Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím je banka výnosnější. (Fin analysis, citováno online 1. července 2015)

³ Ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE – Return on Equity) měří, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu investovaného kapitálu akcionářem. Tento ukazatel se vypočte jako poměr čistého zisku k vlastnímu kapitálu * 100 %. Rovněž platí, že čím je ukazatel vyšší, tím lépe. (Fin analysis, citováno online 1. července 2015)

produktových balíčků, je nutné pro srovnání poplatků vymezit klientský profil. Z důvodu zachycení vývoje ve více klientských segmentech jsou pro účely této práce stanoveny tři profily klientů dle kritéria výše příjmu (pasivní, průměrný a aktivní klient). Východiskem pro namodelování příslušných profilů se stala výše průměrné mzdy v České republice v roce 2014, která dle sdělení Českého statistického úřadu dosáhla 25 686 Kč⁴. (Český statistický úřad, citováno online 25. května 2015) U pasivního klienta bude v úvahu brána za podprůměrnou mzdu výše minimální mzdy 8 500 Kč pro rok 2014⁵ (tj. přibližně 33 % průměrné mzdy), u průměrného klienta to bude přímo výše průměrné mzdy (25 686 Kč) a u aktivního klienta bude kalkulováno s nadprůměrnou mzdou ve výši 133 % průměrné mzdy (34 162 Kč). Vzhledem k výši příjmu u jednotlivých profilů je zohledněna četnost pasivních transakcí, zahrnujících všechny informace poskytované pomocí internetového bankovníctví, a aktivních transakcí, prostřednictvím kterých jsou převáděny peněžní prostředky, na období jednoho měsíce (viz Tabulka 13). Zde autorka čerpá ze svých dosavadních zkušeností z praxe bankovního poradce.

Komparována budou příslušná data, která byla shromážděna na základě dostupných sazebníků jednotlivých bank. Ze získaných dat byly vypočteny celkové měsíční poplatky související s vedením účtu a využíváním uvažovaných služeb u analyzovaných bank za jednotlivé roky ve sledovaném období 2007 – 2015. Pro ilustraci jsou tyto podrobné výpočty obsaženy v Příloze 3, která je členěna na tři části (A, B, C) podle modelových profilů klientů. V uvedené příloze jsou poplatky přehledně zachyceny v tabulkách a navíc jsou vsazeny do kontextu řešení problematiky subjektivní metodou grafické analýzy. K realizaci procesu porovnávání byly získané údaje vizuálně zaneseny do grafů pomocí křivek ilustrujících trend vývoje poplatků na příkladech modelových klientů u analyzovaných bank.

⁴ Jedná se o výši průměrné hrubé měsíční nominální mzdy, která je přepočtená na počet zaměstnanců v národním hospodářství. Z toho důvodu její výše nevyovídá o výplatě náležející jednomu konkrétnímu zaměstnanci. Podle výsledků strukturálních výdělkových statistik mají přibližně dvě třetiny zaměstnanců nižší mzdu, než je celostátní průměr. Nelze opominout, že z hrubé mzdy zaměstnavatel za zaměstnance ještě odvádí příslušné částky na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a zálohy na daň z příjmu. Zaměstnanec pak dostává vyplácenou čistou mzdu. (Český statistický úřad, citováno online 25. května 2015)

⁵ Minimální mzda představuje nejnižší přípustnou výši odměny za práci v pracovněprávním vztahu. Její základní právní úprava je stanovena zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Výši základní sazby minimální mzdy stanovuje vláda nařízením č. 567/2006 Sb. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, citováno online 10. října 2015)

Závěr práce je věnován rekapitulaci nejdůležitějších informací souvisejících se změnami poplatkové politiky velkých bank, kterým konkurují nové banky. V této části dochází rovněž k identifikaci nejvhodnější banky pro modelové typy klientů.

V přílohách práce je zachycen vývoj českého bankovního systému a přehled bank, které na českém bankovním trhu v současné době působí.

3 Teoretická východiska

Bankovníctví je oblastí s velmi dynamickým vývojem. K bankovníctví se váže velký počet pojmů, postupů a operací, k jejichž realizaci napomáhá komunikační technologie. (Kipielová, 1995)

Bankovníctví lze tedy chápat jako složitý mechanismus, který se neustále vyvíjí. V průběhu jeho vývoje docházelo k legislativním úpravám, k privatizaci bank, k technickým inovacím, k rozšiřování nabídky bankovních produktů a služeb apod. Od poloviny 90. let 20. století byl postupně kladen důraz na kvalitu bankovních služeb, a tím i na související hospodářské výsledky bank, což jsou i v současné době aktuální platné trendy. (Půlpánová, 2007)

3.1 Bankovníctví v tržní ekonomice

Bankovníctví a bankovní systém patří do sektoru služeb. V naší zemi se bankovní soustava vytvářela v kontextu se středoevropským ekonomickým a finančním vývojem. V tržní ekonomice mají banky významnou pozici, která se zakládá na existenci peněz a jejich funkcích. Úloha bank je značně různorodá a mnohdy nezastupitelná. Standardní základní funkcí banky je finanční zprostředkování, které provádí na ziskovém principu. Z toho důvodu získaný kapitál peněžní instituce lokalizuje tam, kde přináší při dané míře rizika nejvyšší zhodnocení. (Šenkýřová, 2005)

Bankovníctví je jednou ze sfér podnikání, na kterou intenzivně působí tržní prostředí. Jeho silný vliv se projevuje tím, že zatímco dříve měly banky velice pasivní vztah ke klientům, v současné době je nutné včas rozpoznat příležitosti trhu, upevnit na něm své postavení, dokázat pružně reagovat na změny, respektovat požadavky a přání trhu, poskytovat kvalitní služby a v důsledku toho zlepšovat i své ekonomické výsledky. S tím souvisí kvalita bankovních produktů, která je základem podnikatelského úspěchu. Protože se bankovní produkt nedá vyzkoušet předem, je nehmotný a působí spíše dlouhodobě, stává se měření jeho účinku obtížné. (Kipielová, 1995)

Zvláště v dnešní době se obchodní banky snaží vytvořit přátelský vztah s klientem. Klient se stává centrem pozornosti, do banky nepřichází kupovat produkt, ale jde konzultovat svůj problém. V té chvíli se banka podílí na řešení jeho potřeby a měla by

zabezpečit odpovídající rozsah a kvalitu služeb. Působení na klienta neprobíhá jen produktem samotným, nýbrž jeho prezentací, pružností, rychlostí a kvalitou obsluhy. Mezi prostředky sloužící k podpoře prodeje produktů patří reklama, zkvalitňování přímého prodeje produktu v bance a pozornost hromadných sdělovacích prostředků. Velká část úspěchu však závisí v první řadě na vynikajících komunikačních schopnostech a dovednostech pracovníka banky. (Kipielová, 1995)

3.2 Struktura a uspořádání finančního trhu

Banka je instituce, která působí na finančním trhu a poskytuje finanční služby. Finanční trh lze definovat jako systém institucí a instrumentů, které zabezpečují pohyb peněz a kapitálu ve všech formách mezi různými ekonomickými subjekty na základě poptávky a nabídky. (Revenda, 2005) Na finančních trzích (viz Schéma 1) dochází k transferu disponibilních prostředků od přebytkových jednotek k deficitním jednotkám. Tyto dvě skupiny se současně prolínají. (Černohorský, Teplý, 2011)

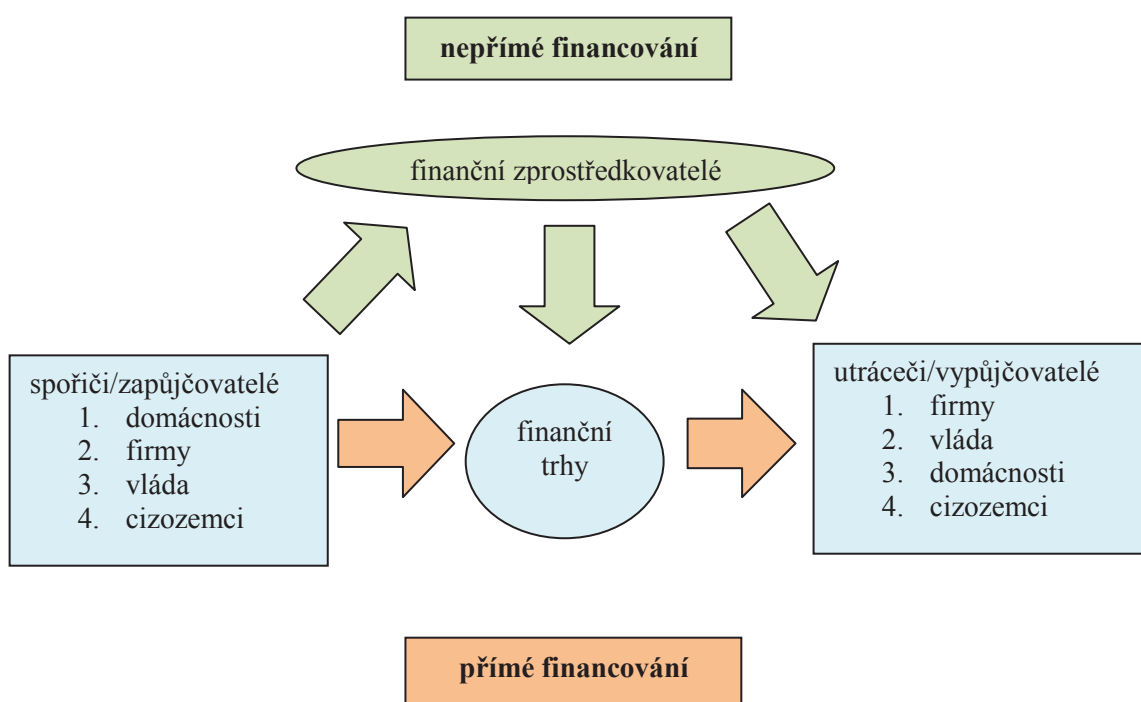

Schéma 1 – Přímé vs. nepřímé financování; zdroj: Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008; vlastní zpracování, 2015

Efektivní fungování finančních trhů je klíčovým faktorem hospodářského růstu, naopak špatně fungující trhy mohou ekonomiku výrazně oslabit. (Černohorský, Teplý, 2011)

Mezi hlavní funkce finančních trhů patří (Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008):

- alokace a realokace kapitálu podle efektivity využití
- zajištění likvidity finančních aktiv
- zabezpečení, aby ti, co si půjčili, také splatili
- diverzifikace rizika vzhledem k očekávanému cash-flow z různých projektů
- zajištění operační efektivity – snížení nákladů platebního styku a finančních transakcí
- přesun zdrojů deficitním jednotkám, který jim umožní získat finanční prostředky k financování jejich aktiv
- tvoří motivy pro vytváření úspor domácností
- hrají důležitou roli při určování množství peněz pomocí peněžního multiplikátoru.

Na finančních trzích se zvyšuje míra rizika, ale úměrně tomu roste i úroveň konkurence, což vyvolává tlak na snižování cen, na kvalitu a širší nabídku poskytovaných služeb. (Mervart, 1998)

Národní finanční trh se dá členit na trh peněžní, kapitálový a úvěrový. Rozhodná kritéria tohoto členění jsou doba splatnosti obchodů, využívané instrumenty a okruh subjektů, mezi kterými obchody probíhají. Důležitým kritériem pro členění segmentů finančního trhu je to, zda se jedná o prvotní prodej určitého instrumentu, nebo o obchod s dříve vydanými instrumenty. Na základě toho lze dělit trhy na primární a sekundární. (Revenda, 2005)

3.2.1 Peněžní trh

Peněžní trh lze vymezit jako systém institucí a instrumentů, které zabezpečují pohyb různých forem krátkodobých peněz se splatností do jednoho roku na dluhovém principu mezi bankami a centrální bankou, bankami navzájem, případně i dalšími finančními institucemi a velkými nefinančními firmami. Na primárním peněžním trhu má významné poslání stát, který vystupuje v roli emitenta krátkodobých pokladničních

poukázek. (Šenkýřová, 2005) Trh pokladničních poukázek u nás vznikl v únoru 1992 po jejich první emisi. Ta byla určena ke krytí schodků v hospodaření státních rozpočtů. (Mervart, 1998)

3.2.2 Kapitálový trh

Kapitálový trh se dá definovat jako systém institucí a instrumentů, které zajistí pohyb dlouhodobého a střednědobého kapitálu mezi ekonomickými subjekty pomocí různých forem cenných papírů. Okruh subjektů vystupujících na tomto trhu je na rozdíl od peněžního trhu širší a též uspořádání trhu je různorodější. Na primárním kapitálovém trhu se uskutečňuje prvotní emise cenných papírů. Těmi, kdo si na kapitálovém trhu vypůjčují, jsou banky, stát a celý veřejný sektor. Hlavním motivem jejich vstupu na tento trh je úsilí o získání dlouhodobého kapitálu hlavně na realizaci rozvojových investičních potřeb. Na kapitálovém trhu v pozici investorů vystupují investiční a penzijní fondy, banky a pojišťovny a domácnosti, jejichž snahou je docílit vyššího zhodnocení investovaného kapitálu než nabízí například peněžní trh. Obchody na sekundárním kapitálovém trhu mohou být uskutečňovány prostřednictvím burzy cenných papírů nebo pomocí mimoburzovního trhu. (Revenda, 2005) Provedení burzovních obchodů zajišťuje Centrální depozitář cenných papírů, a. s. (Centrální depozitář cenných papírů, citováno online 6. dubna 2015) Dozor nad kapitálovým trhem je svěřen České národní bance. (Česká národní banka, citováno online 3. dubna 2015)

3.2.3 Úvěrový trh

Úvěrový trh lze chápat jako systém institucí a instrumentů zabezpečujících pohyb kapitálu na úvěrovém principu mezi nebankovním sektorem a bankami. Je možné sem zahrnout i vzájemné úvěrové obchody bank, které nejsou součástí peněžního ani kapitálového trhu. Jedná se většinou o střednědobé a dlouhodobé vklady, které finanční instituce s poměrně dlouhodobějším přebytkem zdrojů umísťují u bank, jejichž stav je opačný. (Revenda, 2005)

3.3 Bankovní soustava

Bankovní systém lze definovat jako souhrn všech bank působících v dané zemi a uspořádání vzájemných vztahů mezi nimi. (Kipielová, 1997) V České republice funguje bankovní systém na principu dvoustupňového univerzálního bankovníctví s přítomností zahraničních institucí a specializovaných subjektů, stavebních spořitelců. (Půlpánová, 2007) Dvoustupňová bankovní soustava se vyznačuje oddělením makroekonomické funkce, kterou zajišťuje centrální banka, a mikroekonomické funkce, kterou plní ostatní banky. V modelu univerzálního bankovního systému mohou banky provozovat komerční a souběžně i investiční bankovníctví. Z toho vyplývá, že se banky v rámci své činnosti zabývají nejen přijímáním vkladů, zprostředkováním platebního styku a poskytováním úvěrů, ale také majetkovou správou aktiv, emisními a depozitními obchody a obchodují s cennými papíry. (Revenda, 2005)

Na aktuální stav bankovního systému mají vliv různé faktory. Například to může být právní a ekonomické prostředí dané země, historický vývoj, tradice, vliv mezinárodních bankovních institucí, mezinárodní hospodářská a politická situace a další. (Černohorský, Teplý, 2011)

3.3.1 Centrální banka

Centrální banka je specifická banka ve státě, která provádí měnovou politiku, má emisní monopol a reguluje bankovní systém. Tyto definiční znaky vymezují roli centrální banky v ekonomice (viz Schéma 2). (Černohorský, Teplý, 2011)

Bankovní regulace spočívá v určení pravidel a podmínek pro podnikání v oblasti bankovníctví. Pro toto odvětví je ve vyspělých zemích typická přísnější a vyšší míra regulace oproti jiným odvětvím národního hospodářství. Bankovní regulace umožňuje vznik nových inovativních instrumentů, nesmí však deformovat finanční trh a bránit působení konkurence v bankovníctví. Kontrola nad dodržováním pravidel pro podnikání v oblasti bankovníctví a zdravý vývoj celého bankovního systému je obsahem bankovního dohledu. V jeho rámci jsou přijímána opatření k zajištění nápravy a odstranění případných nedostatků. (Dvořák, 2005)

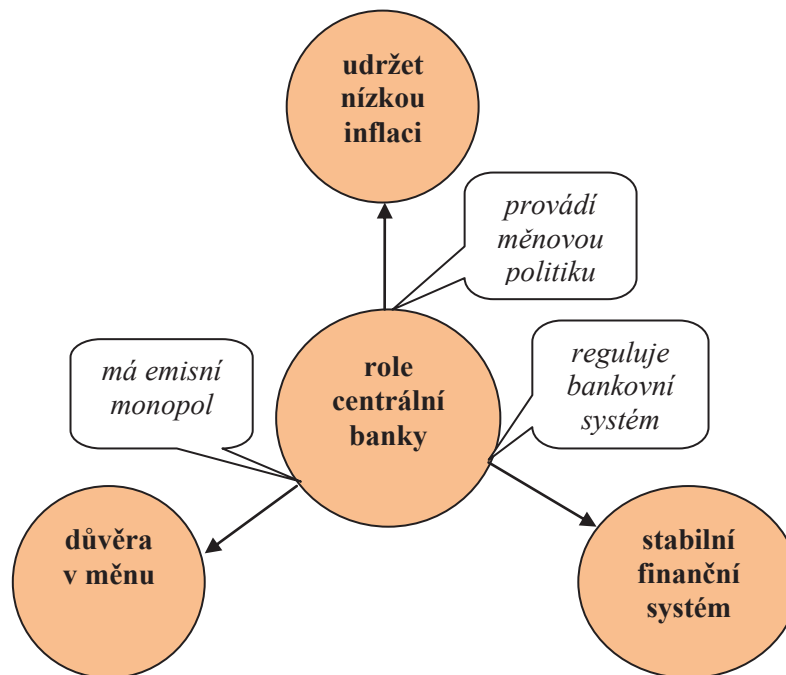

Schéma 2 – Role centrální banky v ekonomice; zdroj: Černohorský, Teplý, 2011; vlastní zpracování, 2015

Centrální bankou v České republice je Česká národní banka. Tato instituce podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu, pokud tím není dotčen její hlavní cíl – péče o cenovou stabilitu. (Kipielová, 1995)

Rozsah působnosti České národní banky určuje Ústava České republiky. Při provádění svých činností se centrální banka řídí zákonem č. 6/1993Sb., o České národní bance a dalšími právními předpisy. Česká národní banka má status veřejnoprávního subjektu se sídlem v Praze. Na území našeho státu se nachází sedm regionálních zastoupení ČNB. (Česká národní banka, citováno online 5. dubna 2015)

Nejvyšším řídicím orgánem České národní banky je bankovní rada. (Šenkýřová, 2005) Ta se skládá ze sedmi členů (guvernéra, dvou viceguvernérů a čtyř vrchních ředitelů), kteří jsou na období šesti let jmenováni prezidentem republiky. Funkci člena bankovní rady nikdo nesmí zastávat více než dvakrát. Členem bankovní rady se může stát občan České republiky, který je v oblasti finančního trhu a v měnových záležitostech

zkušenou a uznávanou osobností, je svéprávný, bezúhonný a má ukončené vysokoškolské vzdělání. (Česká národní banka, citováno 4. dubna 2015)

Funkce centrální banky je možné rozdělit na funkce v mikroekonomické a makroekonomické oblasti (viz Schéma 3).

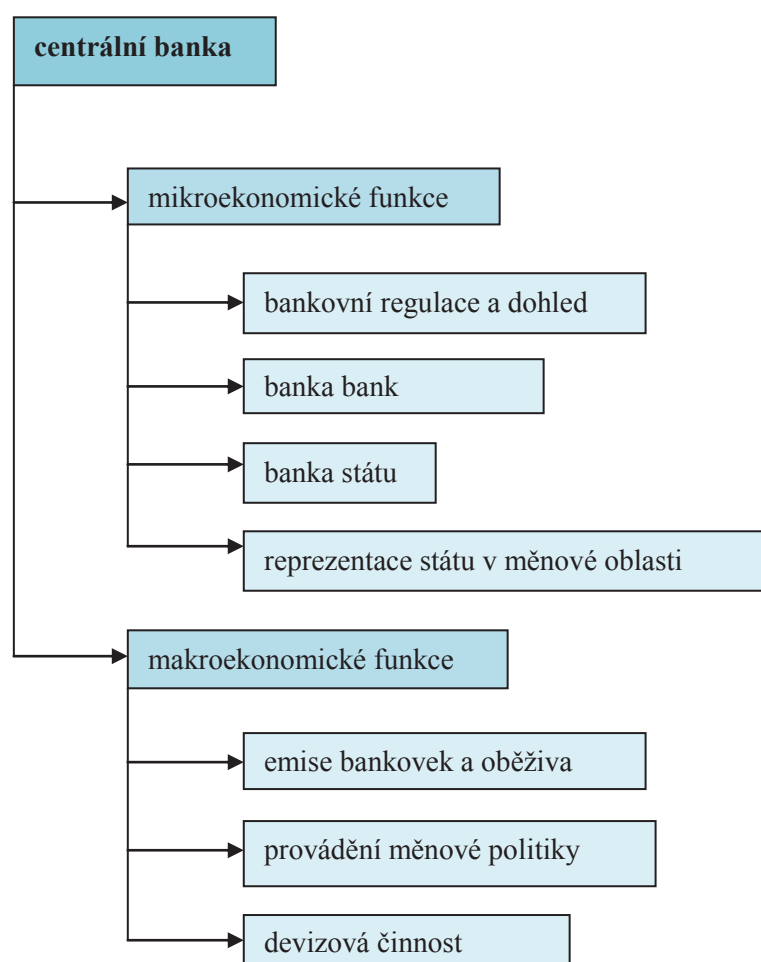

Schéma 3 – Funkce centrální banky; zdroj: Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008; vlastní zpracování, 2015

3.3.2 Obchodní banka

Banka je podnikatelský subjekt s řadou specifik, která se promítají do jejího postavení a celkového významu v ekonomice. Na provoz banky se vztahují odlišná pravidla

v porovnání s předpisy závaznými pro ostatní podnikatelské subjekty. Hlavním záměrem jejich činnosti je maximalizace zisku, což je cíl stejný pro všechny podniky. Podle zákona o bankách č. 21/1992 Sb., který vychází ze směrnice Evropské unie, musí banka splňovat čtyři základní podmínky. Především se musí jednat o právnickou osobu, která je založena jako akciová společnost se sídlem v České republice. (Revenda, 2005) K výkonu bankovní činnosti potřebuje každá banka vlastnit bankovní licenci. V České republice ji uděluje Česká národní banka po dohodě s Ministerstvem financí České republiky. (Kipielová, 1997) Mezi další podmínky lze zařadit přijímání vkladů od veřejnosti a poskytování úvěrů. (Revenda, 2005)

Jak již bylo uvedeno, v České republice mohou jako banky působit výhradně akciové společnosti s udělenou licencí k této činnosti. Licence obsahuje vyjmenované činnosti, které může banka vykonávat. Vydat ji lze na dobu neurčitou. Základní kapitál pro založení banky je stanoven v minimální výši 500 milionů Kč. Dále mohou na našem bankovním trhu působit i organizační složky zahraničních bank, které zde mají své pobočky. Pokud je zahraniční banka ze zemí mimo Evropskou unii, tak ke své činnosti potřebuje rovněž licenci. K jejímu vydání je vyžadován i posudek bankovního dohledu ze země, ve které sídlí centrála zahraniční banky. Při posuzování žádosti spolupracuje bankovní dohled ČNB se zahraničním regulátorem. Po vstupu České republiky do Evropské unie došlo k rozšíření možností podnikání bank se sídlem v Evropské unii, a to na základě tzv. principu jednotné licence. Na jeho základě má držitel licence, která byla udělena domovským orgánem dohledu, oprávnění vykonávat činnosti plynoucí z jeho licence i na území jiného členského státu Evropské unie. V takovém případě nemusí žádat o licenci v tomto jiném členském státě. (Česká národní banka, citováno online 10. dubna 2015) V českém bankovním sektoru působí jak banky tuzemské, tak banky zahraniční a jejich pobočky. Jmenovitý seznam těchto bank dle údajů ČNB je uveden v Příloze 1.

Obchodní banky se podle rozsahu bankovní licence dělí na banky univerzální a specializované. Univerzální banka, na rozdíl od banky specializované, má plnou bankovní licenci, tudíž poskytuje celou škálu bankovních služeb všem zákaznickým skupinám. (Kipielová, 1997) Specializované banky mohou být zaměřené teritoriálně, produktově nebo zákaznický. (Kipielová, 1995)

V rámci svého podnikání se peněžní ústavy řídí platnými zákony a navíc dobrovolně přistupují i k dalším pravidlům chování přijímaným v podobě standardů nebo kodexů. (Kalabis, 2012)

Jelikož banky obchodují zpravidla s cizími finančními prostředky, je nutná jejich důsledná ochrana. Ta je ve vyspělých zemích zabezpečena bankovním dohledem, který spočívá v prověřování vybraných operací bank, způsobu řízení a kontrole rizik v bankách a finančního hospodaření bank. Bankovní dohled v České republice vykonává Česká národní banka. (Blažek, Uklein, 1997)

Za nejcennější bohatství považují banky důvěru vkladatelů navozenou schopností plnit své závazky ve vztahu ke klientům. Současně se peněžní ústavy snaží rozvázně podstupovat rizika plynoucí z bankovních činností. (Šenkýřová, 2005) V úvahu berou riziko související s kolísáním devizového kurzu, úvěrové riziko, inflační riziko, riziko spojené s ekonomickým vývojem v tuzemsku i v zahraničí, riziko politického dění apod. (Kipielová, 1995) Z toho vyplývá, že banky při své činnosti musí dodržovat zásady bankovní jistoty, likvidity a ziskovosti. O svých klientech a o informacích, které se týkají zájmů banky, zachovávají peněžní ústavy mlčenlivost. (Kalabis, 2012)

Jak již bylo zmíněno, peněžní ústavy podobně jako ostatní podniky provozují svoji činnost za účelem dosažení zisku, který podmiňuje jejich rozvoj a akcionářům přináší výnosy. (Kipielová, 1995) Zisk obchodní banky je tvořen z největší části rozdílem mezi přijatými úroky z poskytnutých úvěrů, a úroky, které banka platí svým klientům za jejich uložené volné peněžní prostředky. Jelikož jsou úvěrové obchody poměrně rizikové a tedy i přijaté úroky z nich nejisté, snaží se banky zvýšit podíl zisku tvořený příjmy z poskytování jiných služeb, například poplatky za provádění platebního styku a poplatky za vedení účtů. (Kalabis, 2005) V případě bankovních poplatků se jedná ovšem o početnější skupinu cen. Pro banku poplatky znamenají výnosy, které ovlivňují její příjmovou stranu a promítají se do výkazu zisku a ztrát. V hospodaření bank tvoří poplatky nejdůležitější položku neúrokových výnosů, a to s vahou převyšující 90 %. (Rod Aleš, citováno online 25. června 2015)

3.4 Bankovní systém ČR - základní charakteristika

V současné době stojí české bankovníctví na pevných základech, kterým však předcházely nelehké začátky v 90. letech 20. století (viz Příloha 2).

V souladu s probíhajícími procesy ve světě pokračuje rovněž i v českém bankovníctví budování finančních skupin. Formují je kolem sebe hlavně velké banky (tj. Česká spořitelna, a. s., Komerční banka, a. s. a Československá obchodní banka, a. s.). Finanční skupiny bank si kladou za cíl poskytovat klientům nejen tradiční bankovní služby z oblasti komerčního a investičního bankovníctví, ale rozšířit nabídku také o zprostředkování služeb vlastní pojišťovny, stavební spořitelny, leasingové firmy a faktoringové společnosti. Po privatizaci ve skupině velkých bank dominuje zahraniční kapitál a významnou pozici má i ve skupině malých a středních bank. (Půlpánová, 2007)

Údaje poskytnuté Českou národní bankou a vztažené ke konci roku 2011 - 2013 uvádějí dělení subjektů českého bankovního sektoru do skupin dle velikosti bilanční sumy⁶ (viz Tabulka 1). Rozhodující část tuzemského bankovního sektoru i nadále tvoří skupina čtyř velkých bank. K 31. 12. 2013 tvořily tuto skupinu Česká spořitelna, Komerční banka, Československá obchodní banka a UniCredit Bank. Jejich podíl na aktivech celého bankovního sektoru dosáhl ke konci roku 2013 více než 58 %. (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013), citováno online 17. dubna 2015)

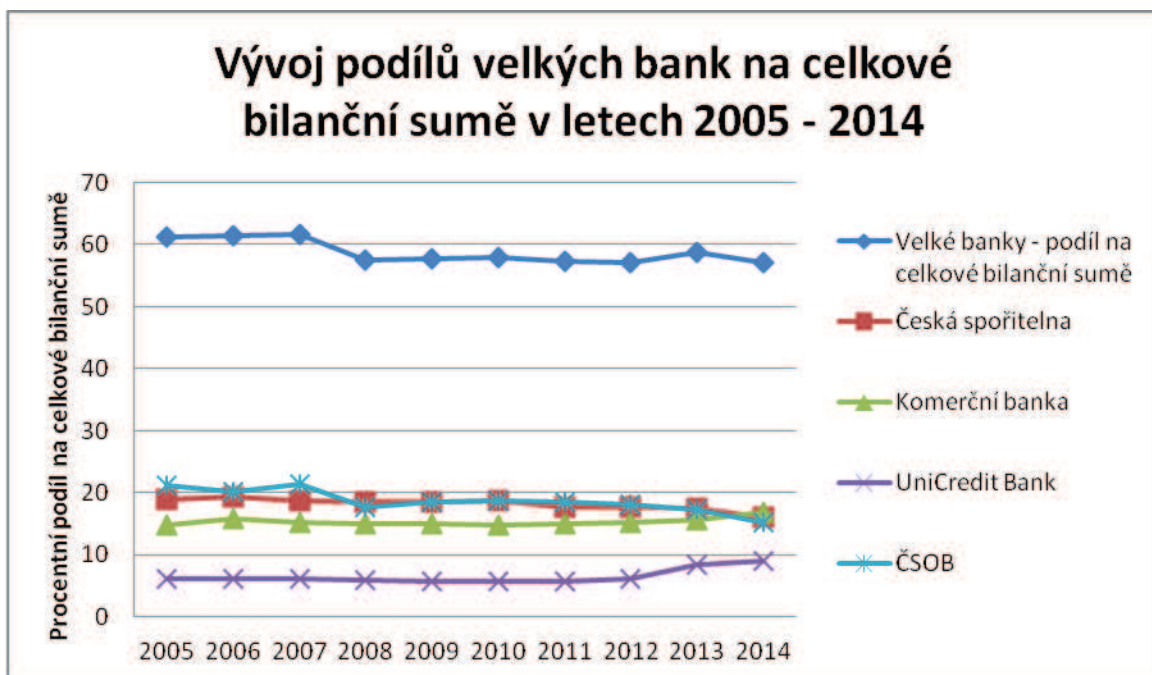
Jmenovitý seznam bank rozdělených do skupin podle velikosti bilanční sumy k 31. 12. 2013 je uveden v Příloze 1.

⁶ Od roku 2012 je rozdělení bank podle bilanční sumy následující: velké banky (nad 250 miliard Kč), střední banky (50 – 250 miliard Kč) a malé banky (méně než 50 miliard Kč). (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013), citováno 17. dubna 2015)

Skupiny bank	Rok	Počet	Podíl na bilanční sumě sektoru (v %)
Banky velké	2011	4	57,2
	2012	4	57,1
	2013	4	58,7
Banky střední	2011	8	19,0
	2012	8	20,6
	2013	8	19,9
Banky malé	2011	6	1,6
	2012	6	2,5
	2013	6	3,1
Pobočky zahraničních bank	2011	21	11,5
	2012	20	9,4
	2013	21	9,2
Stavební spořitelny	2011	5	10,6
	2012	5	10,4
	2013	5	9,2

Tabulka 1 – Rozdělení bank do skupin podle velikosti bilanční sumy, údaje vztažené ke konci roku 2011 - 2013; zdroj: Česká národní banka (Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2011 – 2013), citováno online 17. dubna 2015; vlastní zpracování, 2015

I přes silící konkurenci si skupina velkých bank udržuje dominantní postavení na trhu, a to jak z hlediska rozsahu produktů a služeb, tak i po stránce cenové politiky. Následující Graf 1 znázorňuje vývoj podílů velkých bank na celkové bilanční sumě po roce 2005 do současnosti. Do roku 2007 si velké banky udržovaly podíl na celkové bilanční sumě v poměrně stabilní výši, a to nepatrně nad hranicí 61 %. Po roce 2007 dochází však k mírnému poklesu jejich podílu pod hranici 60 %, a po následující roky stagnuje okolo 58 %. Nicméně podíly jednotlivých velkých bank se nevyvíjí stejně a mají odlišnou tendenci. Podíl České spořitelny a Československé obchodní banky na celkové bilanční sumě má mírně klesající tendenci oproti podílu Komerční banky a UniCredit Bank, které si svůj podíl na celkové bilanční sumě každým rokem navyšují.

Graf 1 – Vývoj podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2005 - 2014, vlastní výpočty autorky jsou uvedeny v Příloze 4; zdroj: Česká národní banka (Bankovní dohled 2005 a Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2006 – 2014), citováno online 17. dubna 2015, Výroční zprávy jednotlivých bank 2005 – 2014; vlastní zpracování, 2015

V mezinárodním srovnání jsou často uváděny údaje, které se týkají stupně obslužnosti v sektoru (viz Tabulka 2).

Rok	2011	2012	2013
Počet pracovníků	39 822,0	40 128,0	38 984,0
Počet obchodních míst	2 049,0	2 098,0	2 135,0
Počet pracovníků na 1 banku	905,0	933,2	886,0
Počet pracovníků na 1 obchodní místo	19,4	19,1	18,3
Počet obyvatel na 1 banku (tis.)	238,7	244,6	238,9
Počet obyvatel na 1 obchodní místo (tis.)	5,1	5,0	4,9
Počet obyvatel na 1 pracovníka	263,8	262,1	269,7

Tabulka 2 – Vybrané ukazatele obslužnosti, údaje vztažené ke konci roku 2011 - 2013; zdroj: Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013), citováno online 17. dubna 2015; vlastní zpracování, 2015

Z vybraných ukazatelů obslužnosti uvedených v Tabulce 2 je patrné, že banky stanovují personální politiku v souladu se strategickými a obchodními záměry, především pak v souvislosti s rozšiřováním nabídky poskytovaných služeb prostřednictvím pobočkové sítě. Počet pracovníků bankovního sektoru dosáhl ke konci roku 2013 celkem 38 984 osob. V roce 2012 jich bylo evidováno 40 128, což představuje meziroční pokles zaměstnanců bankovního sektoru o 2,9 %. Přesto byl ve sledovaném období 2011 až 2013 zaznamenán nárůst počtu obchodních míst. Na konci roku 2013 sloužilo k obsluze klientů celkem 2 135 obchodních míst. Ve srovnání s předešlým rokem 2012 je to o 37 obchodních míst více. Na jedno obchodní místo připadalo v roce 2013 téměř 5 000 obyvatel České republiky, a jejich počet zůstal tak meziročně prakticky nezměněn. (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013), citováno online 17. dubna 2015)

K měření úrovně koncentrace trhu je využíván Herfindahlův index. Jedná se o součet druhých mocnin tržních podílů subjektů působících na trhu a dosahuje hodnot v rozmezí intervalu 0 – 1. Hodnota 1 znamená plně nekonkurenční prostředí, kdežto klesající hodnota indexu vyjadřuje na daném trhu nárůst konkurence. V českém bankovním

sektoru tento ukazatel od roku 2001 klesá jak v oblasti depozitních obchodů, tak i v oblasti úvěrových operací. (Půlpánová, 2007) Míra koncentrace bankovního sektoru, která je měřena Herfindahlovým indexem na základě velikosti celkových aktiv, již druhým rokem vykazuje hodnotu 0,100. (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013), citováno online 17. dubna 2015) Na základě toho odborní hodnotitelé charakterizují bankovní prostředí v České republice jako dostatečně konkurenční, s přetrvávající významnou pozicí skupiny velkých bank, ale i patričním prostorem pro uplatnění specializovaných bank.

Stupeň koncentrace daného trhu se též sleduje prostřednictvím vymezení podílů tří (čtyř, pěti) největších subjektů na trhu. (Půlpánová, 2007) Tři banky, které spadají do skupiny velkých bank, vyprodukovaly v roce 2013 více než 71 % celkového čistého zisku tuzemského bankovního sektoru. Téměř 94 % zisku bankovního sektoru vyprodukovalo deset bank, které v daném roce dosáhly nejvyšší čistý zisk. (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013), citováno online 17. dubna 2015)

Český bankovní sektor nese následující základní znaky (Půlpánová, 2007):

- stále převažuje zaměření na klasické bankovníctví,
- dynamicky rostou úvěry obyvatelstvu,
- zvyšuje se kvalita úvěrového portfolia,
- banky jsou vybaveny dostatečnými zdroji,
- přetrvává dostatek likvidních aktiv,
- kapitálová přiměřenost převyšuje požadovaný limit.

3.4.1 Tržní segmentace a heterogenita v České republice

Bankovní heterogenita se projevuje především při porovnání velkých a malých bank. Vývoj bankovního trhu v České republice prodělal podobnou vlnu konsolidací jako v ostatních zemích. Rok 2003 přečkalo jen 35 bank, v roce 2004 a 2005 se počet ustálil na 36 bankách. (Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008) Došlo k transformaci státem vlastněné Konsolidační banky na nebankovní instituci Českou konsolidační agenturu. Počet malých a středních bank, které byly v polovině 90. let 20. století tak početné, postupně klesal (viz Tabulka 3). V roce 2000 se jednalo zejména o fúze jednotlivých bank, zatímco do roku 1999 byly licence odnímány z velké části z důvodu špatného hospodaření.

(Půlpánová, 2007) Tržní segmentace byla založená na schopnosti poskytnout půjčky, na rozdílech v přístupu ke klientům a k primárním vkladům, zároveň také v rozdílech v přístupu ke corporate governance⁷. (Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008)

	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013
Banky celkem	55	50	42	38	35	36	37	39	44	44
z toho:										
velké banky	6	5	5	3	4	4	4	4	4	4
malé banky	18	9	5	8	6	5	8	8	6	6
specializované banky	9	9	9							
střední banky				10	10	9	5	4	8	8
zahraniční banky	12	14	13							
pobočky zahraničních bank	10	9	10	10	9	12	14	18	21	21
stavební spořitelny				6	6	6	6	5	5	5
banky v nucené správě		4		1						

Tabulka 3 – Vývoj počtu bank podle typu bank v liché roky za období 1995 - 2013; zdroj: Česká národní banka (Bankovní dohled 1997, 1999, 2001, 2003, 2005 a Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2007, 2009, 2011, 2013), citováno online 17. dubna 2015; vlastní zpracování, 2015

Velké banky byly schopny získat dostatečně velké zdroje na mezibankovním trhu za nižší úrokovou míru nebo přitáhnout primární depozita domácností i navzdory negativní reálné úrokové míře. Současně podědily poměrně hustou pobočkovou síť a široký výběr firemních klientů s úvěrovou i obchodní historií a kvalitními aktivy. Z toho důvodu si mohly velké banky ve srovnání s menšími bankami vybírat své klienty a nabídnout jim výhodnější podmínky. (Půlpánová, 2007)

⁷ Pojem "corporate governance" lze chápat jako správu a řízení společnosti. Jedná se o vztahy mezi vedením společnosti, její radou, akcionáři a ostatními dotčenými subjekty a zároveň o způsob, jakým jsou dosahovány cíle společnosti, struktura jejich orgánů a jak je plněn dohled nad její činností. (Kúdelková, citováno online 10. dubna 2015)

Na malé banky zbyli klienti s vyšším úvěrovým rizikem. Kvůli své velikosti měly tyto banky i omezenější přístup na mezibankovní trh. Vzhledem k menšímu počtu poboček vykazovaly i méně vkladatelů. Z těchto příčin jim plynuly nesrovnatelně vyšší náklady na zdroje. (Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008)

3.5 Český bankovní sektor v období před vstupem nových bank

Média, odborníci i široká veřejnost se od roku 2005 začali zajímat o dominantní postavení velkých bank na českém trhu. Centrem zájmu byla především výše poplatků za bankovní služby a rovněž diskuze, zda je bankovní sektor dostatečně konkurenční.

Situaci v bankovním sektoru se zabývalo i Ministerstvo financí České republiky na jaře roku 2005, kdy vyvíjelo na bankovní instituce intenzivní tlak v souvislosti s jejich poplatkovou politikou. (Půlpánová, 2007) Ministerstvo financí České republiky vyhodnotilo situaci v bankovním sektoru jako neuspokojivou a předalo dne 1. listopadu 2005 České národní bance v rámci meziresortního připomínkového řízení materiál „Zlepšení podmínek v bankovním sektoru“. Materiál obsahoval soubor námětů na zlepšení pozice klientů bank, a to v podobě legislativních opatření, doporučení či memoranda mezi Ministerstvem financí České republiky a Českou bankovní asociací. Hlavním cílem bylo zvýšit konkurenceschopnost bank, a to zajištěním transparentnosti, snadné srovnatelnosti jednotlivých produktů a ulehčením mobility klientů. (Česká národní banka, citováno online 3. května 2015)

Odezvou České národní banky na materiál Ministerstva financí České republiky bylo vydání stanoviska, v němž oponovala, že na českém bankovním trhu vládne dostatečná konkurence. Argumentovala tím, že předložený materiál neobsahuje žádné relevantní analýzy fungování bankovního sektoru, ze kterých by vyplývaly problémy, které hodlá ministerstvo řešit. Česká národní banka byla přesvědčena o tom, že bankovní služby a produkty nejsou homogenní komoditou a proto je přirozené, že se nabídka a ceny jednotlivých konkurentů liší. Tvrdila, že jde o projev zdravé soutěže mezi bankami, která je ku prospěchu jejich klientů. (Česká národní banka, citováno online 3. května 2015)

Od roku 2005 funguje server www.bankovnipoplatky.com, který vznikl jako protest proti alarmující situaci v oblasti bankovních poplatků v České republice. Jeho základním cílem je zvyšovat informovanost bankovních klientů, přispět ke zkvalitnění

vztahu mezi klientem a bankou a snížit bankovní poplatky. Server vyhlašuje každým rokem anketu o nejabsurdnější bankovní poplatek. Tato anketa se pro banky stala užitečnou zpětnou vazbou. (Nacher, citováno online 2. května 2015) Mimo jiné server také provozuje kalkulátor, který porovnává služby a produkty jednotlivých retailových bank v České republice v rámci nabídky základních bankovních služeb na základě individuální poptávky klientů. (Nacher, citováno online 3. května 2015)

Další pohled na český bankovní sektor přináší studie Evropské komise, která byla zveřejněna v září roku 2009. Evropská komise zkoumala úroveň poplatků za bankovní služby spojené s užíváním běžného účtu v celkem 224 bankách, které pokrývají 81 % evropského trhu. Podle výsledků komise má Česká republika sedmé nejvyšší bankovní poplatky v Evropské unii. Studie dále posuzovala konkurenční prostředí podle cenových rozptylů mezi bankovními institucemi v jednotlivých státech. Na základě tohoto ukazatele se tuzemský bankovní sektor řadí k zemím se silnou cenovou konkurencí mezi finančními ústavami. Studie zároveň zkoumala transparentnost a jednoduchost konstrukce poplatků. Česká republika byla vyhodnocena jako podprůměrná z hlediska jednoduchosti konstrukce poplatků, avšak po stránce transparentnosti je na nadprůměrné evropské úrovni. (Evropská komise, citováno online 3. května 2015)

Významným krokem ve snaze zvýšit konkurenci v českém bankovním sektoru je Kodex mobility klientů, který vydala Česká bankovní asociace v roce 2009. Ke kodexu mobility přistoupily téměř všechny banky. Jeho podstatou je přenesení administrativní zátěže při změně peněžního ústavu z klienta na novou banku. Nová banka na základě žádosti zajistí zrušení stávajícího účtu a převod všech trvalých příkazů i souhlasů s inkasem z původní banky do nové. (Česká bankovní asociace, citováno online 3. května 2015)

3.6 Vstup nových bank na český trh

Na český trh vstoupily v letech 2007 – 2011 nové banky, které se snaží nalákat klienty především na levnější služby, jednoduchý a transparentní sazebník. Ve srovnání s velkými bankami neposkytují nové (tzv. nízkonákladové) banky stejnou šíři bankovních produktů a služeb. Přesto se nízkonákladové banky často umísťují na předních místech v nejrůznějších anketách, které hodnotí služby bank.

Nízkonákladové banky mají poměrně úzkou nabídku služeb a dle vlastního tvrzení ji budou rozšiřovat. Prozatím tedy nenadchnou klienta, který potřebuje využívat řadu produktů a služeb v rámci jedné banky. (Tůmová, citováno online 22. června 2015)

Jestliže bude chtít některá banka v konkurenčním prostředí bezplatných účtů v budoucnu uspět, musí kromě nízkých či nulových poplatků nabídnout něco nového a zajímavého nebo zcela nejlevnějšího. Perspektivní cestou k úspěchu mohou být projekty s možností výhodně spořit či investovat a dále doplňkové služby jako kontokorent, kreditní karta nebo cestovní pojištění. (Černý, citováno online 23. června 2015)

3.6.1 Pozitiva a negativa nízkonákladových bank

Mezi hlavní pozitiva nízkonákladových bank lze zařadit (Černý, citováno online 23. června 2015):

- nízké náklady související s vedením účtu
- obvyklé služby
- jednoduché založení účtu přes web nebo poštu
- jednoduché ovládání internetového bankovníctví
- přehlednost služeb a poplatků
- vše probíhá online, žádné čekání.

Existuje ale také množství negativ, které jsou příčinou zmiňované nízkonákladovosti. Patří mezi ně zejména (Černý, citováno online 23. června 2015):

- malá síť poboček a bankomatů
- fixace na internet
- žádný finanční poradce
- menší nabídka služeb
- produkt nelze přizpůsobit na míru klientovi.

3.7 Vývojové trendy světového bankovníctví a jejich odraz v českém bankovním systému

Z Přílohy 2 věnované historii českého bankovníctví vyplývá, že v určité etapě došlo k přerušení kontinuity vývoje. Bankovní systém nově budovaný na standardních tržních principech má podobu vývojových směrů, kterými se ubírá moderní světové bankovníctví, a jejich odraz lze sledovat v domácím bankovním prostředí. (Půlpánová, 2007)

Dominantním typickým znakem je zvětšující se přítomnost rizika ve finanční sféře, jež je projevem proměnlivosti ekonomického prostředí. Banky jsou tedy nuceny reagovat na nestabilní prostředí a na nárůst volatility ekonomických veličin⁸, které se mohou v relativně krátkých časových úsecích výrazně měnit. (Černohorský, Teplý, 2011)

3.7.1 Řízení rizik

Změna kvality prostoru a vnějších podmínek motivuje banky k intenzivnímu zájmu o rizika a jejich řízení. Během 80. a 90. let 20. století věnovaly banky značnou pozornost identifikaci, klasifikaci a kvantifikaci jednotlivých rizik. Na základě těchto postupů pak došlo ke vzniku jednotlivých metod řízení rizik. (Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008)

České banky začaly nevyhnutelnost zabývání se riziky vnímat s určitým zpožděním. Do českého bankovního prostředí se metody řízení rizik dostávaly jednak jako důsledek regulatorních aktivit centrální banky, jednak v důsledku iniciativy samotných bank, která přináší nové modely chování a nové postupy. Banky se snaží o standardizaci postupů využívaných ke zvládnutí rizik. (Černohorský, Teplý, 2011)

3.7.2 Sekuritizace

Dalším z trendů je sekuritizace. Projevuje ve dvou rovinách - jednak jako sekuritizace aktiv, jednak jako sekuritizace financování.

⁸ Všechny cenové faktory (úrokové míry, akciové kurzy, měnové kurzy) na finančním trhu jsou rychle proměnlivé, podléhají výkyvům a jejich stabilita je minimální. Nestabilita hodnot znesnadňuje pohyb v daném prostoru a zvyšuje stupeň nejistoty v něm přítomné. (Černohorský, Teplý, 2011)

Sekuritizace aktiv je postup, při němž se nevyrovnané finanční pohledávky v bilanci banky ekonomicky a právně izolují. Stávají se podkladem pro emisi cenných papírů, kterou realizuje specializovaný subjekt, tzv. SPV⁹. Očekávané finanční toky plynoucí z pohledávek pak formují výnos těchto sekuritizovaných aktiv. Trend k sekuritizaci aktiv je výrazný zvláště ve finančním prostoru USA.

Sekuritizací financování dochází ke změně struktury bankovních bilancí, z nichž jsou klasické položky (depozita, úvěrové pohledávky) vytlačovány sekuritizovanými instrumenty (cennými papíry). (Půlpánová, 2007)

3.7.3 Konsolidace

Významným procesem, jehož podstatou je snižování počtu finančních institucí a současně zvyšování jejich průměrné velikosti, je konsolidace. Uplatňuje se prostřednictvím fúzí (splynutí, spojení podniků) a akvizic. Tyto operace jsou velice náročné na přípravu a organizaci. Konsolidační pohyb se uplatňuje ve vlnách, které respektují vzestupné fáze ekonomického cyklu. V době poklesu zpravidla ustupuje do pozadí. (Mejstřík, Pečená, Teplý, 2008)

Motivačními impulsy konsolidačního chování bank mohou být předpokládané úspory z rozsahu, které by spojování subjektů mělo zaručit. Snahou managementu je zachovat si v daném prostoru určitou pozici. Konsolidaci v bankovníctví lze hodnotit rovněž jako důsledek tlaku nebankovních institucí, které mají tendenci pronikat do odvětví.

Konsolidační operací bylo v 90. letech realizováno vytvoření Investiční a poštovní banky akvizicí Poštovní banky Investiční bankou. V současné době jsou nositeli konsolidačního pohybu v českém bankovním sektoru zahraniční instituce. (Půlpánová, 2007)

⁹ Special Purpose Vehicle je specializovaná finanční instituce s vysokým ratingovým hodnocením, které jí umožňuje refinancování na finančních trzích s relativně výhodnými náklady. (Půlpánová, 2007)

3.7.4 Konkurenční tlak

Bankovníctví je vnímáno jako vysoce ziskové odvětví. Musí proto odolávat tlaku nebankovních subjektů, které mají zájem do sféry bankovních činností proniknout. Silná konkurence vede banky k intenzivní produktové diverzifikaci, vyzývá univerzální peněžní ústavy k rozšiřování nabídkového spektra i mimo okruh klasických bankovních aktivit a k bezprostřední reakci na finančně produktové inovace.

Nová podoba konkurenčního střetávání se objevuje s výrazným rozšířením moderních technologií a jejich využitím v bankovníctví. V současnosti banky přenechávají iniciativu v oblasti bankovních technologií specializovaným firmám. (Kalabis, 2012)

3.7.5 Outsourcing

Důsledkem konkurenčního tlaku jsou racionalizační snahy bank maximalizující úsilí o efektivní vynakládání zdrojů. Tyto snahy se koncentrují v tzv. outsourcingu¹⁰.

V českých podmínkách nejprve banky vyčleňovaly doplňkové, případně podpůrné činnosti typu zabezpečení přepravy hotovosti, zajištění bezpečnosti provozu na pobočkách apod. V současné době banky přenášejí na externí instituce i některé bankovní činnosti, jako je zpracování transakcí prováděných klienty prostřednictvím platebních karet, implementace IT projektů a provoz call center. (Půlpánová, 2007)

3.7.6 Moderní technologie

Aplikace pokrokových technologií bankám umožňuje (Půlpánová, 2007):

- zkvalitnit vnitřní řídicí procesy
- rozvinout produktovou škálu nabídkou sofistikovaných produktů s vysokou přidanou hodnotou a s orientací na klienta
- snížit provozní náklady
- obohatit transakční komunikaci s klientem

¹⁰ Jedná se o vyčlenění určitých ucelených sfér aktivit mimo banku a jejich přenechání specializovaným subjektům na smluvním základě. (Půlpánová, 2007)

- adekvátně dostát informačním požadavkům
- zapojit banku do globálních sítí.

Hlavní význam mají v této souvislosti informační technologie, pro něž je v současné době charakteristická vysoká dynamičnost. Z toho plynou pro banku v úvodní aplikační fázi velké investice, tedy značné nákladové zatížení. Vlivem technologických inovací dochází k podstatné změně v charakteru bankovního produktu. Používané technologie umožňují jeho digitalizaci, díky které spolu se separací přípravy dávají možnost distribuce bankovních produktů. To umožňuje bance operativně reagovat na změnu klientských potřeb. (Kalabis, 2012)

3.7.7 Vícekanálové distribuční cesty

S rozvojem moderních technologií může klient realizovat své finanční potřeby i jinými cestami než tradičním kontaktem v prostorách pobočky banky. Peněžní ústavy své služby mohou poskytovat i pomocí alternativních kanálů, a to s využitím mobilního telefonického kontaktu (GSM banking, m-banking), telefonního bankovníctví (phone banking) či internetového spojení s bankou (internet banking). Tyto distribuční cesty bývají představovány jako formy přímého bankovníctví, tzv. direct banking. (Šenkýřová, 2005)

3.7.8 Nový model bankovní pobočky

V moderním bankovníctví souvisí s rozšířením vícekanálové distribuce další důležitá změna, která se týká charakteru bankovní pobočky. Pobočka banky by měla být výrazně klientsky orientována a měla by fungovat jako místo operativního kontaktu zákazníka s kvalifikovaným pracovníkem banky, který je schopen splnit jeho požadavky. V případě řešení sofistikovanějších zadání přepážkový pracovník nasměruje klienta na příslušného specialistu. Nový model pobočky umožňuje provedení určitých operací v samoobslužném režimu, např. prostřednictvím bankomatů. (Kipielová, 1995)

Vývoj počtu bankovních míst (poboček) v českém bankovním sektoru v letech 2005 – 2013 uvádí následující Tabulka 4, ve které je patrný rostoucí trend počtu poboček.

Ke zvyšování počtu prodejních míst jsou banky vedeny snahou využít růstový potenciál podnikání v bankovní sféře. Z toho důvodu také rozšiřují nabídku služeb.

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet poboček	1 825	1 877	1 865	1 993	1 991	1 993	2 049	2 098	2 135
Meziroční nárůst v %		2,85	-0,64	6,86	-0,10	0,10	2,81	2,39	1,76

Tabulka 4 – Vývoj počtu bankovních míst (poboček) v českém bankovním sektoru v letech 2005 - 2013, údaje vztažené vždy ke konci roku; zdroj: Česká národní banka (Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2007, 2009, 2011, 2013), citováno online 17. dubna 2015; vlastní zpracování, 2015

Své pobočky banky zřizují v místech, kde je možné dosáhnout maximální efektivity prodeje služeb a produktů, což vede k racionalizaci jejich činností. Úbytek 12 obchodních míst, který byl spojen s optimalizací obchodních sítí v důsledku fúze bank, byl zaznamenán v roce 2007 (viz Tabulka 4). V tomto roce počet obchodních míst klesl na 1 865. V následujícím roce 2008 se počet poboček bank zvýšil o 128 míst na celkový stav 1 993 poboček a po dobu 2 let téměř stagnoval. Od roku 2011 dochází opět k nárůstu počtu obchodních míst. (Česká národní banka (Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2007, 2009, 2011, 2013), citováno online 17. dubna 2015)

3.7.9 Změna klienta

Současného klienta je možné hodnotit jako kvalifikovanějšího, disponujícího znalostmi, jež mu umožňují relativně samostatnou orientaci v bankovním prostředí. Klient je schopen vyjádřit své finanční potřeby, hodnotit nabízené příležitosti a získávat informace o svých transakcích s peněžním ústavem v přímém kontaktu během 24 hodin denně. Zasluhou toho se stává nezávislým a flexibilním. (Půlpánová, 2007) Z této změny plyne pro banku ztráta pocitu sounáležitosti a loajality, kterou bance prokazoval klasický klient. Ten zůstával svému ústavu věrný po celý život. (Kipielová, 1995)

3.7.10 Bankovníctví zaměřené na klienta

V současnosti se veškeré aktivity moderních bank odvozují od analýzy potřeb a preferencí stávajícího i potenciálního zákazníka. Klient přestává být pro banky pouze cílovou veličinou. Orientace bank se tak zásadním způsobem mění z produktové na klientskou. (Půlpánová, 2007)

Cílem moderního klientsky zaměřeného bankovníctví již není prodej produktu, ale uspokojení komplexní potřeby s přidanou hodnotou pro zákazníka. Nová koncepce je založená na analýze motivace klientského chování, strategii cílových skupin, diferenciaci a segmentaci zákazníků.

V současnosti se projevuje sledovaný trend zřetelně například v segmentaci klientely, kterou lze zobecnit následujícím spektrem:

- drobná klientela – retailový segment
- malé a střední podniky – segment SME¹¹
- velké firmy – korporátní segment
- stát a obce
- finanční instituce.

I do bankovníctví přináší klientská reorientace využití metod označovaných CRM¹². Tato metodika formování ekonomicky prospěšných vztahů se zákazníky předpokládá důraz na cílenou kvalifikaci personálu. Využití CRM by se mělo projevit především zvýšením úrovně klientského servisu a dokonalejším „vytěžením“ klientského potenciálu. (Půlpánová, 2007)

¹¹ Small and medium enterprises (Půlpánová, 2007)

¹² Customer relationship management

Jedná se o podnikatelskou strategii, která je založená na porozumění zákazníkům a z něho vycházející predikci jejich současných a budoucích potřeb. (Půlpánová, 2007)

3.7.11 Bankovní klient jako spotřebitel

Základním prvkem ochrany bankovního klienta¹³ je pojištění depozit. Podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách jsou pojištěny všechny neanonymní vklady fyzických a právnických osob vedených v korunách i v cizí měně. Za takový vklad lze u fyzické osoby považovat vklad na jméno s uvedením příjmení, jména, rodného čísla nebo data narození vkladatele. Právnickým osobám se vklad váže na obchodní firmu, kde je nutné uvádět název, sídlo a identifikační číslo. (Kalabis, 2012) Výše náhrady pro jednoho klienta u dotčené banky se vypočítá z celkového objemu pojištěných vkladů a poskytuje se ve výši 100 % tohoto objemu, maximálně do výše ekvivalentu 100 tisíc EUR. (Česká národní banka, citováno online 2. května 2015)

Zároveň je v současném bankovníctví zdůrazňován princip transparentnosti a otevřenosti ve vztahu banka–klient. Bankám je uložena informační povinnost, tzn. zveřejnit určité údaje, které by měly jejímu klientovi usnadnit orientaci a zodpovědné chování v daném prostoru.

Dalším prvkem ochrany klienta je respektování bankovního tajemství a ochrana osobních dat. (Půlpánová, 2007)

Spor mezi bankou a jejím klientem může řešit mimosoudně finanční arbitr, který má být pro bankovního klienta záštitou při realizaci platebních operací. Finanční arbitr se snaží především o to, aby byl spor vyřešen smírně. (Kalabis, 2012)

3.8 Bankovní produkty

Bankovníctví lze svojí podstatou zařadit do sféry služeb nemateriální povahy. Dílčí služby, které obchodní banky nabízejí svým zákazníkům a zpravidla za úplatu provádějí, jsou označovány jako bankovní produkty. (Kalabis, 2005)

¹³ Česká legislativa upravuje vzájemné vztahy bank a jejich klientů následujícími normami: zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a další. (Kalabis, 2012)

3.8.1 Typické rysy bankovních produktů

V současné době banky provádějí mnoho činností, které se různým způsobem modifikují a neustále se rozvíjejí. (Dvořák, 2005) Přestože se jednotlivé bankovní produkty mohou navzájem výrazně lišit, je možné za jejich společné rysy považovat dualismus, nemotný (nemateriální) charakter a vzájemnou propojenost a podmíněnost. (Půlpánová, 2007)

Pro bankovní produkty plynou z nemateriálního charakteru tři významné vlastnosti (Dvořák, 2005):

- 1) jsou abstraktní, z toho důvodu je pro prodej produktů nutná kvalitní reklama a poradenská činnost, prostřednictvím které se banka snaží své produkty představit, vysvětlit jejich priority a možnosti využití
- 2) nejsou skladovatelné, tudíž musí být banka každodenně připravena zareagovat na poptávku klientů
- 3) nejsou patentovatelné, proto se nové produkty stávají rychle napodobitelnými u konkurence; žádný peněžní ústav proto nemůže počítat s dlouhodobějšími výhodami z toho, že by nějaký produkt nabízel pouze on.

Dualismus je typický pro většinu peněžních činností. Jeho podstatou je propojení věcné stránky bankovního produktu, vyjádřené počtem jednotlivých vkladů, a hodnotové stránky, která je dána jeho finančním objemem. (Černohorský, Teplý, 2011)

Vlastní podstatou některých produktů bývá vzájemná podmíněnost a propojenost, kdy jeden produkt nemůže fungovat bez druhého produktu. Jako příklad lze uvést banku, která by nemohla provádět bezhotovostní platební styk, pokud by nevedla svým klientům běžné účty. Oproti tomu je druhá možnost vzájemné propojenosti a podmíněnosti produktů, a to zcela záměrná, která nastává tehdy, když banka vědomě propojuje produkty s cílem nabídnout zákazníkovi výhodnější služby. Může se jednat o situaci, kdy jestliže zůstatek na běžném účtu přesáhne dohodnutou výši, dojde k automatickému uložení peněz do výnosnějších forem. (Kalabis, 2012)

3.8.2 Členění bankovních produktů

V bankovní praxi jsou uplatňovány zpravidla dvě varianty členění bankovních produktů, a to tradiční přístup, vycházející z pohledu banky, a novější přístup, který zdůrazňuje pohled klienta. (Půlpánová, 2007)

U tradičního přístupu je sledován odraz realizovaného produktu v bilanci banky. Bilance banky je soupis aktiv a pasiv banky, tedy majetku a kapitálu, k určitému okamžiku. Podle tradičního přístupu se bankovní produkty člení na aktivní, pasivní a neutrální (indiferentní). (Dvořák, 2005)

Aktivní obchody se odrážejí v rozvaze banky v aktivech a banka je při nich v postavení věřitele. Vznikají jí různé pohledávky (například při nákupu dluhopisů) nebo v jejich důsledku jí vznikají určitá vlastnická práva (kupříkladu při zakoupení majetkových cenných papírů). (Černohorský, Teplý, 2011)

Pasivní obchody se odrážejí v pasivech rozvahy banky a banka při těchto obchodech vystupuje v roli dlužníka. Může se jednat např. o emise vlastních dluhopisů, příjem vkladů atd. Při pasivních obchodech banka získává cizí kapitál a tím jí vznikají různé závazky. Do těchto obchodů bývají někdy začleňovány i operace, které souvisejí s vlastním kapitálem banky, protože součástí pasivní strany bilance banky je i její vlastní kapitál. (Půlpánová, 2007)

Neutrální obchody se neobjevují v rozvaze banky. Banka při nich nevystupuje ani ve věřitelském, ani v dlužnickém postavení. Do této skupiny lze zařadit obchody, které mohou být pro banku budoucí pohledávkou či závazkem, ale i obchody, při kterých banka provádí pro klienta určitou službu, aniž by jí z toho vznikla pohledávka nebo přijetí finančních zdrojů na základě úvěru. Budoucí závazky a pohledávky musí banky vykazovat v podrozvaze. (Dvořák, 2005)

Od tradičního přístupu k třídění bankovních produktů se odklánějí modernější přístupy. Důvodem je orientace a přizpůsobení veškeré činnosti bank potřebám trhu. Tento novější přístup třídí bankovní produkty s ohledem na účel, k němuž bude konkrétní produkt klient využívat i k uložení dočasně volných prostředků v bance (depozitní produkty), k zajištění financování (finančně úvěrové produkty), k realizaci platebního styku (platební produkty), k finančnímu investování (produkty investičního bankovníctví)

a k různým transakcím s hotovými penězi (pokladní a směnárenské produkty). (Půlpánová, 2007)

3.8.3 Cena bankovních produktů

Cena nabízených bankovních produktů je výsledkem cenové politiky banky. Jejím hlavním cílem je určit takové ceny bankovních produktů, které by odrážely nákladovost banky a útvarů spojených s daným produktem, zajistily dostatečnou rentabilitu banky a udržely, případně zlepšily konkurenční pozici na bankovním trhu v porovnání s ostatními bankami. (Dvořák, 2005) Cena se tedy stává neodmyslitelnou součástí marketingové strategie, která má významný vliv na úspěšnost podnikání. (Kipielová, 1995)

Cena je rovněž významným prvkem rozhodování klienta pro určitý produkt a peněžní ústav. Ve vnímání ceny existují rozdíly jak mezi jednotlivými klientskými segmenty, tak v závislosti na zvolené formě propagace i na fázi životního cyklu produktu. (Kipielová, 1995)

V oblasti hospodaření bank jde zejména o hledání rovnovážného stavu mezi ochotou klienta akceptovat výši poplatků a mezi výší příjmů za služby, která vyjadřuje kvalitu poskytovaných služeb, náklady banky a postavení na trhu. (Rod Aleš, citováno online 25. června 2015)

Ceny bankovních produktů se vyskytují v různých formách. Vzhledem k vzájemnému prolínání a nejednotnému označování je obtížné provést jejich přesné vymezení. Přesto je možné za hlavní druhy cen produktů bank považovat (Dvořák, 2005):

- úroky – cena za poskytnutí finančních prostředků (úvěru) nebo za přijetí vkladu
- prémie a provize – odměna za poskytnutí takového produktu, kde na sebe banka přebírá jisté riziko
- přímé poplatky – jsou jasně vyčísleny, jedná se o cenu za poskytnutí takového bankovního produktu, s nímž má banka spojené určité náklady, ale neplyne z nich pro bankovní ústav přímo převzetí rizika
- nepřímé poplatky – nejsou přímo pro zákazníka vyjádřeny jako samostatný poplatek, jsou skryty v jiné ceně.

Peněžní ústavy publikují informace o rozsahu a výši bankovních poplatků v sazebnících, které jsou bezplatně a veřejně dostupné především na internetových stránkách jednotlivých bank. (Rod Aleš, citováno online 25. června 2015)

3.8.4 Druhy klientských bankovních účtů

Svým klientům vedou banky různé účty podle účelu jejich použití. Základní přehled klientských bankovních účtů uvádí Schéma 4. Členění bankovních účtů není ovšem zcela jednotné, neboť jednotlivé banky mohou z hlediska zvýšení atraktivity pro klienty tyto účty určitým způsobem kombinovat nebo modifikovat. Účty bývají peněžními ústavami i různým způsobem označovány. (Dvořák, 2005)

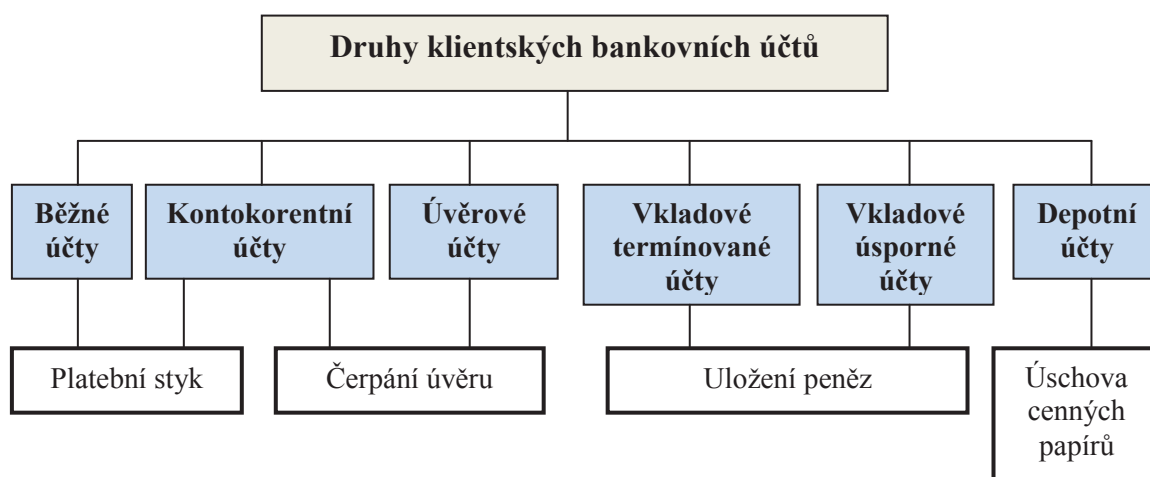

Schéma 4 – Druhy klientských bankovních účtů; zdroj: Dvořák, 2005; vlastní zpracování, 2015

3.9 Běžný účet

Běžný účet klienta je základním bankovním produktem, protože založení účtu se obvykle pokládá za vstupní bránu k celé řadě dalších produktů. Bankovní účet lze charakterizovat jako účet závazků a pohledávek mezi bankou a klientem. Prostřednictvím běžného účtu může klient realizovat bezhotovostní formu platebního styku. Pokud není sjednána mezi

klientem a bankou smlouva o kontokorentním účtu¹⁴, je placení z účtu podmíněno existencí kreditního zůstatku. Prostředky držené na běžném účtu vykazují vysokou likviditu, dispozice jimi není nijak omezena a jsou kdykoli přístupné. Tento typ účtu bývá označován jako účet na viděnou a prostředky na něm uložené lze označit jako transakční peníze. (Půlpánová, 2007)

Běžný účet, který si klienti u peněžních ústavů nejčastěji zřizují, nabízí zpravidla tyto služby (Petýrková, Chmelařová, 2011):

- správu peněz
- provádění hotovostních a bezhotovostních platebních transakcí
- debetní platební kartu
- přímé a internetové bankovníctví
- kontokorentní úvěr
- cestovní a bankovní šeky.

Pro své klienty obchodní banky nabízejí tzv. balíčky služeb za zvýhodněnou cenu oproti ceně, kterou by klient hradil v případě, že by si produkty nabízené v rámci balíčku kupoval samostatně. Příčinou vzniku balíčků služeb je úsilí o těsné svázání klienta s obchodní bankou. (Kalabis, 2012)

Pro banky představují vklady na viděnou důležitý zdroj financování. Důvodem je relativně nízká a stabilní výše úrokových sazeb, float zisk¹⁵ a existence vkladové sedliny. Sedlina (viz Schéma 5) představuje část vkladů, které bance zůstávají trvale k dispozici. Důvody jejího vzniku jsou obvykle zcela nevyčerpané zůstatky na běžných účtech klientů, nezměněný celkový stav vkladů při převodech mezi účty v rámci jedné banky a částečné vyrovnání plateb odcházejících z banky a do banky přicházejících. Význam sedliny roste s velikostí banky a rozložením jejích obchodních míst. V praxi tvoří vkladová sedlina přibližně 80 % zůstatků na běžných účtech. (Černohorský, Teplý, 2011)

¹⁴ Kontokorentní účet (tzv. kontokorent) umožňuje majiteli běžného účtu čerpat z účtu peníze až do určité záporné částky, „do mínusu“. Zájemce si musí o kontokorent zažádat a zároveň splnit podmínky stanovené bankou. Výše úvěrového rámce se odvíjí od možností každého jednotlivce. (Petýrková, Chmelařová, 2011)

¹⁵ Banky mohou mít prospěch při provádění platebního styku z pozdějšího připisování peněz (v rámci zákona), kdy banky přes noc uloží peníze u centrální banky nebo u jiné banky. (Černohorský, Teplý, 2011)

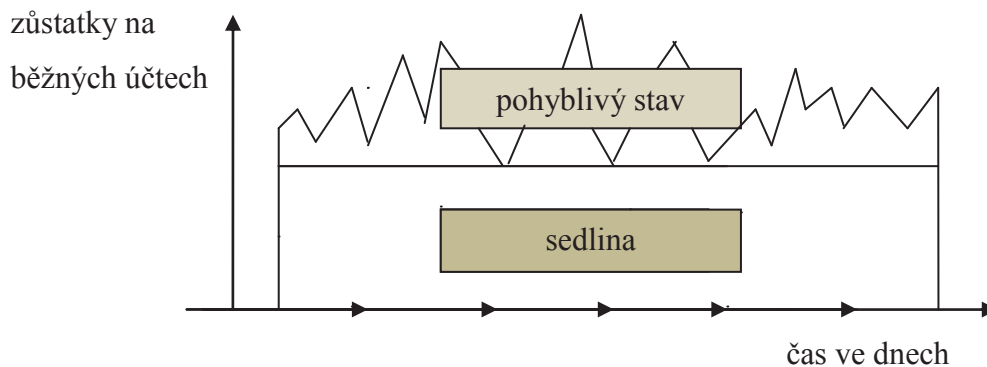

Schéma 5 – Sedlina běžných účtů; zdroj: Dvořák, 2005; vlastní zpracování, 2015

3.9.1 Výnosy a náklady spojené s běžným účtem z pohledu banky i klienta

Banka platí ze zůstatku běžného účtu jeho majiteli úrok, který je odměnou banky za to, že může se svěřenými penězi klienta realizovat své bankovní činnosti. Finanční prostředky uložené na účtu jsou úročeny úrokovou sazbou, která je velmi nízká vzhledem k možnosti kdykoli s penězi na účtu disponovat. (Dvořák, 2005)

Úroková sazba je vyjádřena v procentech a bývá zpravidla určována jako roční, značena p. a. (per annum). Období, za které banka klientovi zaúčtuje úrok z jeho účtu, se nazývá úrokovací období. Na účty klientů banky připisují úroky obvykle jedenkrát měsíčně nebo i v jiné periodicitě (čtvrtletně, pololetně, ročně), a to poslední den daného období. Úrokový výnos je daněn dle platných předpisů v době připsání úroku. (Kalabis, 2005)

Vzorec pro výpočet úroků z depozit je dán takto (Kalabis, 2012):

$$\text{úrok} = \frac{\text{jistina} \times \text{úroková sazba} \times \text{počet dní}}{360 \times 100}$$

Jistinu tvoří zůstatek na účtu v daný den. Úroková sazba je číselné vyjádření konkrétní sazby a převod na procenta zabezpečuje konstanta 100 pod lomítkem. Za počet dní se uvádí počet kalendářních dní, po které byl daný zůstatek na běžném účtu. Zpravidla se pro výpočet úroků uvažuje se 360 dny v roce a s délkou měsíce 30 dní. (Kalabis, 2005)

Vzhledem k časové hodnotě peněz za jinak neměnných okolností platí, že čím častěji dochází k připisování úroků, tím je to nevýhodnější pro banku a naopak výhodnější pro klienta. (Dvořák, 2005)

Z ekonomického hlediska je nutné rozlišovat úrokové sazby reálné a nominální. Nominální úroková sazba bývá uváděna přímo ve smlouvách o vkladu. Naproti tomu reálná úroková sazba vyjadřuje snížení nominální úrokové sazby o inflaci, která vyjadřuje oslabení kupní síly vkládané peněžní částky za dané období.

Přesného výpočtu reálné úrokové sazby je možné dosáhnout s využitím následujícího vzorce (Česká národní banka, citováno online 6. června 2015):

$$r = [(100 + R) / (100 + i) - 1] \cdot 100,$$

kde označení jednotlivých symbolů vyjadřuje:

r = reálná úroková míra (%)

R = nominální úroková míra (%)

i = skutečná, respektive očekávaná míra inflace (%).

Za vedení účtu a provádění platebních transakcí si banky účtují různé provize a poplatky na základě svého sazebníku. Podle zákona o bankách je povinna každá banka svůj sazebník stanoveným způsobem zveřejnit. (Kalabis, 2012) Nejčastěji účtovanými poplatky za operace na běžném účtu jsou: poplatky za příchozí a odchozí platby, výběr z bankomatu, účetní položky, operace prováděné na pobočce a zaslání výpisu z účtu. (Petýrková, Chmelařová, 2011)

Z pohledu klienta je třeba při posuzování výhodnosti vedení běžného účtu u konkrétní banky brát v úvahu nejen výši úrokové sazby, ale všechny poplatky a provize. V současné době mají při posuzování výhodnosti běžného účtu větší váhu poplatky související s vedením a správou účtu ve srovnání s úrokovou sazbou, která je z prostředků na běžném účtu obvykle relativně velmi nízká. Vždy je nutné posuzovat související produkty a běžný účet komplexně. Aby banky nalákaly nové klienty, mnohdy v rámci

tzv. cross sellingu¹⁶ snižují ceny některých svých produktů. Na druhé straně kompenzují tuto svoji ztrátu v cenách jiných produktů. (Dvořák, 2005)

3.9.2 Kritéria pro výběr běžného účtu

Typy běžných účtů a podmínky jejich vedení se v jednotlivých bankách liší. Proto je před založením účtu důležité promyslet si základní požadavky podle svých potřeb a zjistit možnosti, které jednotlivé peněžní ústavy nabízejí. Zájemce o běžný účet by si měl nabídky bank projít a porovnat je. (Petýrková, Chmelařová, 2011)

Mezi základní kritéria výběru banky patří její dostupnost, uživatelský komfort, velikost banky, chování personálu, poplatky, úroky, rozsah a úroveň poradenských služeb, srozumitelnost ceníku, analýzy v tisku, důvěryhodnost reklamních sdělení a další. (Půlpánová, 2007)

3.9.3 Založení a vedení běžného účtu

Pracovník banky zájemci o otevření běžného účtu nejprve představí tento bankovní produkt a zároveň klienta seznámí s platným sazebníkem za služby, které banka poskytuje. Při žádosti o zřízení účtu je soukromá osoba povinna předložit platný průkaz totožnosti. (Kipielová, 1995)

Banky zakládají a vedou běžné účty na základě písemně uzavřené smlouvy se zákazníkem. Smlouvu vyhotovují ve dvou stejnopisech. Každá změna podmínek smlouvy musí být včas oznámena a zaznamenána v dodatku k ní. Banka může smlouvu uzavřít s nezletilým dítětem nebo nevidomou osobou či osobou s omezenou svéprávností pouze v případě, že je takovýto klient zastoupen zákonným zástupcem nebo opatrovníkem. (Kalabis, 2005)

Vyhotovená smlouva obsahuje označení obchodní banky a podpisy obou smluvních stran, tedy klienta a pracovníka banky. Součástí smlouvy je odvolávka na právní předpis,

¹⁶ Jedná se o prodej dalších produktů současným klientům, z něhož plynou přínosy jak pro banku, tak pro klienta. Pro zákazníka je snazší a levnější využívání finančních produktů od jednoho poskytovatele. Zároveň dochází k upevnění vztahu mezi klientem a bankou - čím více produktů dané banky klient využívá, tím vyšší je jeho loajalita. (Seibert, citováno online 6. června 2015)

podle kterého je smluvní vztah uzavírán. Ve smlouvě je vyznačeno číslo běžného účtu vedeného v českých korunách. Dále je v ní uvedeno datum zřízení účtu, datum vzniku dispozice s uloženými finančními prostředky, způsob dispozice s výpisy a četnost jejich vyhotovení, frekvence pro účtování poplatků a úroků. Při založení účtu klient skládá počáteční vklad stanovený bankou. (Kalabis, 2012)

Dispoziční právo s penězi na účtu je nutné určit rovněž při uzavírání smlouvy o běžném účtu. Jedná se o samostatný formulář označený číslem účtu, s uvedením jmen a vzoru podpisu osob, které majitel účtu pověří k volnému nakládání s peněžními prostředky na účtu. Pracovníci banky kontrolují podpisy na platebních příkazech a dalších dokladech proti podpisu, který je uveden na podpisovém vzoru daného účtu. Smyslem této kontroly je ochránit vklady klienta před jejich neoprávněným užíváním. (Kipielová, 1995)

Dříve probíhaly všechny finanční transakce osobně, ať už se jednalo o ukládání peněz, jejich vybírání nebo bezhotovostní platby, tj. převody na jiné účty. (Petýrková, Chmelařová, 2011) Bezhotovostní platbu je možné provést na základě příkazu k zúčtování, šeku k zúčtování nebo platebních karet. Příkaz k zúčtování může mít podobu příkazu k úhradě a příkazu k inkasu. Tyto příkazy mohou být jednorázové, hromadné nebo trvalé. Bance mohou být předávány jak v písemné podobě, tak i na technických nosičích dat nebo dálkovým přenosem. (Kipielová, 1995)

Prostředky uložené na účtu jsou klientovi kdykoli k dispozici. Rozvoj internetu umožnil přístup k prostředkům na běžném účtu prostřednictvím internetového bankovníctví, jehož výhodou jsou možnost nepřetržitého přístupu ke svým penězům, nižší poplatky za provedení platebního styku a časová úspora. K využívání této služby je však nezbytné uzavřít smlouvu a získat přístupová hesla. (Šenkýřová, 2005)

Mezi moderní platební nástroje se řadí platební karta, se kterou se kromě výběru hotovosti z běžného účtu uskutečňují i bezhotovostní platby. Platební kartu je možné používat i v zahraničí. Karta umožňuje držiteli jednoduché a bezpečné použití a navíc doplňuje jeho osobní prestiž. Pro případ placení kartou za služby či zboží na internetu je nutné svoji banku požádat o odblokování internetových transakcí. Spolu s platební kartou může její majitel využívat další služby, které banka nabízí v ceně karty nebo mimo ni. Nejčastěji se jedná o cestovní pojištění ke kartě nebo o pojištění proti ztrátě či zneužití platební karty. (Kalabis, 2005)

Běžný účet může být zrušen jak z podnětu majitele účtu, tak i ze strany obchodní banky, a to vždy písemnou formou. Způsob rušení účtu není pro jednotlivé banky totožný, proto je lepší jej naplánovat alespoň s měsíčním předstihem. (Petýrková, Chmelařová, 2011) Při ukončení smluvního vztahu dohodou nebo výpovědí převede banka konečný zůstatek běžného účtu podle přání jeho majitele na jiný účet, nebo mu jej vyplatí hotově. Důvodem k ukončení smluvního vztahu je i úmrtí klienta. (Kalabis, 2012)

4 Vlastní práce

Jedním z cílů této práce je charakterizovat jednotlivé tzv. nízkonákladové banky na českém bankovním trhu. V této části bude pozornost věnována především obchodní strategii těchto bank a výsledku jejich hospodaření.

4.1 Nízkonákladové banky a jejich charakteristika

Nízkonákladové banky se od sebe dosti liší, proto činí značné obtíže je obecně charakterizovat.

Podle webu Finparáda – finance na dlani¹⁷ se řadí mezi tzv. nízkonákladové banky mBank, Fio banka, ZUNO Bank AG a Air Bank. Parametry nízkonákladové banky zčásti splňuje i Equa Bank. (Kadlecová, citováno online 23. června 2015)

4.1.1 mBank S. A., organizační složka

(dále uváděno mBank)

První nízkonákladovou bankou, která vstoupila na český trh (v listopadu 2007), se stala mBank. Ta vznikla jako retailová divize polské BRE Bank SA v listopadu 2000. BRE Bank SA je dceřinou společností německé skupiny Commerzbank, která je jednou z největších německých bank a řadí se mezi vedoucí finanční instituce v Evropě. V polské BRE Bank SA vlastní skupina Commerzbank více než 70% podíl. (Bubák, citováno online 24. června 2015) Na našem území došlo k 1. lednu 2014 k přejmenování z BRE Bank SA na mBank S.A. V České republice působí mBank na základě tzv. evropského pasu pro podnikání v bankovním sektoru. (mBank, citováno online 24. června 2015)

Cílem obchodního modelu mBank je nabízet zájemcům za co nejvýhodnější ceny takové produkty a služby, které nejvíce využívají. Produktová nabídka této banky zahrnuje osobní účty, spoření, kreditní karty, spotřebitelské úvěry a hypotéky pro retailový

¹⁷ Finparáda – finance na dlani je jediný web specializovaný na finanční produkty. (Kadlecová, citováno online 23. června 2015)

segment¹⁸, kromě toho také spoření, účty s možností povoleného přečerpání pro živnostníky a další. Banka chce mít pro klienty jednoduchou a srozumitelnou nabídku, aby ji pochopil každý. Jako první umožnila mBank zákazníkům využít zcela nový samoobslužný model, při němž si klient své každodenní bankovní operace spravuje sám, a to prostřednictvím internetového a telefonického bankovníctví. Pobočky banky pak mají v první řadě sloužit jako poradenská centra. Na území České republiky v současné době mBank provozuje 9 kamenných poboček ve větších městech a 17 tzv. mKiosků umístěných ve velkých nákupních centrech. (mBank, citováno online 24. června 2015)

Individuální výkazy hospodaření české mBank nejsou veřejně dostupné. V počátcích svého působení vykazovala banka stamilionové ztráty, jejichž příčinou byly prvotní náklady spojené se začátkem působení mBank v České republice. (Sillmen, citováno online 24. června 2015) Kumulovaná ztráta banky přesáhla do roku 2011 miliardu korun. Největší ztrátu zaznamenala mBank v roce 2008, a to zhruba 300 až 400 milionů korun. V roce 2010 byla banka ve ztrátě 170 milionů korun a o rok později se jí podařilo ztrátu snížit na 50 milionů korun. (Hovoroka, citováno online 25. června 2015) Zlom v hospodaření nastal přenastavením obchodní strategie banky na podzim 2011 a v následujícím roce mBank poprvé vykázala kladný výsledek hospodaření, a to ve výši 70 milionů korun. V roce 2013 vydělala již 250 milionů korun. (Sillmen, citováno online 24. června 2015) I v následujícím roce česká pobočka mBank vykázala zisk, nicméně jeho výše 240 milionů korun představovala meziroční pokles o 4 %. V roce 2014 banka obsluhovala již 534 tisíc klientů. (Bubák, citováno online 7. července 2015)

4.1.2 Fio banka, a. s.

(dále uváděno Fio banka)

Fio banka je jediná ryze česká banka na našem trhu, která byla založena skupinou studentů a absolventů Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Ačkoli tato banka vstoupila na trh v květnu 2010, založení Finanční skupiny Fio se datuje k roku 1993. Úsilí o rozšíření poskytovaných služeb vedlo k založení vlastní družstevní záložny. V roce

¹⁸ Podle klientské segmentace se často bankovní produkty člení na retailové a whosalové. Pro retailové produkty je charakteristické, že se týkají zpravidla relativně menších částek, ale naopak velkého počtu transakcí. Whosalové produkty bývají většinou spojeny s většími částkami a mají mnohem individuálnější povahu. (Dvořák, 2005)

1997 skupina zahájila on-line obchodování s akciemi na českém trhu a následující rok Fio, družstevní záložna spustila jako první v České republice internetové bankovníctví. Za další významný krok se pokládá v roce 2006 odkoupení 100% podílu akcií RM-SYSTÉMU, a. s., který byl organizátorem mimoburzovního trhu s cennými papíry. O dva roky později, tedy v roce 2008, se RM-SYSTÉM stává burzou a dochází ke změně jeho názvu na RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a. s. V témže roce Fio, burzovní společnost, a. s., požádala Českou národní banku o bankovní licenci, kterou v květnu 2010 získala a stala se Fio bankou. Počet klientů této banky dynamicky roste a v červnu 2015 již přesahoval 500 tisíc osob. (Fio banka, citováno online 5. července 2015)

Dnes tato banka poskytuje kromě tradičních bankovních služeb pro retailový segment, živnostníky a firmy také služby, které se týkají zprostředkování obchodů s cennými papíry. V rámci investování se pokládá Fio banka za největšího českého obchodníka s cennými papíry, který se zaměřuje na drobnou klientelu. Dominantní postavení má v obchodování s akciemi přes internet. Na burze RM-SYSTÉMU zprostředkovává Fio banka hojnou část všech akciových obchodů a rovněž se podílí na zprostředkování obchodů českých klientů na akciových trzích v Německu nebo USA. Obchodní model této banky je založen na strategii plně individuálního přístupu při poskytování úvěrů menším a středním podnikům a nulových poplatků za běžné služby pro všechny zákazníky. Ve srovnání s ostatními bankami má Fio banka hustou pobočkovou síť, která je tvořena více jak 70 pobočkami. (Fio banka, citováno online 25. června 2015) Jako jediná z nízkonákladových bank provozuje na svých pobočkách plnohodnotné pokladní služby. (Sillmen, citováno online 24. června 2015)

V posledních letech Fio banka obdržela celou řadu ocenění v různých anketách a soutěžích. Může se například pochlubit titulem Nejvstřícnější banka roku 2011, 2012, 2013 i 2014, Bankovní inovátor 2014 atd. (Fio banka, citováno online 25. června 2015)

Na první pohled je z následující Tabulky 5 patrné, že Fio banka dosahuje ve sledovaných letech 2010 - 2014 zisku, a to jako jediná instituce z nových bank (viz Graf 4). Každoročně banka navyšuje bilanční sumu. V průběhu uplynulých posledních pěti let ji více než zčtyřnásobila, tj. navýšila o 354%. Přestože Fio banka stabilně hospodaří se ziskem, z hlediska rentability jsou její výsledky ve srovnání s hodnotami za celý bankovní sektor podprůměrné (viz Tabulka 6).

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Čistý zisk (v tis. Kč)	42 268	16 793	63 441	36 169	40 495
Bilanční suma k 31. 12. daného roku (v tis. Kč)	8 951 761	13 534 546	18 561 359	27 260 397	40 875 280
Rentabilita průměrných aktiv v % (ROAA)	0,84	0,15	0,39	0,16	0,12
Rentabilita průměrného vlastního kapitálu v % (ROAE)	6,52	2,40	8,52	4,71	4,78

Tabulka 5 – Vybrané finanční ukazatele Fio banky v letech 2010 – 2014; zdroj: Výroční zprávy Fio banky, citováno online 26. června 2015; vlastní zpracování, 2015

V roce 2012 banka vykázala velmi dobrý výsledek, když dosáhla zisku ve výši 63 441 000 Kč. Zvýšení rentability průměrného vlastního kapitálu (ROAE) na hodnotu 8,52 % ovlivnil především vyšší dosažený čistý zisk při nižším růstu kapitálu. Ukazatel rentability průměrných aktiv (ROAA) byl ovlivněn vysokým dosaženým čistým ziskem při mírném růstu bilančních aktiv a měl hodnotu 0,39 %. (Výroční zpráva Fio banky 2012, citováno online 26. června 2015) Nicméně za celý bankovní sektor dosáhla rentabilita kapitálu (ROE) na konci roku 2012 hodnoty 21,38 % a ukazatel rentability aktiv (ROA) měl hodnotu 1,39 %. (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2012), citováno online 17. dubna 2015)

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Rentabilita aktiv v % (ROA)	1,33	1,24	1,39	1,28	1,2
Rentabilita kapitálu v % (ROE)	21,8	19,4	21,38	18,61	16,8

Tabulka 6 – Průměrné hodnoty rentability aktiv v % (ROA) a rentability kapitálu v % (ROE) za celý bankovní sektor ve sledovaném období 2010 – 2014; zdroj: Česká národní banka (Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2010 – 2014), citováno online 17. dubna 2015; vlastní zpracování, 2015

4.1.3 ZUNO BANK AG, organizační složka

(používáno též označení ZUNO BANK nebo ZUNO)

ZUNO BANK AG zahájila svoji činnost na českém bankovním trhu 19. července 2011. (Zámečník, citováno online 27. června 2015) Její mateřská banka, kterou je silná a stabilní rakouská bankovní skupina Raiffeisen Bank International, plánovala expanzi napříč východoevropskými a středoevropskými trhy. Nakonec však ZUNO skončila u slovenské a české pobočky. (Sillmen, citováno online 24. června 2015) Na Slovensku začala tato banka působit v roce 2010 a má zde nyní 140 000 klientů. V České republice jich zatím získala 90 000. (IDNES.cz, citováno online 27. června 2015)

ZUNO BANK AG je typickou internetovou bankou, protože nemá žádné kamenné pobočky. Klienti tedy všechno vyřizují přes internet. Svým konceptem banka cílila na mladé zákazníky, které lákala na vysoké úroky na spořicí účtech a zároveň na nízké poplatky. Obchodní model této banky je založen na využívání moderních komunikačních kanálů a na poskytování jednoduchých služeb za přehledné ceny. (Zámečník, citováno online 27. června 2015). Produktová nabídka ZUNO BANK AG zahrnuje základní bankovní služby, jako je běžný účet, platební karta, spoření a úvěry. (ZUNO BANK AG, citováno online 28. června 2015)

Internetová banka ZUNO za celou dobu své čtyřleté činnosti v ČR vykazuje neustále ztrátu (viz Tabulka 7). Pro rakouskou skupinu Raiffeisen Bank International je tedy prodělečným projektem. Tuto skutečnost dokládá i informace o tom, že banka ZUNO rozpůjčovala pouze 7 % získaných vkladů. Navíc v prostředí nulových úrokových sazeb nedokázala tato internetová banka udržet lákavé úroky na vklady klientů. (Skalková, Vainert, citováno online 27. června 2015) V roce 2014 bance ve srovnání s předešlým rokem výrazně poklesly ostatní provozní výnosy, což byla jedna z příčin obrovského prohloubení ztráty, a to na neuvěřitelných -215 614 000 Kč. Začátkem roku 2015, kdy výše kumulované ztráty již přesáhla -2,5 miliardy Kč, rozhodla Raiffeisen Bank International o prodeji ZUNO BANK AG. Zájem o koupi ztrátové internetové banky projevila řada investorů. Kromě Cetelemu mezi zájemci byla i Slovenská sporiteľňa, která si ovládnutí on-line banky nakonec rozmyslela. V současné době probíhají jednání s potenciálními investory. (E15.cz, citováno online 27. června 2015)

Podle výše bilanční sumy, která ke konci roku 2014 činila 11,7 miliard Kč, je ZUNO BANK AG nejmenší novou bankou na bankovním trhu v České republice (viz Graf 3).

Rok	2011	2012	2013	2014
Ztráta po zdanění (v tis. Kč)	-22 575	-28 219	-27 970	-215 614
Bilanční suma k 31. 12. daného roku (v tis. Kč)	11 534 796	14 663 187	11 475 690	11 723 871

Tabulka 7 – Vybrané finanční ukazatele ZUNO BANK AG v letech 2011 – 2014; zdroj: Výroční zprávy ZUNO BANK AG, citováno online 27. června 2015; vlastní zpracování, 2015

4.1.4 Equa bank a. s.

(dále uváděno Equa bank)

Na českém bankovním trhu představila svoje služby Equa bank v září 2011. Nová Equa bank je pokračovatelem bývalé banky Banco Popolare Česká republika, a. s. Banku v červnu 2011 převzala společnost Equa Group Limited, která je ve vlastnictví fondů, jimž poskytuje poradenství společnost AnaCap Financial Partners LLP. (Equa bank, citováno online 1. července 2015) Equa bank od začátku svého působení vykazovala velmi pozvolný nárůst počtu nových klientů bez výraznějších výkyvů. Na českém trhu se tato banka v roce 2012 řadila s více než 14 pobočkami a 12 tisíci klienty mezi malé banky. (Bubák Zdeněk, citováno online 1. července 2015) Je třeba poznamenat, že ve svých počátcích měla banka oproti konkurenci nižší reklamní aktivity. Přesto v září 2014 již evidovala přes 100 000 klientů, což představovalo v meziročním srovnání dvojnásobný nárůst. (Bubák Zdeněk, citováno online 2. července 2015)

Equa bank poskytuje na trhu ucelenou nabídku služeb jak v oblasti osobního, tak i firemního bankovníctví. Nabídka produktů pro retailový segment zahrnuje běžné a spořicí účty, termínované vklady, spotřebitelské půjčky i hypotéky. Firemním klientům banka nabízí běžné účty, spořicí účty, provozní a investiční úvěry. (Equa bank, citováno

online 2. července 2015). Equa bank stále investuje do masivního rozvoje své pobočkové sítě. Do konce roku 2015 plánovala mít 60 obchodních míst po celé České republice. (Bubák Zdeněk, citováno online 2. července 2015) V červnu 2015 banka informovala veřejnost o otevření své již 48. regionální pobočky. (Equa bank, citováno online 3. července 2015)

Dosažené výsledky hospodaření Banco Popolare Česká republika, a. s. za rok 2010 a jejího pokračovatele Equa bank v letech 2011 – 2014 uvádí následující Tabulka 8.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
Ztráta po zdanění (v tis. Kč)	-98 522	-358 806	-443 944	-393 148	-356 586
Bilanční suma k 31. 12. daného roku (v tis. Kč)	4 463 189	6 059 506	8 985 465	18 157 974	27 373 643

Tabulka 8 – Vybrané finanční ukazatele Banco Popolare Česká republika za rok 2010 a Equa bank v letech 2011 – 2014; zdroj: Výroční zprávy Equa bank, citováno online 4. a 5. července 2015; vlastní zpracování, 2015

Pro Banco Popolare Česká republika, a. s. představoval rok 2010 relativně složité období přípravy na změnu vlastníka banky. Touto přípravou byla banka výrazně omezena nejen ve svých běžných obchodních aktivitách, ale i v přijímání zásadních strategických rozhodnutí o svém dalším rozvoji a obchodní orientaci. I přes uvedená omezení se jí však dařilo poskytovat kvalitní bankovní služby. (Výroční zpráva Equa bank, citováno online 4. července 2015)

Ze všech nových bank vykazuje ve sledovaných letech 2010 – 2014 Equa bank nejvyšší ztráty (viz Graf 4). Po dvou letech svého působení (tj. v roce 2013) dosáhla mírného zlepšení hospodářského výsledku, kdy v meziročním srovnání snížila ztrátu o 11 % na -393 milionů Kč a zároveň zdvojnásobila bilanční sumu na 18,2 miliard Kč (viz Graf 3). V roce 2014 se bance podařilo znovu snížit ztrátu, v meziročním srovnání o 9 % na -356,6 milionů Kč (viz Tabulka 8).

4.1.5 Air Bank a. s.

(dále uváděno Air Bank)

Air Bank je členem jedné z největších investičních a finančních skupin ve střední a východní Evropě, skupiny PPF Petra Kellnera. Na českém bankovním trhu Air Bank nabízí zákazníkům svoje služby od listopadu 2011. (Banky.cz, citováno online 27. června 2015) Ačkoli tato banka na náš trh vstoupila nejpozději, může se pochlubit největším počtem klientů. Do ledna 2014 jich získala 220 000. (Sillmen, citováno online 24. června 2015)

Air Bank byla představena jejím generálním ředitelem jako plnohodnotná banka pro běžné zákazníky, nikoli pro municipality nebo firmy. Svě místo na trhu chce získat prostřednictvím aktivních klientů a kombinací tří základních principů, kterými jsou jednoduchost, otevřenost a transparentnost. (Hovorka, citováno online 28. června 2015)

Úvodní produktová nabídka Air Bank obsahovala dva typy běžných účtů a spořicí účet. Později došlo k jejímu rozšíření o spotřebitelské úvěry (Hovorka, citováno online 28. června 2015) V únoru 2015 banka představila zajímavou hypoteční nabídku, zatím pouze pro refinancování, a pro rok 2016 připravuje spuštění nové hypotéky. (Kohoutová, citováno online 28. června 2015) Každá služba Air Bank přináší zákazníkům mimořádné výhody. Na spořicím účtu banka garantuje zhodnocení úspor vždy jedním ze tří nejvyšších úroků na trhu a stejně výhodnou sazbou jako na spořicím účtu úročí i peníze na běžném účtu do výše 100 000 Kč. Dále také odměňuje majitele půjčky za včasné splacení odpuštěním několika splátek. (Air Bank, citováno online 28. června 2015)

V současné době má Air Bank 25 kamenných poboček a během roku plánuje otevřít ještě další. Její síť poboček se tak stává druhou nejhustší z nových bank. (Kohoutová, citováno online 29. června 2015) Navíc je klientům této banky kromě výběru z bankomatů nabízen výběr hotovosti prostřednictvím společnosti Sazka, která disponuje více než 4 300 prodejními místy po celé České republice. (Air Bank, citováno online 29. června 2015)

Air Bank v roce 2014 poprvé hospodařila s čistým ziskem 313 milionů Kč, zatímco za rok 2013 vykázala čistou konsolidovanou ztrátu -80 milionů Kč (viz Tabulka 9).

Rok	2011	2012	2013	2014
Čistá ztráta / zisk (v tis. Kč)	-281 936	-340 000	-80 000	313 000
Bilanční suma k 31. 12. daného roku (v tis. Kč)	3 351 861	36 573 000	52 166 000	63 009 000
Rentabilita průměrných aktiv v % (ROAA)	-22,2	-1,64	-0,17	0,55
Rentabilita průměrného vlastního kapitálu v % (ROAE)	-54,7	-33,29	-3,70	10,66

Tabulka 9 – Vybrané finanční ukazatele Air Bank v letech 2011 – 2014; zdroj: Výroční zpráva Air Bank, citováno online 30. června 2015; vlastní zpracování, 2015

Navzdory solidnímu zisku banka dosáhla v roce 2014 slabé návratnosti aktiv. Poněkud nepříznivě se vyvíjel kromě ukazatele rentability průměrných aktiv (ROAA), který dosáhl 0,55 %, i ukazatel rentability průměrného vlastního kapitálu (ROAE). Ten dosáhl hodnoty 10,66 %. (Výroční zpráva Air Bank 2014, citováno online 30. června 2015) V rámci celého bankovního sektoru však byla v roce 2014 hodnota ROE 16,8 % a hodnota ROA 1,2 %. (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2014), citováno online 17. dubna 2015)

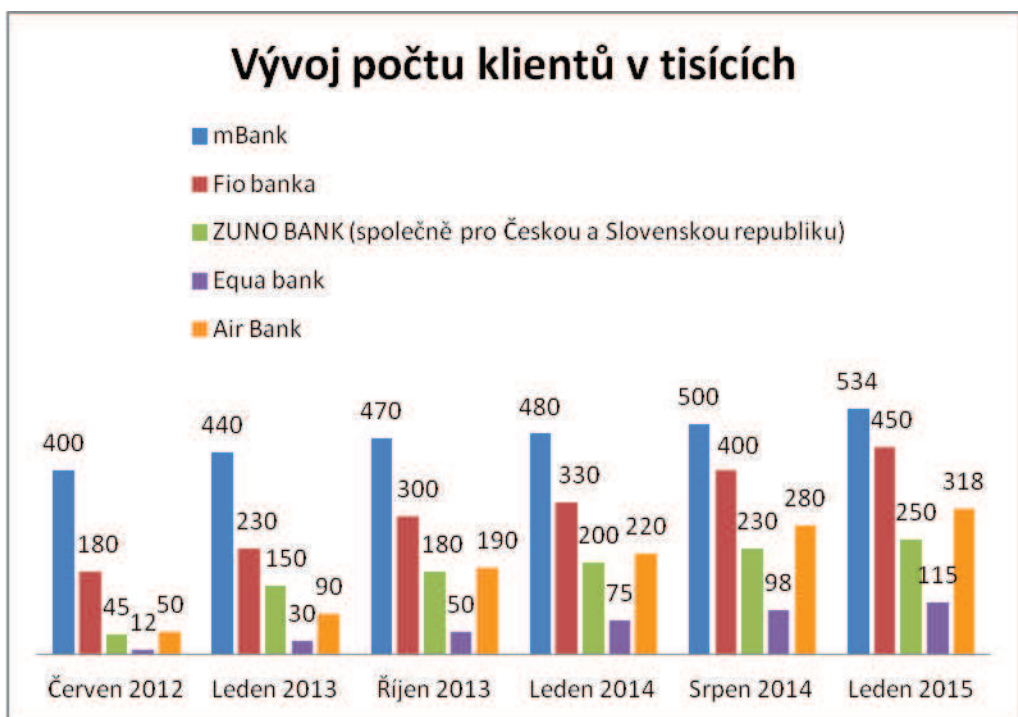
V roce, kdy banka dosáhla poprvé kladného výsledku hospodaření, evidovala již 318 000 klientů. Jejich počet se tak meziročně zvýšil o 49 %. Ke konci roku 2014 vzrostla i celková bilanční suma Air Bank, a to meziročně o 21 % na 63 miliard Kč. (Air Bank, citováno online 1. července 2015)

4.2 Tržní charakteristiky nových bank

Komparace základních tržních výsledků jednotlivých bank je poměrně komplikovaná, protože mBank a ZUNO vystupují v České republice pouze jako pobočky zahraničních bank (viz Příloha 1). Na českém území tudíž nemají povinnost zveřejňovat své hospodářské výsledky, nicméně ZUNO je i přesto se zpožděním zveřejňuje. U těchto bank lze najít u části výsledků alespoň odhady prezentované v médiích. Hospodářské výsledky mBank jsou uváděny na základě zpráv z informačních zdrojů Měšec.cz a Finparáda - finance na dlani.

4.2.1 Vývoj počtu klientů nízkonákladových bank

Začátkem roku 2015 činil počet klientů mBank, Fio banky, ZUNO BANK, Air Bank a Equa bank dohromady 1,66 milionů, což představuje meziroční nárůst o 30 %. (Bubák, Kadlecová, citováno online 5. července 2015) Vývoj počtu klientů jednotlivých bank v průběhu období červen 2012 – leden 2015 zachycuje následující Graf 2.

Graf 2 – Vývoj počtu klientů nízkonákladových bank v průběhu období červen 2012 až leden 2015; zdroj: Bubák, Kadlecová, citováno online 5. července 2015; Kadlecová, citováno online 23. června 2015; vlastní zpracování, 2015

V lednu 2015 **mBank** evidovala 534 000 klientů a **Fio banka** 450 000 klientů. Tyto dva subjekty uvádějí nejvyšší počty klientů, což je dáno především dřívějším vstupem obou bank na český trh¹⁹ a nabídkou produktů nejen pro fyzické osoby, ale i pro právnické

¹⁹ Na českém bankovním trhu mBank začala působit v listopadu 2007. Následovala ji Fio banka v září 2010, kdy byl dokončen přerod družstevní záložny a burzovní společnosti v bankovní subjekt – Fio banku. Hlavní vlna nástupu nových bank na český bankovní trh přišla v roce 2011 (ZUNO BANK se objevila v červenci, Equa bank v září a Air Bank v listopadu). (Kadlecová, citováno online 23. června 2015)

osoby. (Bubák, Kadlecová, citováno online 5. července 2015) V lednu 2015 evidovala ZUNO BANK 250 000 klientů společně pro Českou a Slovenskou republiku, čísla za jednotlivé země nezveřejňuje. Nárůst počtu klientů **ZUNO BANK** bude do budoucna záviset převážně na tom, zda se zájemci spokojí s bankou, která jako jediná nemá žádné kamenné pobočky. (Kadlecová, citováno online 23. června 2015) Nejnižší počet 115 000 klientů k lednu 2015 vykazovala **Equa bank**. Od počátku její existence je nárůst nových klientů této banky velmi pozvolný. (Bubák, Kadlecová, citováno online 5. července 2015)

Air Bank jako nejmladší nízkonákladová banka, která vstoupila na český trh jako jedna ze tří bank v hlavní vlně nástupu nových bank v listopadu 2011, zaznamenala výrazný nárůst klientů v roce 2013. Příčinou přílivu nových klientů Air Bank byla garance na spořicímu účtu tzv. TOP3 a nabídka vysokého úroku na běžném účtu. Dalším důvodem je i trvalá podpora nabízených produktů Air Bank masivní reklamou. (Kadlecová, citováno online 23. června 2015)

Aktuálně největšího meziročního nárůstu v počtu klientů sledovaného k lednu 2015 dosáhla Equa bank, a to navýšení o 53 %. Air Bank zaznamenala meziroční navýšení počtu klientů o 45 % a Fio banka uvádí meziroční nárůst počtu klientů o 36 %. Zvyšující se počty klientů nízkonákladových bank na českém trhu však neznamenaají, že tyto banky budou dlouhodobě úspěšné. V letech 2012 - 2013 dokázaly vygenerovat zisk pouze Fio banka a mBank, o rok později se k nim připojila i Air Bank (viz Graf 4).

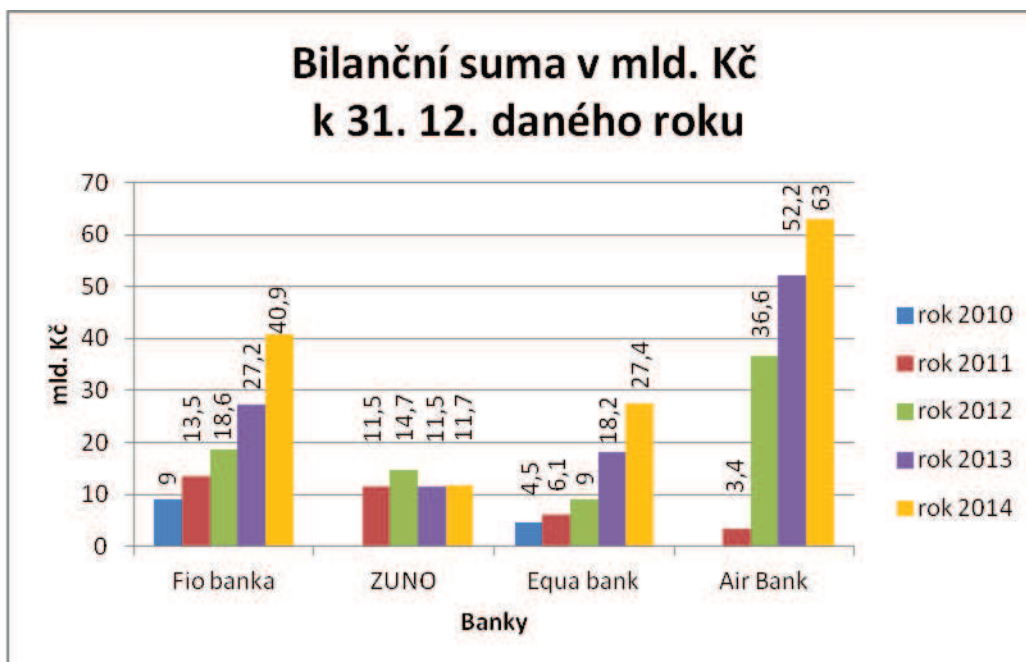
Nové banky jsou vzhledem k podmínkám trhu nuceny změnit své strategie a rozšiřují pobočkovou síť. V současné době Fio banka disponuje nejhustší pobočkovou sítí, tvořenou 75 obchodními místy. Masivní expanzi plánuje také Equa bank, která chce do konce roku 2015 nabízet své služby v 60 obchodních místech. (Bubák, Kadlecová, citováno online 5. července 2015)

4.2.2 Bilanční suma

Bilanční suma je souhrn všech aktiv nebo souhrn všech pasiv, z velké části ji ovlivňují vklady klientů. Bilance banky se skládá na straně pasiv zejména ze získaných vkladů a na straně aktiv především z poskytnutých úvěrů. Suma aktiv a suma pasiv je uvedena v účetní

rozvaze. Součet aktiv daného subjektu se musí rovnat součtu jeho pasiv, aby byla splněna základní bilanční rovnice.

Na první pohled je z následujícího Grafu 3 patrné, že v roce 2014 měla nejvyšší bilanční sumu 63 miliard Kč Air Bank, následovaná Fio bankou s bilanční sumou 40,9 miliard Kč, Equa bank s hodnotou bilanční sumy 27,4 miliard Kč a poslední v řadě bankou ZUNO s bilanční sumou 11,7 miliard Kč. V roce 2013 bylo pořadí bank totožné.

Graf 3 – Bilanční suma jednotlivých bank v letech 2010 - 2014; zdroj: Výroční zprávy jednotlivých bank 2010 – 2014; vlastní zpracování, 2015

Jednotlivé sledované banky (s výjimkou ZUNO) každoročně navyšují bilanční sumu. V průběhu let 2010 – 2014 **Fio banka** svoji bilanční sumu více než zčtyřnásobila (tj. navýšila o 354 %) a **Equa bank** dokonce zšestinásobila (navýšila o 509 %). Z Grafu 3 je u těchto dvou bank od roku 2010 dobře viditelný pozvolně rostoucí trend vývoje bilanční sumy. Odlišný vývoj lze spatřit u **ZUNO**, kde bilanční suma od roku 2011 kolísá okolo 11,5 miliard Kč s výjimkou roku 2012, kdy dosáhla 14,7 miliard Kč. Prudce rostoucím trendem ve vývoji bilanční sumy na sebe upoutala pozornost **Air Bank**. Od roku 2012 dosahuje vůbec nejvyšších hodnot bilanční sumy, patrně zásluhou výhodného

spořicího účtu s TOP3 garancí. V roce 2013 Air Bank vykázala bilanční sumu 52,2 miliard Kč, což představovalo její meziroční nárůst o 42,6 %. V následujícím roce se její bilanční suma rovněž navýšila, ale již pouze o 20,8 % a dosáhla hodnoty 63 miliard Kč.

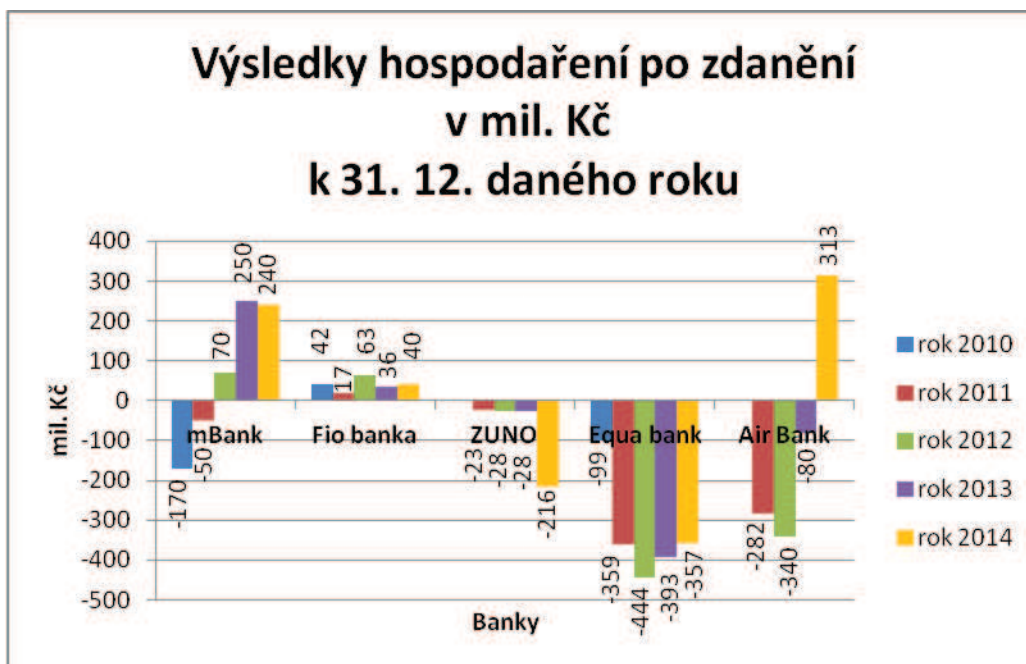
Pokud by se vzal do úvahy poměr bilanční sumy a počet klientů u jednotlivých bank, zcela nejhůře by se v tomto srovnání jevila Fio banka, která ve své nabídce nemá příliš lákavé spořicí účty.

4.2.3 Hospodářské výsledky

Výsledek hospodaření je velmi důležitým ukazatelem pro hodnocení kvality podnikání daného subjektu. V dnešní době jsou na hospodářské výsledky obchodních bank kladeny velké požadavky.

Základním ukazatelem výsledků hospodaření banky je dosažený zisk. Tuto informaci lze najít v účetních výkazech jednotlivých bank zveřejňovaných rovněž v jejich výročních zprávách. Výroční zprávy si zájemce může vyhledat na internetových stránkách banky.

Jak ukazuje Graf 4, **Fio banka** je jedinou institucí z nových bank, která ve sledovaných letech 2010 – 2014 dosahuje každým rokem mírného zisku, který je ovšem v meziročním srovnání velmi nestabilní. Zatím nejlepšího výsledku hospodaření, zisku ve výši 63 441 000 Kč, Fio banka dosáhla v roce 2012, což představuje meziroční nárůst o 270%. Na výsledky Fio banky mají do jisté míry vliv poskytované investiční služby, které jsou jedním z pilířů výnosů. Výkyvy na burzovních trzích v žádném případě neovlivní stabilitu banky, neboť ona samotná s akciemi na burze aktivně neobchoduje, pouze pro své klienty zprostředkovává on-line obchodování na burzách v Česku, USA a Evropě. Ve srovnání s ostatními bankami nejsou pro Fio banku hlavním zdrojem výnosů bankovní poplatky, nýbrž rozdíl mezi přijatými úroky z úvěrů a vyplacenými úroky na vkladech. Banka pokládá za důležité udržet nízké provozní náklady a maximální automatizaci.

Graf 4 – Výsledky hospodaření po zdanění u jednotlivých bank v letech 2010 - 2014; zdroj: Výroční zprávy jednotlivých bank 2010–2014 a odhady mBank získané z informačních zdrojů Měšec.cz (Sillmen, citováno online 24. června 2015) a Finparáda - finance na dlani (Bubák, citováno online 7. července 2015); vlastní zpracování, 2015

Nejstarší nízkonákladová banka v České republice, **mBank**, po pěti letech existence, tedy v roce 2012, poprvé dosáhla kladného výsledku hospodaření ve výši 70 milionů Kč a o rok později vydělala již 250 milionů Kč. V následujícím roce 2014 česká pobočka mBank rovněž vykázala zisk, který byl o 4 % nižší vzhledem k předchozímu roku.

Z Grafu 4 je patrné, že **Air Bank** dosáhla výrazného zlepšení. Poprvé v roce 2014 hospodařila s čistým ziskem 313 milionů Kč, zatímco za předchozí rok 2013 vykázala čistou konsolidovanou ztrátu -80 milionů korun. V meziročním srovnání představuje dosažený čistý zisk v roce 2014 zlepšení výsledku hospodaření Air Bank o 491 %.

Equa bank a ZUNO BANK se od svého vzniku pohybují stále ve ztrátě. **Equa bank** ve sledovaných letech vykazuje ze všech nových bank nejvyšší ztráty. Nejhorší

výsledek hospodaření Equa bank měla v roce 2012, kdy uvádí ztrátu -444 milionů Kč. Po roce 2012 dochází u této banky k mírnému zlepšení hospodářského výsledku - ke snížení ztráty v roce 2013 na -393 milionů Kč a o rok později na -357 milionů Kč. Meziroční změna výsledku hospodaření představuje snížení ztráty o 9 %.

V prvních třech letech svého působení v České republice **ZUNO BANK** dosahovala téměř stabilní výše ztráty v rozmezí -23 milionů Kč až -28 milionů Kč, která byla v porovnání se ztrátami ostatních nových bank minimální. V roce 2014 banka svoji ztrátu výrazně prohloubila na -216 milionů korun. Začátkem roku 2015 kumulovaná ztráta již přesáhla -2,5 miliardy Kč a rakouská bankovní skupina Raiffeisen Bank International rozhodla o prodeji banky. Podle informací sdělených bankou probíhají zatím jednání s potenciálními investory.

4.3 Projekt GEEN Vstřícná banka

Projekt prvního klientského ratingu bank GEEN Vstřícná banka je odlišný od všech dosavadních projektů v České republice, které se vztahují k bankám. Cílem pravidelných čtvrtletních ratingů a hodnocení bank Vstřícná banka je poskytovat kvalitní a objektivní informace o stavu a vývoji tuzemských bank, jejich kondici, image a kvalitě jejich služeb. (Vstřícná banka, citováno online 4. července 2015)

Rating vyjadřuje souhrnné hodnocení z hlediska tří základních parametrů, kterými jsou (Vstřícná banka, citováno online 5. července 2015):

- a) bankovní poplatky
- b) produkty a služby banky
- c) image banky.

Každý parametr je hodnocen odlišnou skupinou hodnotitelů a v celkovém součtu má každé kritérium jinou váhu. Bankovní poplatky z pohledu průhledných cen, nízkých poplatků a srozumitelných sazebníků hodnotí server www.bankovnipoplatky.com. Toto kritérium má váhu 0,75. Produkty a služby banky z hlediska šíře nabídky a kvality posuzuje nezávislá porota, která je složena z odborníků pro oblast financí, vzdělávání a médií. Tento parametr ohodnocení má nejvyšší váhu, a to 1,75. Třetím posuzovaným kritériem s přidělenou váhou 0,5 je image banky (komunikace s klienty, působení na veřejnost, otevřenost a řešení sporů), na jejímž hodnocení se podílí zaregistrovaní

návštěvníci webu a neregistrovaní uživatelé. (Vstřicná banka, citováno online 5. července 2015)

Následující Tabulka 10 uvádí výsledky minulých ročníků projektu Nejvstřicnější banka – uvedeny jsou první tři vítězné banky spolu s dosaženým celkovým průměrem všech čtvrtletí v jednotlivých letech 2010 – 2013.

Pořadí	Nejvstřicnější banka roku			
	2010	2011	2012	2013
1.	GE Money Bank (65,51 %)	Fio banka (71,49 %)	Fio banka (72,78 %)	Fio banka (72,41 %)
2.	Poštovní spořitelna (64,12 %)	UniCredit Bank (67,77 %)	mBank (68,88 %)	Air Bank (71,96 %)
3.	Raiffeisenbank (63,33 %)	GE Money Bank (67,06 %)	Air Bank (68,69 %)	UniCredit Bank (68,87 %)

Tabulka 10 – Výsledky minulých ročníků projektu Nejvstřicnější banka; zdroj: Kurzy.cz, citováno online 5. července 2015; vlastní zpracování, 2015

Projekt GEEN Vstřicná banka zajišťuje celoroční hodnocení, které se vyvíjí v čase, a banky tak mohou na pozitivní či negativní výsledky pohotově reagovat změnou své politiky. Smyslem ankety není pouze hodnotit, ale také zvýšit zájem veřejnosti o bankovní problematiku. (Vstřicná banka, citováno online 4. července 2015)

Výsledky hodnocení Vstřicná banka za jednotlivá čtvrtletí roku 2014 i celkový výsledek, který je průměrem všech čtvrtletí daného roku, jsou zobrazeny v Tabulce 11. Z té je patrné, že mezi prvními pěti bankami s nejvyšším ratingem se umístily hned čtyři nové banky. Nejvyššího celkového průměrného ročního hodnocení 79,16 % dosáhla Fio banka, která obhájila pozici Nejvstřicnější banky již počtvrté. Druhá v pořadí skončila Air Bank se získanými 75 %, čtvrté místo získala mBank se 71,42 % a páté místo obsadila Equa bank se 71,20 %. Výrazného zlepšení ve srovnání s rokem 2013 dosáhla mBank, která se v hodnocení posunula z 8. místa na 4. nejlepší. Nejhůře hodnocenou novou bankou se stala ZUNO BANK. (Kurzy.cz, citováno online 5. července 2015)

Rok 2014						
(hodnocení v %)						
Pořadí	Banka	I. čtvrtletí	II. čtvrtletí	III. čtvrtletí	IV. čtvrtletí	Celkem - průměr
1.	Fio banka	80,06	77,66	78,62	80,31	79,16
2.	Air Bank	73,30	76,11	72,42	78,17	75,00
3.	UniCredit Bank	72,28	73,56	70,65	71,14	71,91
4.	mBank	70,08	71,92	70,79	72,87	71,42
5.	Equa bank	69,32	71,39	74,83	69,26	71,20
6.	GE Money Bank	69,32	69,62	70,29	72,66	70,47
7.	Sberbank	74,38	67,79	65,52	70,62	69,58
8.	Komerční banka	69,96	69,06	65,91	71,03	68,99
9.	Raiffeisenbank	66,10	65,89	67,13	68,55	66,92
10.	Česká spořitelna	67,42	62,26	59,05	67,18	63,98
11.	ČSOB	66,30	62,35	63,05	63,69	63,85
12.	Poštovní spořitelna	68,90	64,96	60,97	61,28	64,03
13.	ZUNO BANK	61,20	66,07	61,38	62,79	62,86
14.	LBBW Bank	59,04	51,83	53,08	58,04	55,50
15.	Citibank	53,87	50,25	48,25	44,22	49,15

Tabulka 11 – Kompletní výsledková tabulka hodnocení Vstřičná banka za celý rok 2014; zdroj: Kurzy.cz, citováno online 5. července 2015; vlastní zpracování, 2015

4.4 Analýza bankovních poplatků od roku 2007 do současnosti

Dalším z cílů diplomové práce je provést srovnání bankovních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu vedeného u velkých bank před vstupem a po vstupu nových bank na český bankovní trh. Dále budou porovnávány poplatky mezi jednotlivými bankami navzájem při současných podmínkách na trhu.

Aplikovaná metoda a kritéria výběru

Kritériem pro výběr bank se stala bilanční suma. Analýza bankovních poplatků bude provedena celkem u šesti bank: tří tradičních velkých bank a tří nových nízkonákladových bank.

Dle zvoleného kritéria nejvyšší bilanční sumy do analýzy vstupují ze skupiny čtyř největších bank tři banky: Česká spořitelna, Komerční banka a UniCredit Bank (viz Tabulka 12).

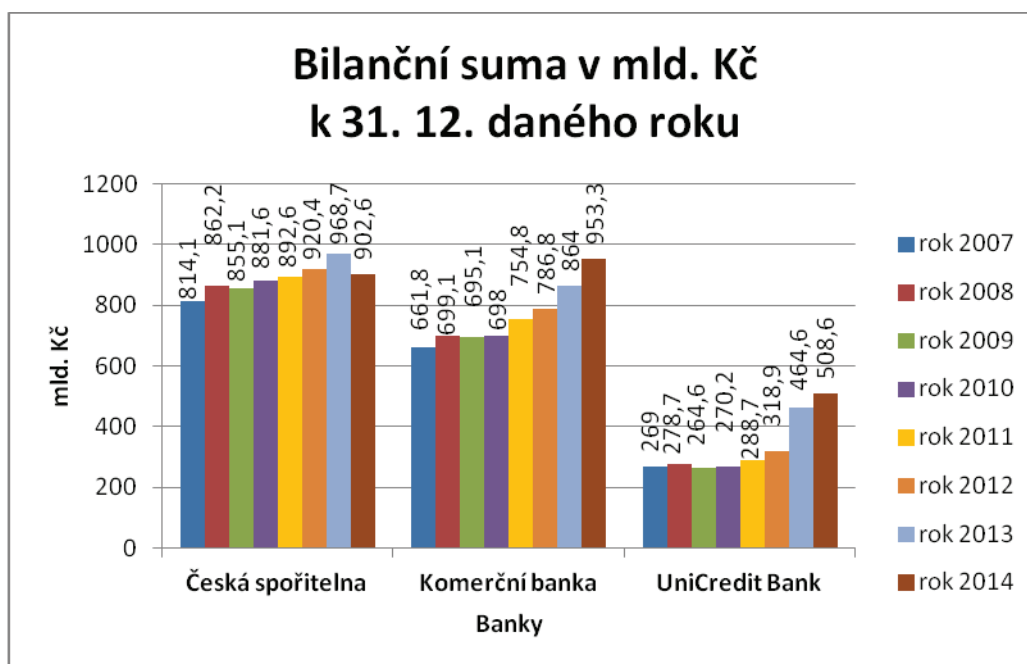
Banka	Bilanční suma v mld. Kč za jednotlivé roky							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Česká spořitelna	814,1	862,2	855,1	881,6	892,6	920,4	968,7	902,6
Komerční banka	661,8	699,1	695,1	698,0	754,8	786,8	864,0	953,3
UniCredit Bank	269,0	278,7	264,6	270,2	288,7	318,9	464,6	508,6

Tabulka 12 – Přehled vývoje bilanční sumy u analyzovaných tradičních bank v letech 2007 – 2014; zdroj: Výroční zprávy jednotlivých bank 2007 – 2014; vlastní zpracování, 2015

Podle informací České národní banky ve Zprávě o výkonu dohledu nad finančním trhem 2014 tvoří skupinu čtyř velkých bank Komerční banka, Česká spořitelna, Československá obchodní banka a UniCredit Bank. Skupina těchto bank dosáhla ke konci roku 2014 více než 57, 1% podílu na aktivech celého bankovního sektoru. (Česká národní banka (Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2014), citováno online 17. dubna 2015) Ačkoli z hlediska bankovního sektoru hrají ekonomické a obchodní výsledky těchto čtyř největších bank v České republice zcela zásadní roli, nebude do analýzy zahrnuta Československá obchodní banka. Příčinou je poměrně komplikované srovnání, neboť v retailovém bankovníctví v České republice tato banka působí pod základními obchodními značkami ČSOB (pobočky), Poštovní spořitelna (obchodní místa České pošty) a Era (finanční centra). (Československá obchodní banka, citováno online 26. června 2015)

V období let 2010 – 2013 bilanční suma u analyzovaných tradičních bank dosáhla pozitivního vývoje. V roce 2014, jak je patrné z Tabulky 12, poklesla bilanční suma České spořitelny, přestože u ostatních bank vzrostla. Snížení bilanční sumy u velké banky by mohlo být zapříčiněno tím, že nové nízkonákladové banky získávají od velkých bank klienty.

U České spořitelny snížení bilanční sumy na 902,6 miliard Kč představuje meziroční pokles o 6,8 %, vyjádřeno částkou 66,1 miliard Kč. Oproti tomu Komerční banka uvádí v roce 2014 meziroční nárůst bilanční sumy o 10,3 %, tj. o 89,3 miliard Kč. Ve stejném roce vykázala i UniCredit Bank navýšení bilanční sumy, a to o 44 miliard Kč, tj. o 9,5 %. Z uvedených údajů vyplývá, že nejvyšší bilanční sumu v roce 2014 měla Komerční banka (953,3 miliard Kč), následovaná Českou spořitelnou (902,6 miliard Kč) a UniCredit Bank (508,6 miliard Kč). Pro ilustraci a větší přehlednost byl obsah Tabulky 12 zanesen do Grafu 5, z něhož je jasně znatelné obsazení pozice s nejvyšší bilanční sumou nad hranicí 800 miliard Kč v letech 2007 – 2013 Českou spořitelnou.

Graf 5 – Vývoj bilanční sumy u analyzovaných tradičních bank v letech 2007 – 2014 v grafech; zdroj: Výroční zprávy jednotlivých bank 2007 - 2014; vlastní zpracování, 2015

Ze skupiny pěti nových bank budou do analýzy zařazeny pouze tři banky, které ke konci roku 2014 dosáhly nejvyšší bilanční sumy (viz Graf 3). V zastoupení nových bank je tedy Air Bank s bilanční sumou 63 miliard Kč, následovaná Fio bankou s bilanční sumou 40,9 miliard Kč a Equa bank s bilanční sumou 27,4 miliard Kč. Do analýzy nebudou zahrnuty mBank a ZUNO BANK, které v České republice vystupují pouze jako pobočky zahraničních bank a nemají povinnost zde zveřejňovat své hospodářské výsledky.

Pro dosažení objektivního hodnocení jsou brány v úvahu pouze služby, které mají stejné parametry u jednotlivých bank a jsou nabízeny po celé sledované období.

Příslušná data pro vyhodnocení situace byla shromážděna na základě dostupných sazebníků jednotlivých bank.

Vymezení klientských profilů

Jelikož existují u jednotlivých bank rozdílné nabídky produktových balíčků, je nutné pro srovnání poplatků vymezením klientský profil. Z důvodu zachycení vývoje ve více klientských segmentech jsou pro účely této práce stanoveny tři profily klientů dle kritéria výše příjmu (pasivní, průměrný a aktivní klient). Vymezení jednotlivých profilů přehledně zachycuje následující Tabulka 13.

U všech klientských profilů se předpokládá pouze forma elektronického výpisu a zadávání veškerých platebních příkazů prostřednictvím internetového bankovníctví.

Transakce		Četnost a objem transakcí u jednotlivých profilů klientů		
		Pasivní klient	Průměrný klient	Aktivní klient
Platba příchozí	mzda	8 500 Kč	25 686 Kč	34 162 Kč
Platby odchozí	SIPO	1 x	1 x	1 x
	trvalý příkaz do jiné banky	1 x	3 x	7 x
	jednorázový příkaz do jiné banky (standardní)	1 x	2 x	6 x
Použití platební karty	výběry hotovosti z bankomatu vlastní banky	1 x částka 3 000 Kč	2 x částka 2 000 Kč	4 x částka 2 000 Kč
	výběry hotovosti z bankomatu cizí banky	-	1 x částka 1 000 Kč	2 x částka 1 000 Kč
	platby u obchodníka (v souhrnu)	-	3 000 Kč	5 000 Kč
Průměrný zůstatek účtu		25 000 Kč	40 000 Kč	100 000 Kč
Embosovaná platební karta		ANO	ANO	ANO
Aktivně využívá internetové bankovníctví		ANO	ANO	ANO

Tabulka 13 – Vymezení klientských profilů dle výše příjmu (pasivní, průměrný a aktivní klient); zdroj: vlastní zpracování autorky, 2015

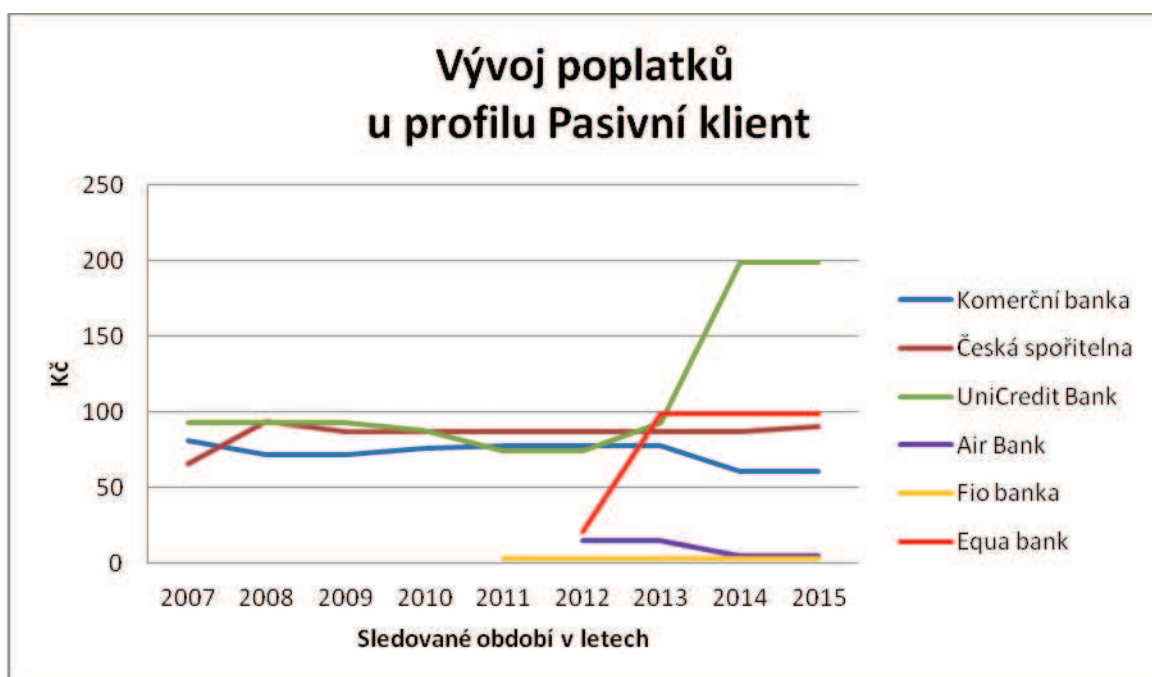
Nyní lze přistoupit k prezentaci samotných výsledků analýzy. Pro přehlednost jsou konečné výsledky u každého profilu znázorněny graficky a vyhodnoceny.

Pomocí křivek ilustrujících vývoj poplatků u zástupců velkých bank a bank nových je možné sledovat změny, které vycházejí z odlišných strategií jednotlivých bank. Zatímco tradiční banky mají svůj obchodní model založený především na vysokých poplatcích za poskytované služby vztahující se k osobnímu účtu, nízkonákladové banky upoutávají pozornost klientů zejména nízkými poplatky (někdy dokonce i nulovými).

4.4.1 Profil Pasivní klient

Modelový typ Pasivní klient představuje segment obyvatelstva s podprůměrnou mzdou a nejnižší bankovní aktivitou (viz Tabulka 13). Dá se tedy očekávat, že peněžní ústavy nebudou o klienta tohoto typu příliš soupeřit.

Výsledky analýzy u tohoto profilu dokládá Graf 6, který vychází z vlastních výpočtů autorky provedených v Příloze 3 - část A.

Graf 6 – Vývoj měsíčních poplatků u profilu Pasivní klient ve sledovaném období 2007 - 2015; zdroj: vlastní výpočty autorky podle sazebníků jednotlivých bank (viz Příloha 3 - část A); vlastní zpracování, 2015

Zástupci velkých bank

V letech 2007 – 2013 celkové měsíční náklady hrazené klientem v souvislosti s vedením jeho účtu u jednotlivých zástupců velkých bank nevykazují větší výkyvy a pohybují se v rozmezí 66 Kč až 94 Kč. V tomto segmentu udržuje nejstabilnější cenovou politiku **Česká spořitelna**, přičemž lze u ní po roce 2007 postřehnout prudký vzestup významu

poplatků. Jejich navýšení z 66 Kč na 94 Kč pro rok 2008 představuje meziroční nárůst nákladů o 42 %. Hned v následujícím roce dochází naopak k jejich mírnému poklesu o 7 Kč. Z Grafu 6 je patrné, že trend vývoje poplatků stagnoval a cena související s využíváním služeb běžného účtu ve výši 87 Kč byla účtovaná po dobu následujících 6 let. Navýšení měsíčních nákladů o 3 Kč přichází až s rokem 2015. Opačná situace po roce 2007 nastává u **Komerční banky**, která celkový měsíční poplatek za správu účtu snížila z 81 Kč na 72 Kč pro následující 2 roky. V období let 2010 - 2013 se poplatek stabilizoval na hranici mezi 76 Kč až 78 Kč. O rok později viditelně klesl, a to o 17 Kč. Současné měsíční náklady za správu účtu u Komerční banky jsou 61 Kč, což představuje v porovnání s rokem 2007 pokles o 25 %. **UniCredit Bank** zvolila od roku 2014 nejradikálnější poplatkovou politiku, kdy klientům neplnícím podmínku bezhotovostního kreditního obrátu 12 000 Kč v daném měsíci účtuje za vedení účtu jednotný poplatek 199 Kč. (UniCredit Bank, citováno online 4. srpna 2015) Meziročně se tedy poplatek související s vedením účtu u UniCredit Bank zvýšil o 114 %, tj. o 106 Kč. V případě splnění uvedené podmínky má klient účet plně zdarma, neboť v ceně U konta jsou již zahrnuty všechny běžně používané služby.

Zástupci nových bank

V současné době ze zástupců nových bank poskytují zákazníkům uvažované služby zcela zdarma Air Bank a Fio banka, přičemž **Fio banka** neúčtuje ani jeden poplatek již od počátku svého působení a **Air Bank** zrušila veškeré poplatky v roce 2014. **Equa bank**, podobně jako UniCredit Bank, zvolila jinou strategii a motivuje zákazníky zvýhodněnou cenou účtu při aktivnímu využívání služeb. Podmínkou vedení účtu zdarma u Equa bank je dosáhnout v daném měsíci součtem přichozích transakcí na účet hranice alespoň 10 000 Kč. Při nesplnění uvedené podmínky je bankou účtován poplatek 99 Kč, který je ve srovnání s poplatkem UniCredit Bank poloviční. (Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015)

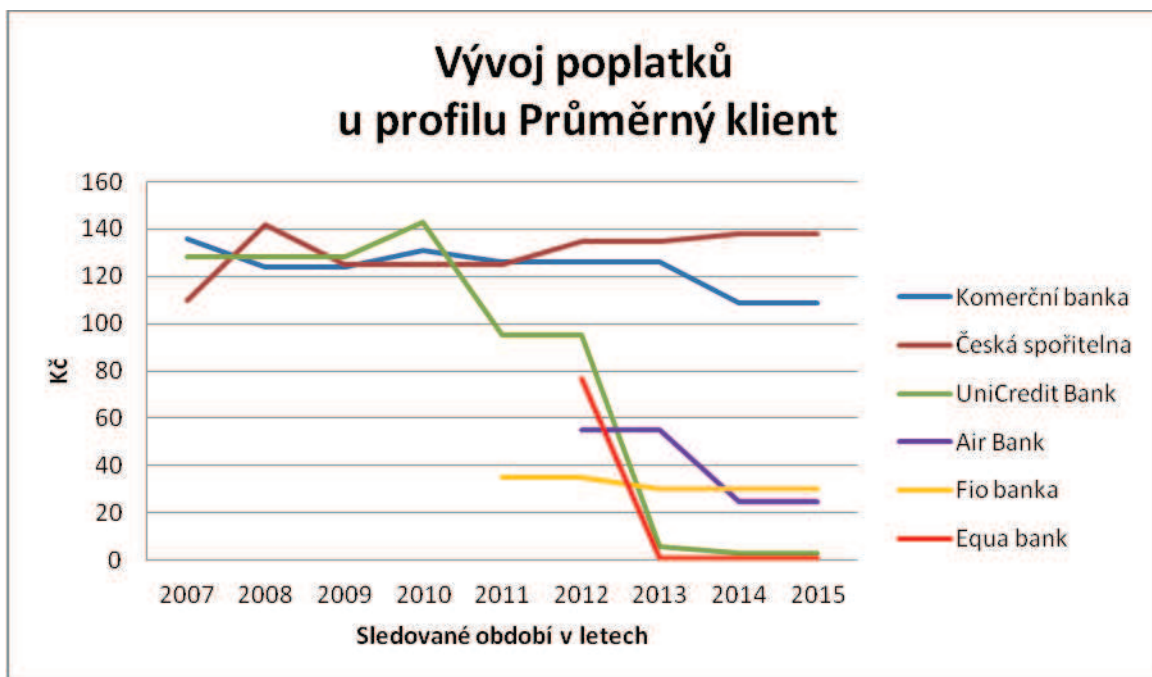
Rekapitulace u profilu Pasivní klient

V současné době nabízí pro klienta tohoto typu (Pasivní klient) nejvýhodnější podmínky, tedy uvažované služby zcela zdarma, Air Bank a Fio banka. Naopak nejnákladnější variantou pro takového klienta by bylo vedení účtu s poplatkem 199 Kč u UniCredit Bank.

4.4.2 Profil Průměrný klient

Modelový typ Průměrný klient zastupuje segment obyvatelstva s průměrnou mzdou a větší bankovní aktivitou než tomu bylo u předchozího profilu klienta (viz Tabulka 13). Pro peněžní ústav by měl být tento segment tedy mnohem atraktivnější.

Následující Graf 7, který vychází z vlastních výpočtů autorky provedených v Příloze 3 - část B, zobrazuje u profilu Průměrný klient výsledky analýzy.

Graf 7 – Vývoj měsíčních poplatků u profilu Průměrný klient ve sledovaném období 2007 - 2015; zdroj: vlastní výpočty autorky podle sazebníků jednotlivých bank (viz Příloha 3 - část B); vlastní zpracování, 2015

Zástupci velkých bank

Vývoj poplatků u zástupců velkých bank se vzájemně velmi liší. **Česká spořitelna** udržuje opět nejstabilnější poplatkovou politiku. Měsíční náklady související s vedením účtu u této banky dosahovaly po zdražení v roce 2008 částky 142 Kč, což představovalo meziroční nárůst výše poplatků o 29 %. Překvapivě pozitivní vývoj nastal v následujících třech letech, kdy banka v důsledku zavedení slevy z měsíční ceny Osobního účtu poplatky pro majitele účtu snížila na 125 Kč. Slevu ve výši 25 % banka poskytovala při splnění podmínky aktivního účtu (tj. každý kalendářní měsíc bylo nutno provést minimálně 3 jakékoli platby) a kreditního obratu na účtu minimálně 25 000 Kč u Osobního účtu Standard II. Nicméně i při uvedené slevě je z Grafu 7 po roce 2011 patrný pozvolný růst celkových měsíčních nákladů. Změna nastala se zavedením nového Osobního účtu ČS II v roce 2014, kdy došlo sice k nepatrnému navýšení poplatků o 3 Kč, ale trend vývoje ukazuje stabilní hodnotu celkových nákladů 138 Kč i pro následující rok. U tohoto typu účtu si zájemce může dokoupit balíček neomezeného počtu odchozích tuzemských plateb za cenu 29 Kč. V případě **Komerční banky** jsou při využití slevy s konceptem MojeOdměny od roku 2011 účtovány též nižší poplatky. Za podmínky připsání jedné došlé platby banka poskytla bonus ve výši 25% slevy z ceny měsíčního poplatku za vedení účtu, což pro období let 2011 - 2013 představovalo slevu 17 Kč. Celkové měsíční náklady spojené s vedením účtu v těchto jednotlivých letech byly 126 Kč. Od roku 2014 se výše bonusu zvýšila na 50 %, a tím došlo k výraznému poklesu nákladů souvisejících s vedením účtu o 34 Kč. Současné náklady na uvažované služby ve výši 109 Kč měsíčně jsou ve srovnání s rokem 2007 o 20 % nižší. V Příloze 3 v části B (viz Tabulka B1) je možné u Komerční banky po roce 2010 sledovat pozvolna klesající význam poplatků. Jasně viditelnou změnu v poplatkové politice lze pozorovat u **UniCredit Bank**, která s výjimkou roku 2010 postupně snižuje výši poplatků. V roce 2010 UniCredit Bank účtovala měsíčně 143 Kč za správu účtu, což bylo o 15 Kč měsíčně více než v předchozích třech letech. Po roce 2012 došlo k prudkému poklesu poplatků, a to z 95 Kč na pouhých 6 Kč. V roce 2014 měsíční náklady dosahovaly již nulových hodnot. UniCredit Bank jako jediná banka ze skupiny velkých bank nabízí v současné době zákazníkům vedení účtu zdarma při splnění podmínky bezhotovostního kreditního obratu v daném měsíci 12 000 Kč.

Zástupci nových bank

Ze zástupců nových bank zajišťuje bezplatné využívání služeb jen **Equa bank**, a to od roku 2013 (viz Příloha 3, část B – Tabulka B6), v roce 2012 účtovala měsíční poplatek související s vedením účtu ve výši 77 Kč. **Air Bank** v roce 2014 snížila náklady související se správou účtu a využívanými službami více jak o polovinu z 55 Kč na 25 Kč. V současnosti se jejich výše pohybuje téměř ve stejných hodnotách jako u **Fio banky**, kde dosahují 30 Kč. Rozhodně stojí za zmínku skutečnost, že u Air Bank od roku 2014 a u Fio banky po celou dobu jejího působení představuje celkové měsíční náklady jediný poplatek, a to poplatek za výběr uskutečněný z bankomatu cizí banky.

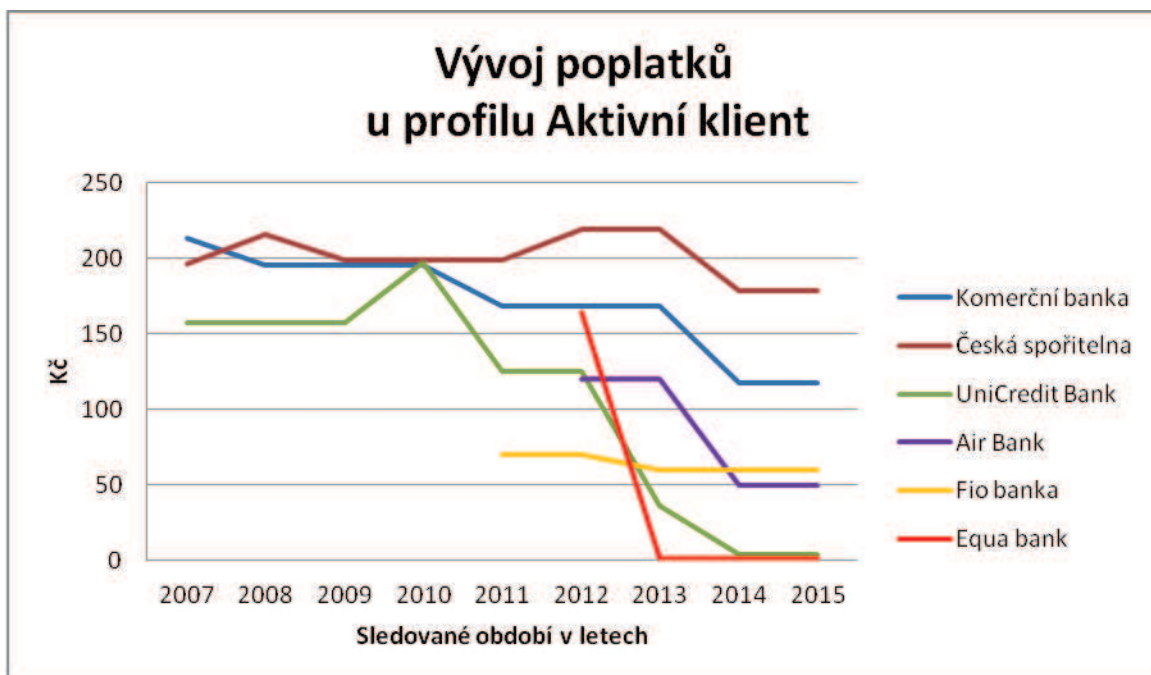
Rekapitulace u profilu Průměrný klient

Pro klienta tohoto typu je v současné době nejvýhodnější využívat služeb Equa bank a UniCredit Bank, jelikož obě banky shodně nabízejí uvažované služby bez poplatků. Naopak nejvyšší měsíční náklad 138 Kč by tento typ klienta za současných podmínek uhradil u České spořitelny.

4.4.3 Profil Aktivní klient

Modelový typ Aktivní klient reprezentuje segment obyvatelstva s nadprůměrnou mzdou a zároveň největší bankovní aktivitou (viz Tabulka 13). Lze tedy očekávat, že se peněžní ústavy nejvíce zaměří právě na klienta tohoto typu a budou o něho svádět boj v konkurenčním bankovním prostředí.

U profilu Aktivní klient jsou výsledky analýzy zachyceny v následujícím Grafu 8, který vychází z vlastních výpočtů autorky provedených v Příloze 3 - část C.

Graf 8 – Vývoj měsíčních poplatků u profilu Aktivní klient ve sledovaném období 2007 - 2015; zdroj: vlastní výpočty autorky podle sazebníků jednotlivých bank (viz Příloha 3 - část C); vlastní zpracování, 2015

Zástupci velkých bank

Ve sledovaném období došlo u zástupců velkých bank ke snížení poplatků, ovšem u každého peněžního ústavu s jinou intenzitou. Na první pohled je z Grafu 8 patrné, že celkové měsíční náklady za správu účtu nejméně poklesly u **České spořitelny**, která z maximální hranice 219 Kč dosažené v letech 2012 - 2013 snížila poplatky o 19 % na současných 178 Kč. Tento pokles nastal v důsledku zavedení nového typu účtu Osobní účet ČS II, ke kterému si může majitel účtu zakoupit doplňkovou službu neomezeného počtu odchozích tuzemských plateb v ceně 29 Kč měsíčně. Své poplatky výrazně zredukovala **Komerční banka**, u níž došlo na uvažovaném profilu klienta k postupnému snížení měsíčních nákladů za správu účtu o 45 % z maximální výše 213 Kč v roce 2007 na současných 117 Kč. Významnou roli zde hraje využití slevy s konceptem MojeOdměny, která od roku 2014 zahrnuje 100% slevu z poplatku za vedení účtu při splnění dvou podmínek (došlé platby na účet v libovolné výši a objem prostředků uložených u Komerční

banky alespoň ve výši 100 000 Kč). Cenovou politiku nejvíce změnila **UniCredit Bank**, a to po roce 2010, ve kterém účtovala svůj nejvyšší poplatek 197 Kč související s vedením účtu. Od té doby poplatky postupně snižovala: pro rok 2011 - 2012 na částku 125 Kč, v roce 2013 na 36 Kč až na nulovou hodnotu v roce 2014 při splnění podmínky bezhotovostního kreditního obratu 12 000 Kč v daném měsíci.

Zástupci nových bank

Rovněž u zástupců nových bank lze pozorovat pokles výše poplatků. Uvažované služby nabízí zdarma jen **Equa bank**, která jejich cenu snížila v roce 2013 na nulu z původní částky 164 Kč pro rok 2012. Současné měsíční náklady za správu účtu u **Air Bank** dosahují výše 50 Kč, což je 58% snížení v porovnání s rokem 2012 i rokem 2013, kdy byla jejich výše 120 Kč. **Fio banka** si po celou dobu své existence udržuje nejstabilnější cenovou politiku, když jedinou změnou bylo nepatrné snížení hodnoty celkových měsíčních nákladů po roce 2012 z částky 70 Kč na hodnotu 60 Kč v následujících letech. Podobně jako u předchozího profilu i zde platí, že současné měsíční náklady u Fio banky a Air Bank na uvažovaném profilu Aktivní klient tvoří jen poplatek za výběr provedený z bankomatu cizí banky.

Rekapitulace u profilu Aktivní klient

Pro Aktivního klienta jsou v současné době nejvýhodnější dvě instituce poskytující uvažované služby zdarma. Jsou jimi podobně jako u předchozího profilu UniCredit Bank a Equa bank. Bankou s nejvyšším poplatkem 178 Kč zůstává Česká spořitelna.

4.4.4 Shrnutí výsledků analýzy

Na základě výsledků provedené analýzy se dá o tzv. nízkonákladových bankách prohlásit, že jejich vliv na poplatkovou strategii velkých bank není jednoznačný.

U zástupců ze skupiny velkých bank (Česká spořitelna, Komerční banka a UniCredit Bank) si lze všimnout odlišné strategie, která bude v následující části u každé jednotlivé instituce charakterizována.

Česká spořitelna

Po roce 2008 vykazuje Česká spořitelna nejstabilnější poplatkovou politiku. Ve sledovaném období 2007 – 2015 dochází u všech uvažovaných profilů klientů pouze k nevýrazným výkyvům ve výši poplatků. U profilu **Pasivní klient** se měsíční poplatky po roce 2008 snížily v řádu jednotek korun z 94 Kč na 87 Kč. Z Grafu 6 je patrné, že pro následujících 6 let trend vývoje poplatků stagnoval. Výjimkou se stal až rok 2015, ve kterém došlo k meziročnímu navýšení měsíčních nákladů o 3 Kč (tj. o 3,4 %) vlivem zvýšení ceny za provedení jednorázového převodního příkazu do jiné banky. U **Průměrného klienta** měly poplatky po roce 2008 až do roku 2011 rovněž klesající tendenci (viz Graf 7), tentokrát v řádu desítek korun, což bylo způsobeno zavedením slevy z měsíční ceny Osobního účtu. Pro majitele účtu tento pozitivní vývoj představoval snížení nákladů ze 142 Kč na 125 Kč, tedy o 17 Kč. Od roku 2012 lze zaznamenat naopak nepatrné zvýšení měsíčních nákladů o 10 Kč. Příčinou je zdražení služby výběr z bankomatu cizí banky. Největší změnu měsíčních nákladů lze pozorovat v Grafu 8 u modelového typu **Aktivní klient**, kde došlo k poklesu poplatků o 19 % na současných 178 Kč z dosaženého maxima 219 Kč v letech 2012 – 2013.

Vliv nových bank se na postavení České spořitelny na českém bankovním trhu ukazuje jako nevýznamný. Důvodů k tomu může být více, hlavní lze však spatřit v jejím dlouhodobě silném postavení na trhu. V roce 2013 zaujímala Česká spořitelna ze zástupců čtyř velkých bank největší podíl (968 723 milionů Kč) na aktivech celého bankovního sektoru, v následujícím roce se ocitla s bilanční sumou 902 589 milionů Kč v těsném závěsu za vedoucí Komerční bankou s bilanční sumou 953 261 milionů Kč (viz Příloha 4). Česká spořitelna zůstává nadále bankou s nejvyššími poplatky.

Komerční banka

Ačkoli měla Komerční banka od roku 2011 třetí největší podíl na trhu (viz Příloha 4), v roce 2014 dosáhla absolutního prvenství (největšího podílu na aktivech celého bankovního sektoru) s bilanční sumou 953 261 milionů Kč. Během sledovaného období si lze v její poplatkové politice všimnout podstatně významnějších změn v porovnání s Českou spořitelnou. V období let 2011 - 2015 dochází u všech uvažovaných profilů

klientů k poklesu poplatků. Nejvýznamnější snížení měsíčních nákladů dokládá Graf 8, kde u profilu **Aktivní klient** došlo během sledovaného období 2007 – 2015 k postupnému snížení měsíčních nákladů o 45 % z maximální výše 213 Kč v roce 2007 na současných 117 Kč.

Výsledky analýzy provedené u Komerční banky signalizují výraznější změny v poplatkové politice u segmentu obyvatelstva s nadprůměrnou mzdou a zároveň největší bankovní aktivitou v období, kdy vstupují nové banky na český bankovní trh (viz Příloha 3, část C – Tabulka C1). Navzdory výraznému zlevnění některých poskytovaných služeb, snížení celkových měsíčních nákladů při využití slevy s konceptem MojeOdměny a zavedení výhodného balíčku transakcí v ceně 39 Kč se banka prozatím nedostala na úroveň cenové nabídky nových bank.

UniCredit Bank

Z Přílohy 4 je patrné, že čtvrtý největší podíl na českém bankovním trhu má UniCredit Bank, která v poplatkové politice prosazuje nejradikálnější změny. Po roce 2010 lze pozorovat výrazný pokles výše poplatků u profilů Průměrný a Aktivní klient. U profilu **Průměrný klient** banka účtovala v roce 2010 nejvyšší měsíční poplatek za správu účtu 143 Kč, o rok později již 95 Kč. Ačkoli se pro rok 2012 náklad nezměnil (viz Graf 7), posléze přichází jeho prudký pokles o 89 Kč. Tím se měsíční poplatek související s využíváním běžného účtu dostává v roce 2013 na hodnotu 6 Kč. U profilu **Aktivní klient** účtovala banka nejvyšší poplatek 197 Kč rovněž v roce 2010, což je vidět v Grafu 8. K poklesu nákladů o 72 Kč došlo hned v následujícím roce, přičemž celková nová suma 125 Kč zůstala zachovaná i pro rok 2012. U obou zmíněných profilů si lze všimnout pro rok 2013 poklesu nákladů o stejnou výši 89 Kč, která představuje podle sazebníku banky poplatek za vedení účtu při nesplnění podmínek bezhotovostního kreditního obratu v daném měsíci 20 000 Kč a aktivního účtu (provedení alespoň 1 příchozí a 1 odchozí platby a 1 platby debetní kartou u obchodníka do 20. dne daného měsíce). Kromě toho nastala u obou jmenovaných profilů klientů podstatná změna v roce 2014, kdy banka snížila poplatky za uvažované služby na nulovou hodnotu. Tím dosáhla UniCredit Bank srovnatelné cenové nabídky s nízkonákladovou Equa bank a předstihla Air Bank a Fio banku výhodnější cenovou nabídkou, a to poskytováním služeb úplně zdarma. Naopak

u profilu **Pasivní klient**, jak dokládá Graf 6, došlo v roce 2014 ke zvýšení měsíčních nákladů na 199 Kč z 93 Kč, což představuje meziroční nárůst o 114 %. UniCredit Bank se tak stává pro tento typ klienta nejdražší bankou.

Podle výsledků analýzy UniCredit Bank svojí poplatkovou politikou silně konkuruje novým bankám, a to u profilů Průměrný a Aktivní klient. Pro bezplatné vedení účtu nyní tato banka požaduje splnit podmínku aktivně využívaného účtu, tj. bezhotovostní kreditní obrat v daném měsíci 12 000 Kč, čímž upřednostňuje segment obyvatelstva s pravidelným měsíčním příjmem alespoň ve výši 12 000 Kč na rozdíl od segmentu obyvatelstva s příjmy nižšími než je uváděná výše obratu či bez pravidelného měsíčního příjmu.

Podle souhrnných výsledků analýzy byl prokázán rozdílný vliv nových bank na poplatkovou strategii bank velkých. Jelikož poplatková strategie velkých bank odpovídá jejich postavení na českém bankovním trhu, lze pozorovat nejmenší vliv vstupu nových bank na poplatkovou strategii u **České spořitelny**, která v období let 2005 - 2013 získala ze zástupců skupiny analyzovaných velkých bank největší podíl na aktivech celého bankovního sektoru (viz Příloha 4). Naopak největší vliv je možné zaznamenat u banky s nejmenším podílem na trhu, a to u **UniCredit Bank**. Středně silnou změnu v poplatkové politice vykazuje **Komerční banka**, která v období let 2005 - 2013 měla druhý největší podíl na trhu. O rok později lze pozorovat v její poplatkové strategii výraznější změny²⁰, které se staly východiskem k získání největšího podílu ve výši 953 261 milionů Kč na aktivech celého bankovního sektoru pro rok 2014. Tím se Česká spořitelna dostala do těsného závěsu s bilanční sumou 902 589 milionů Kč.

²⁰ Sazebník Komerční banky platný od 1. 1. 2014 upravil podmínky využití slevy s konceptem MojeOdměny následovně: nahradil 25% slevu z ceny měsíčního poplatku 50% slevou při splnění jedné podmínky (příchozí platby na účet v libovolné výši) a při splnění dvou podmínek (příchozí platby na účet v libovolné výši a objem prostředků uložených u Komerční banky alespoň ve výši 100 000 Kč) poskytne banka slevu 100 % z poplatku za vedení účtu. (Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015)

4.4.5 Vyhodnocení situace – „nejvhodnější banka“ pro uvažované typy klientů

Při hledání nejvhodnější banky pro modelové typy klientů by se dalo očekávat, že nové nízkonákladové banky předčí tradiční banky nabídkou nejlevnějších služeb. Z výsledků analýzy však vyplynulo, že nelze hovořit jednoznačně ve prospěch nízkonákladových bank.

Jelikož se cena stala hlavním faktorem při výběru banky, tak se u profilu **Pasivního klienta** ukázaly jako nejvhodnější instituce Fio banka a Air Bank (viz Graf 6), které v současné době shodně nabízejí uvažované služby zcela zdarma. Za stejné služby si Equa bank účtovala v roce 2015 měsíční poplatek 99 Kč, což je o 9 Kč více než u České spořitelny a o 38 Kč více než u Komerční banky. Naprosto nejdražší varianta, vedení účtu s měsíčním poplatkem 199 Kč, by byla u UniCredit Bank.

Pro klienta typu **Průměrný klient** nebo **Aktivní klient** je nyní nejvýhodnější využívat služeb UniCredit Bank a Equa bank (viz Graf 7 a 8), jelikož obě banky poskytují uvažované služby bez poplatků. Za těmito bankami jsou velice blízko Air Bank a Fio banka, u kterých shodně od roku 2014 tvoří měsíční náklad pouze poplatek za výběr provedený z bankomatu cizí banky. Sazebník Air Bank uvádí za jeden takový výběr poplatek 25 Kč a sazebník Fio banky upozorňuje na poplatek vyšší, a to 30 Kč. Přestože v současné době využívají klienti Komerční banky slevy s konceptem MojeOdměny, hradí vyšší měsíční náklady související s využíváním běžného účtu než klienti zástupců nových bank. U profilu Aktivní klient účtuje Komerční banka poplatek za správu účtu 117 Kč při 100% slevě z poplatku za vedení účtu při splnění podmínek, což je ve srovnání s měsíčním poplatkem 109 Kč při 50% slevě u profilu Průměrný klient jen o 8 Kč více. K výraznému snížení poplatků u profilu Aktivní klient došlo v důsledku dokoupení balíčku transakcí v ceně 39 Kč měsíčně, který obsahuje položky za všechny transakce pořízené pomocí služby internetového bankovníctví. Nicméně nejdražší bankou, jak pro profil Aktivní klient s měsíčními poplatky v úhrnu 178 Kč, tak i pro profil Průměrný klient s celkovým měsíčním nákladem 138 Kč, zůstává Česká spořitelna.

Nové banky poskytují ve většině případů levnější služby než velké tradiční banky, ale ne pokaždé jsou pro uvažované profily klientů nejvhodnější variantou. Výsledky analýzy u profilů Průměrný a Aktivní klient prokázaly, že Air Bank a Fio banku

překvapivě předstihl s nabídkou uvažovaných služeb zcela zdarma poprvé v roce 2014 zástupce velkých bank, a to UniCredit Bank. Základním principem snížení měsíčního nákladu na provoz účtu u UniCredit Bank je v současné době splnění podmínky bezhotovostního kreditního obratu 12 000 Kč v daném měsíci.

5 Závěr

Vstup nových nízkonákladových bank na český trh znamená pro tradiční banky vznik konkurence. Na tuto skutečnost reagují tradiční velké banky zkvalitňováním svých služeb, implementací inovovaných produktů, efektivnější a srozumitelnější komunikací se svými klienty. Tlak nových bank nutí ty tradiční hledat vhodný obchodní model, kterým si udrží pozici v dynamicky se měnícím prostředí. Vývoj, ke kterému došlo u tradičních bank, jakož i pozici nových bank na bankovním trhu ČR shrnuje následující text.

V současné době vykazují kladný výsledek hospodaření tři nízkonákladové banky. Nejmladší z nových bank, Air Bank, zveřejnila za rok 2014 zisk ve výši 313 milionů Kč, nejstarší mBank dosáhla zisku 240 milionů Kč a Fio banka vykázala zisk 40 milionů Kč. Ta, jako jediná instituce z nových bank, dosahovala ve sledovaných letech 2010 – 2014 každým rokem mírného zisku, který byl ovšem v meziročním srovnání nestabilní. Nejlepší výsledek, zisk ve výši 63 milionů Kč, vykázala Fio banka v roce 2012. Zbylé dvě nové banky, ZUNO a Equa bank, jsou od počátku své existence ve ztrátě. Nejhorší výsledek za rok 2014 uvádí Equa bank, a to ztrátu -357 milionů Kč a ZUNO vykazuje ztrátu -216 milionů Kč (viz Graf 4). Jelikož nízkonákladové banky prozatím negenerují očekávané zisky, ukáže teprve čas, zda čeká tento segment trhu určitá konsolidace nebo zda všechny nové banky v ostré konkurenci přežijí.

U nízkonákladových bank se v posledních měsících zvyšuje tempo růstu počtu nových klientů, kteří sází na nízké až nulové poplatky za bankovní služby. V lednu 2015 evidovala mBank 534 000 klientů a Fio banka 450 000 klientů. Tyto dva subjekty uvádějí nejvyšší počty klientů, které jsou dány především dřívějším vstupem obou bank na český trh. Naopak nejnižší počet 115 000 klientů vykázala Equa bank (viz Graf 2). Příliv klientů k novým bankám zesílil v důsledku jednodušších a výhodnějších produktů, digitalizace a tlaku na snižování poplatků.

Nové banky se stávají čím dál větší konkurencí tradičních bank, protože se dokážou lépe přizpůsobovat potřebám a přáním svých klientů a podbízejí se nižší cenou. To je jeden z důvodů, proč poslední dobou přibývá lidí, kteří nejsou spokojeni s výší bankovních poplatků a uvažují o přestupu k jiné bance. Mnozí se domnívají, že peněžní ústavy účtují za své služby daleko vyšší ceny než je ve skutečnosti nutné. Často si lidé ani neuvědomí, co se za bankovními poplatky skrývá a jak nákladné možnosti ovládnání účtu používají

k jeho obsluze. Proto by měl každý člověk zvážit, jaké transakce a služby v rámci svého účtu potřebuje a využije, a pak vhodnou selekcí bank a svým chováním může za správu svého účtu ušetřit.

Předností nízkonákladových bank jsou jednoduché a přehledné sazebníky, zatímco u tradičních bank je tomu právě naopak. Z důvodu užití odlišné terminologie u jednotlivých bank se stávají sazebníky různých bank nesrovnatelnými. Přínosem by bylo jejich jednotné členění a sjednocení terminologie, které by umožnilo lepší a rychlejší srovnání mezi jednotlivými peněžními institucemi.

Ve většině případů výsledky analýzy vypovídají o levnějších službách poskytovaných novými bankami ve srovnání s velkými tradičními bankami. Jako nejlevnější se v současné době u profilu Pasivní klient ukázaly z nových bank Air Bank a Fio banka poskytující služby zcela bez poplatků. Podmínkou bezplatného vedení účtu u další z nových bank, Equa bank, je dosažení součtu příchozích transakcí na účet ve výši alespoň 10 000 Kč v daném měsíci. Při nesplnění podmínky Equa bank účtuje klientovi poplatek za vedení účtu 99 Kč, který je ve srovnání s poplatkem UniCredit Bank poloviční. Při porovnání celkových měsíčních nákladů je naopak správa účtu u Equa bank o 9 Kč dražší než u České spořitelny a o 38 Kč dražší než u Komerční banky (viz Graf 6). U profilů Průměrný klient i Aktivní klient nabízí uvažované služby zcela zdarma jediný zástupce nových bank, a to Equa bank. Zbylé dva zástupce ze skupiny nových bank překvapivě předstihl zástupce tradičních velkých bank rovněž s nabídkou uvažovaných služeb zcela bez poplatku, a to UniCredit bank. Za těmito bankami jsou velice blízko Air Bank a Fio banka, které sice mají nulový poplatek za vedení účtu, ale shodně účtují poplatek za výběr provedený z bankomatu cizí banky. Sazebník Fio banky uvádí za tento úkon poplatek ve výši 30 Kč, což je ve srovnání s účtovaným poplatkem za jeden takový výběr u Air Bank o 5 Kč více.

Na základě výsledků provedené analýzy lze o nových bankách prohlásit, že jejich vliv na poplatkovou politiku velkých bank není zcela jednoznačný. Ze zástupců skupiny velkých bank snížila poplatky na nulovou hodnotu při splnění podmínky bezhotovostního kreditního obratu v daném měsíci 12 000 Kč UniCredit Bank, a tím se cenově vyrovnala nabídce nízkonákladových bank. V průběhu sledovaných let 2007 – 2015 si lze v poplatkové politice Komerční banky všimnout podstatně výraznějších změn v porovnání s Českou spořitelnou. Obě instituce jsou si však svojí pozicí na trhu natolik jisté, že se

nízkonákladovým bankám nesnaží cenově vyrovnat. Nakolik se novým bankám podaří změnit podobu českého bankovního trhu, ukáže teprve další vývoj. Nyní je však zřejmé, že nízkonákladové banky přispěly k silící cenové konkurenci na trhu. U profilu Aktivní klient výsledky analýzy ukázaly jasně viditelnou klesající tendenci výše poplatků u všech uvažovaných velkých bank. Cenovou politiku nejvíce změnila po roce 2010 UniCredit Bank, která postupně snižovala celkové náklady za uvažované služby. V roce 2011 byl zaznamenán jejich meziroční pokles o 72 Kč z původní výše 197 Kč na 125 Kč (tj. o 37 %), v roce 2013 se náklady snížily dokonce o 89 Kč na 36 Kč (tj. o 71 %) a v roce 2014 se dostaly až na nulovou hodnotu (viz Příloha 3, část C – Tabulka C3). Celkové měsíční poplatky související s vedením účtu výrazně zredukovala i Komerční banka, u níž došlo k jejich postupnému snížení z maximální výše 213 Kč v roce 2007 na současných 117 Kč, tj. o 45 % (viz Příloha 3, část C – Tabulka C1). Nejmenší pokles celkových měsíčních nákladů za správu účtu lze spatřit u České spořitelny, která z maximální hranice 219 Kč dosažené v letech 2012 – 2013 snížila poplatky o 19 % na současných 178 Kč. Zmíněný pokles nastal v důsledku zavedení nového typu účtu Osobní účet ČS II, ke kterému si lze zakoupit doplňkovou službu neomezeného počtu odchozích tuzemských plateb v ceně 29 Kč měsíčně (viz Příloha 3, část C – Tabulka C2). Tyto tendence naznačují zvýšenou cenovou konkurenci v segmentu obyvatelstva s nadprůměrnou mzdou a největší bankovní aktivitou.

V časových řadách vstupujících do analýzy byl u nízkonákladových bank po roce 2013 odhalen zajímavý jev, a to trend poklesu poplatků signalizující zesílenou cenovou konkurenci i mezi těmito bankami. Nejvýrazněji se tento trend projevuje u Equa bank, která po roce své existence (tedy od roku 2013) zrušila veškeré poplatky související se správou běžného účtu při splnění podmínky součtu příchozích transakcí v daném měsíci ve výši minimálně 10 000 Kč. O rok později dochází k viditelnému snížení poplatků i u Air Bank, a to v důsledku zrušení poplatků za odchozí transakce.

V rámci naplnění dílčího cíle byla pro jednotlivé klientské profily nalezena nejvýhodnější banka, která jim zajistí správu běžného účtu za nejnižší cenu. Pro klienta typu Pasivní klient je nyní nejvýhodnější využívat služeb Fio banky a Air Bank, jelikož obě banky poskytují uvažované služby zdarma. U profilů Průměrný a Aktivní klient se ukázaly jako nejvhodnější instituce UniCredit Bank a Equa bank, které v současné době shodně nabízejí uvažované služby též bez poplatků.

Konkurenceschopnost bank nepochybně ovlivňuje kromě cenové politiky i jiné faktory. Významnou roli pro růst banky sehrává její reklama i úspěšný a viditelný marketing. Pro určitou skupinu klientů má stále velký význam hustá pobočková síť, kterou na trhu disponují především největší tradiční banky. I v současné době, době moderních komunikačních a informačních technologií, někteří klienti stále dávají přednost osobnímu kontaktu při jednání s bankou. Významnou roli hraje u řady konzervativních klientů i jméno banky, proto tito klienti nejsou ochotni přijmout změnu a přejít do nové instituce z banky s dlouholetou historií. Navíc zástupci ze skupiny velkých bank poskytují zákazníkům produkty, které nové menší banky nenabízejí. Tudíž pro klienty, kteří ocení mít k dispozici všechny produkty „pod jednou střešou“, není nabídka nových bank zcela dostačující. V nabídce nových bank schází investování do podílových fondů, penzijní připojištění, stavební spoření a pojištění.

Tradiční banky se staly pověstné tím, že účtují svým klientům vyšší ceny, za které jim ovšem nabízí jistotu v podobě široké nabídky poskytovaných služeb a produktů, vysoké kvality a dlouholeté tradice. Zásadou těchto faktorů si velké banky stále udržují konkurenční výhodu i po vstupu nových bank na trh. Tyto banky slibují svým klientům sice minimální či žádné poplatky, ale pochopitelně za předpokladu přizpůsobení se komunikaci s bankou zejména prostřednictvím internetu a za cenu omezené nabídky poskytovaných služeb. Proto velké banky nemusí naléhavě přistupovat k radikálním změnám cenové politiky.

6 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

BLAŽEK, Jiří – UKLEIN, Jiří. *Bankovnictví*. 1. vydání. Brno: Doplněk, 1997. 180 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, svazek 188.

ISBN 80-85765-91-8.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011, 304 s. 4386. publikace. ISBN 978-80-247-3669-3.

DVOŘÁK, Petr. *Bankovnictví pro bankéře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Praha: Linde, 2005, 681 s. 590. publikace. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-7201-515-X.

JUŘÍK, Pavel. *Historie bank a spořitelén v Čechách a na Moravě*. První vydání. Hořejší nábřeží 17, Praha 5: Libri, s. r. o., 2011, 190 s. 550. publikace. ISBN 978-80-7277-488-3.

KALABIS, Zbyněk. *Bankovní služby v praxi*. 1. vydání. Brno: Computer Press, a. s., 2005, 148 s. 2056. publikace. ISBN 80-251-0882-1.

KALABIS, Zbyněk. *Základy bankovnictví: bankovní obchody, služby, operace a rizika*. 1. vydání. Brno: BizBooks, 2012. 168 s. publikace 15 870. ISBN 978-80-265-0001-8.

KIPIELOVÁ, Ivana a kolektiv. *Bankovnictví pro střední školy a veřejnost*. 1. vydání. Praha: Fortuna, 1995. 208 s. ISBN 80-7168-273-X.

KIPIELOVÁ, Ivana. *Slovník základních pojmů z bankovnictví: česko-anglický slovník zařazených pojmů*. 1. vydání. Praha: Fortuna, 1997, 62 s. ISBN 80-716-8495-3.

MEJSTŘÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. *Základní principy bankovníctví: Basic principles of banking*. 1. vydání. V Praze: Karolinum, 2008, 627 s. ISBN 978-80-246-1500-4.

MERVART, Josef. *České banky v kontextu světového vývoje*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1998, 162 s. ISBN 80-710-6236-7.

PETÝRKOVÁ, Lenka a Pavlína CHMELÁŘOVÁ. *Základy finanční gramotnosti*. 1. vydání. Praha: Generation Europe, 2011, 94 s. ISBN 978-80-904974-8-1.

PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2007, 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.

REVENDA, Zbyněk a jiní. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vydání (doplněné). Praha: Management Press, s.r.o., 2005. 627 s. ISBN 80-7261-132-1.

ŠENKÝŘOVÁ, Bohuslava – ČECHÁK, Vladimír – PETERSKÁ, Zuzana. *Bankovníctví I*. 4. aktualiz. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s., 2005. 202 s. Edice Eupress. 54. publikace. ISBN 80-86754-53-7.

Internetové zdroje

AIR BANK. *O nás | Air Bank* [online]. [citováno 28. června 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/kdo-jsme/historie/>

AIR BANK. *Výběr u Sazky | Air Bank* [online]. [citováno 29. června 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/bezny-ucet/kudy-k-hotovosti/vyber-u-sazky/>

AIR BANK. *Air Bank v roce 2014 poprvé vykázala zisk 312,7 mil. Kč | Air Bank* [online]. 27. 3. 2015 [citováno 1. července 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/novinky/air-bank-vroce-2014-poprve-vykazala-zisk-3127-mil-kc/>

AIR BANK. *Ceník | Air Bank* [online]. 11. 2. 2015 [citováno 1. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/bezny-ucet/cenik-a-poplatky/cenik/>

BANKOVNÍ POPLATKY.COM. *Historické sazebníky | Bankovní poplatky* [online]. ©2005 - 2015 [citováno 1. srpna 2015]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/historicke-sazebniky>

BANKOVNÍ SYSTÉM - BANKOVNICTVÍ. Nový server pro studenty vysokých škol. *Bankovní systém - Bankovnictví | učitelka.INFO* [online]. ©2010-2016 [citováno 10. října 2015]. Dostupné z: <http://www.ucitelka.info/bankovnictvi/bankovni-system>

BANKY.CZ. *Air Bank - Profil a přehled produktů | Banky.cz* [online]. ©2015 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: <http://www.banky.cz/air-bank>

BUBÁK, Zdeněk. Finparáda - finance na dlani. *Představujeme Vám mBank - Finparáda* [online]. 8. 7. 2013 [citováno 24. června 2015]. Dostupné z: <http://www.finparada.cz/1499-Predstavujeme-Vam-mBank.aspx>

BUBÁK, Zdeněk. Finparáda - finance na dlani. *Představujeme Vám Equa bank - Poplatkožrout* [online]. 9. 7. 2012 [citováno 1. července 2015]. Dostupné z: <http://www.poplatkozrout.cz/700-Predstavujeme-Vam-Equa-Bank.aspx>

BUBÁK, Zdeněk. Finparáda - finance na dlani. *Equa bank oslavila 3. výročí vstupu na český bankovní trh a představila produktové novinky - Finparáda* [online]. 17. 9. 2014 [citováno 2. července 2015]. Dostupné z: <http://www.finparada.cz/2269-Equa-bank-oslavila-3-vyroci-vstupu-na-cesky-bankovni-trh-a-predstavila-novinky.aspx>

BUBÁK, Zdeněk. Finparáda - finance na dlani. *Výsledky mBank a Air Bank za loňský rok. Obě banky byly ziskové a rostly - Finparáda* [online]. 30. 3. 2015 [citováno 7. července 2015]. Dostupné z: <http://www.finparada.cz/2671-Vysledky-mBank-a-Air-Bank-za-lonsky-rok.aspx>

BUBÁK, Zdeněk a Helena KADLECOVÁ. Finparáda - finance na dlani. *Počty klientů malých bank rostou. Jak bobtnají v čase? - Finparáda* [online]. 25. 2. 2015 [citováno 5. července 2015]. Dostupné z: <http://www.finparada.cz/2593-Pocety-klientu-malych-bank.aspx>

CENTRÁLNÍ DEPOZITÁŘ CENNÝCH PAPÍRŮ. *Co je CDCP* [online]. [citováno 6. dubna 2015]. Dostupné z: <https://www.cdcp.cz/index.php/cz/co-je-cdcp>

ČERNÝ, Michal. Měšec.cz. *Lesk a bída nízkonákladových bank - Měšec.cz* [online]. 2. 11. 2011 [citováno 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/lesk-a-bida-nizkonakladovych-bank/>

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE. *Kodex. Mobilita klientů - postup při změně banky*. [online]. 2009, 2011 [citováno 3. května 2015]. Dostupné z: https://www.czech-ba.cz/sites/default/files/down_7109.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Regulace a dohled nad kapitálovým trhem - Česká národní banka* [online]. © 2003-2015 [citováno 3. dubna 2015]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/kapitalovy_trh/index.html?cnb_css=true

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Bankovní rada ČNB - Česká národní banka* [online]. © 2003-2015 [citováno 4. dubna 2015]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/bankovni_rada/co_je_br.html

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *O ČNB - Česká národní banka* [online]. © 2003-2015 [citováno 5. dubna 2015]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Licencování - Česká národní banka* [online]. © 2003-2015 [citováno 10. dubna 2015]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/licencovani.html

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Bankovní dohled v České republice v roce 1997* [online].

[citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_1997_c.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Bankovní dohled 1999* [online]. [citováno 17. dubna 2015].

Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_1999_c.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Bankovní dohled 2001* [online]. [citováno 17. dubna 2015].

Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2001_c.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Bankovní dohled 2003* [online]. [citováno 17. dubna 2015].

Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2003_c.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Bankovní dohled 2005* [online]. [citováno 17. dubna 2015].

Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/archiv/banky/download/bd_2005_c.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2007 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2007_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2008 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2008_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2009 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2009_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2010 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2010_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2011 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2011_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2012 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2012_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2013 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2013_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním*

trhem 2014 [online]. [citováno 17. dubna 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2014_cz.pdf

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Pojištění vkladů - Česká národní banka* [online]. © 2003-2015 [citováno 2. května 2015].

Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/vykon_dohledu/postaveni_dohledu/uverove_instituce/pojisteni_vkladu.html

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Stanovisko ČNB k materiálu Ministerstva financí -*

„Zlepšení podmínek v bankovním sektoru“ - Česká národní banka [online]. [citováno

3. května 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2005/051130_tz_popl_mat_vlada.html

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Co to jsou nominální a reálné úrokové sazby? - Česká národní banka* [online]. © 2003-2015 [citováno 6. června 2015]. Dostupné z:

http://www.cnb.cz/cs/faq/co_to_jsou_nominalni_a_realne_urokove_sazby.html

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Ceník - Česká spořitelna* [online]. 2015 [citováno 2. srpna 2015].

Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/cenik-d00013670>

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Minulé verze ceníku - Soukromá klientela - I. Vkladové*

produkty [online]. © 2008 – 2014 [citováno 2. srpna 2015]. Dostupné z:

http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=loc_history&loc_id=SK.I

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Minulé verze ceníku - Soukromá klientela - II. Platební*

styk [online]. © 2008 – 2014 [citováno 2. srpna 2015]. Dostupné z:

http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=loc_history&loc_id=SK.II

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Sazebník České spořitelny, a.s., pro bankovní obchody: II. Platební styk* [online]. 5. 12. 2006 [citováno 2. srpna 2015]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obchodni_informace-Produkty/Sazebnik/Historicke_sazebniky/Prilohy/saz_sk_02_20070101.pdf

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *O ČSOB a skupině | ČSOB* [online]. ©2015 [citováno 26. června 2015]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/o-csob/o-csob-a-kbc/o-csob-a-skupine>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrné mzdy - 4. čtvrtletí 2014 | ČSÚ* [online]. 11. 3. 2015 [citováno 25. května 2015]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2014-truea9fbwn>

EVROPSKÁ KOMISE. *Data Collection for Prices of Current Accounts Provided to Consumers* [online]. Brusel, 2009 [citováno 3. května 2015]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/consumers/archive/strategy/docs/prices_current_accounts_report_en.pdf

EQUA BANK. *Informace z banky - Equa bank* [online]. 29. 6. 2011 [citováno 1. července 2015]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/o-nas/tiskove-zpravy/novy-pristup-je-vyzvou-pro-tradicni-ceske-banky-5/>

EQUA BANK. *Equa bank - Pár slov o Equa bank* [online]. © 2011–2015 [citováno 2. července 2015]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/o-nas/>

EQUA BANK. *Informace z banky - Equa bank* [online]. 8. 6. 2015 [citováno 3. července 2015]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/o-nas/tiskove-zpravy/equa-bank-otevira-novou-pobocku-v-opave-301/>

E15.cz. *Cetelem chce koupit banku Zuno* [online]. Mladá fronta, 24. 4. 2015 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/byznys/finance-a-bankovnictvi/cetelem-chce-koupit-banku-zuno>

FIN ANALYSIS. *Finanční analýza - použité poměrové ukazatele* [online]. © 2000-2015 [citováno 1. července 2015]. Dostupné z: <http://www.finanalysis.cz/pouzite-pomerove-ukazatele.html>

FIO BANKA. *O společnosti, informace | Fio banka* [online]. ©2014 [citováno 25. června 2015]. Dostupné z: <http://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/o-fio>

FIO BANKA. *Historie Fio banky | Fio banka* [online]. ©2014 [citováno 5. července 2015]. Dostupné z: <http://www.fio.cz/o-nas/fio-banka/historie>

FIO BANKA. *Archiv dokumentů | Fio banka* [online]. ©2014 [citováno 1. srpna 2015]. Dostupné z: <http://www.fio.cz/o-nas/dokumenty-ceniky/archiv-dokumentu>

FIO BANKA. *Ceník finančních operací a služeb pro fyzické a právnické osoby* [online]. 23. 4. 2015 [citováno 2. srpna 2015]. Dostupné z: http://www.fio.cz/docs/cz/cenik_bankovni_sluzby.pdf

HOVORKA, Jiří. Aktuálně.cz. *MBank je poprvé v zisku. Na čem vydělává a co chystá? - Aktuálně.cz* [online]. 25. 4. 2013 [citováno 25. června 2015]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/finance/mbank-je-poprve-v-zisku-na-cem-vydelava-a-co-chysta/r~i:article:777731/>

HOVORKA, Jiří. Měšec.cz. *Air Bank, banka pro nespokojené klienty. Víme, jaké služby nabídne - Měšec.cz* [online]. 9. 6. 2011 [citováno 28. června 2015]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/air-bank-banka-pro-nepokojene-klienty/>

IDNES.CZ. *Zuno banka je na prodej, je ve ztrátě desítek milionů korun - iDNES.cz* [online]. 20. 1. 2015 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/raiffeisen-se-chysta-na-prodej-banky-zuno-ktera-prestala-vydelavat-1dh-/ekonomika.aspx?c=A150120_072501_ekonomika_fer

KADLECOVÁ, Helena. Finparáda - finance na dlani. *Nízkonákladové banky hlásí nárůst klientů - Finparáda* [online]. 11. 9. 2014 [citováno 23. června 2015]. Dostupné z: <http://www.finparada.cz/2257-Nizkonakladove-banky-hlasi-narust-klientu.aspx>

KOHOUTOVÁ, Zuzana. iDNES.cz. *Novinka od Air Bank: jednoduchý převod hypotéky a téměř bez poplatků - iDNES.cz*[online]. 25. 2. 2015 [citováno 28. června 2015]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/novinka-od-air-bank-prevedeni-hypoteky-dyg-/hypoindex.aspx?c=A150220_140929_hypoindex_zuk

KOHOUTOVÁ, Zuzana. iDNES.cz. *Pobočky nejsou přežitky. Vadí nám však fronty a nepříjemný personál - iDNES.cz*[online]. 11. 3. 2015 [citováno 29. června 2015]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/co-vadi-cechum-na-pobockach-financnich-instituci-ftx-/bank.aspx?c=A150303_132114_bank_zuk

KOMERČNÍ BANKA. *KB mění od 1. ledna 2008 ceny vybraných produktů a služeb - Komerční banka* [online]. 30. 11. 2007 [citováno 4. srpna 2015]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/kb-meni-od-1-ledna-2008-ceny-vybranych-produktu-a-sluzeb-570.shtml>

KOMERČNÍ BANKA. *Nové balíčky KB - vše za jeden poplatek - Komerční banka* [online]. 15. 3. 2007 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/nove-balicky-kb-vse-za-jeden-poplatek-483.shtml>

KURZY.CZ: Zpravodajství. *Vstřícná banka. GEEN Nejvstřícnější bankou za celý rok 2014 se stala Fio banka* [online]. 5. května 2015. [citováno 5. července 2015]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/zpravy/380012-geen-nejvstricnejsi-bankou-za-cely-rok-2014-se-stala-fio-banka/>

KÚDELKOVÁ, Michaela. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. *MPO | Řízení a správa společností | Corporate Governance - Správa a řízení společností* [online]. 9. ledna 2006 [citováno 10. dubna 2015]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument2566.html>

MBANK. *O bance: mBank.cz* [online]. [citováno 24. června 2015]. Dostupné z: <http://www.mbank.cz/o-nas/o-bance/>

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *MPSV.CZ: Minimální mzda* [online]. [citováno 10. října 2015]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/870>

NACHER, Patrik. *Bankovní poplatky. Úvodní slovo k webu | Bankovní poplatky* [online]. © 2005 - 2015 [citováno 2. května 2015]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/uvodni-slovo-k-webu.html>

NACHER, Patrik. *Bankovní poplatky. Kalkulátor | Bankovní poplatky* [online]. © 2005 - 2015 [citováno 3. května 2015]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/kalkulator>.

ROD, Aleš. *Bankovní poplatky.com. Bankovní poplatky a provize – víme, co vlastně představují? | Bankovní poplatky*[online]. 18. 2. 2010 [citováno 25. června 2015]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/bankovni-poplatky-a-provize--vime-co-vlastne-predstavuji-10350.html>

SEIBERT, David. *Hospodářské noviny: www.ihned.cz. Cross selling a finanční instituce* [online]. *Economia*, 20. 12. 2001 [citováno 6. června 2015]. Dostupné z: http://ihned.cz/c3-10558670-000000_d-10558670-cross-selling-a-financni-instituce

SILLMEN, David. *Měšec.cz. Mají přes 1,2 milionu klientů. Nízkonákladové banky změnilly trh i bez regulace - Měšec.cz*[online]. 28. 1. 2014 [citováno 24. června 2015]. Dostupné z: http://www.mesec.cz/clanky/nizkonakladove-banky-zmenily-trh-i-bez-regulace/#utm_source=rss&utm_medium=text&utm_campaign=rss

SKALKOVÁ, Olga a Luděk VAINERT. *Hospodářské noviny: www.ihned.cz. Banka Zuno je na prodej. Prodělavá desítky milionů korun ročně* [online]. *Economia*, 20. 1. 2015 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-63407030-banka-zuno-je-na-prodej-prodelava-desitky-milionu-korun-rocne>

TŮMOVÁ, Věra. Peníze.cz. *Nízkonákladových bank v Česku přibývá. Co od nich můžete čekat?* | *Peníze.cz* [online]. 20. 5. 2010 [citováno 22. června 2015]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/osobni-ucty/80782-nizkonakladovych-bank-v-cesku-pribyva-co-od-nich-muzete-cekat>

UNICREDIT BANK. *Archiv sazebníků | UniCreditBank - Hlavní prezentace* [online]. [citováno 4. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/web/sazebnik/archiv-sazebniku>

UNICREDIT BANK. *HVB Bank a Živnostenská banka informují své klienty o průběhu fúze* | *UniCreditBank - Hlavní prezentace* [online]. 12. 7. 2007 [citováno 7. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/web/o-bance/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/hvb-bank-a-zivnostenska-banka-informuji-sve-klienty-o-prubehu-fuze>

VSTRÍČNÁ BANKA: První clientský rating bank v České republice. *O projektu | Vstříčná banka* [online]. [citováno 4. července 2015]. Dostupné z: <http://www.vstricnabanka.cz/o-projektu/>

VSTRÍČNÁ BANKA: První clientský rating bank v České republice. *Pravidla | Vstříčná banka* [online]. [citováno 5. července 2015]. Dostupné z: <http://www.vstricnabanka.cz/pravidla/>

ZÁMEČNÍK, Petr. Investujeme.cz: Fincentrum a. s. *ZUNO Bank dnes vstupuje na trh - Investujeme.cz* | *Fincentrum* [online]. 19. 7. 2011 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/zuno-bank-dnes-vstupuje-na-trh/>

ZUNO BANK AG. *Příběh | ZUNO* [online]. ©2015 [citováno 28. června 2015]. Dostupné z: <http://www.zuno.cz/o-nas/zuno/pribeh/>

Výroční zprávy jednotlivých bank

AIR BANK. *Výroční zpráva Air Bank za rok 2011* [online]. 26. 4. 2012 [citováno 30. června 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/dokumenty/povinne-informace/vyrocní-zprava-za-rok-2011/Contents/0/9BF64C6C926BDBBD49FC4F4ABA86BAE5/resource.pdf>

AIR BANK. *Výroční zpráva Air Bank za rok 2012* [online]. 29. 4. 2013 [citováno 30. června 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/dokumenty/povinne-informace/vyrocní-zprava-za-rok-2012/Contents/0/98AC099503D7EBE788766B0F8D904D38/resource.pdf>

AIR BANK. *Výroční zpráva Air Bank za rok 2013* [online]. 25. 4. 2014 [citováno 30. června 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/dokumenty/povinne-informace/vyrocní-zprava-za-rok-2013/Contents/0/9AD469ED11E0847376900334F6B0966A/resource.pdf>

AIR BANK. *Výroční zpráva Air Bank za rok 2014* [online]. 28. 4. 2015 [citováno 30. června 2015]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/cs/vse-o-air-bank/dokumenty/povinne-informace/vyrocní-zprava-2014/Contents/0/3861E74FDBA59185C7F6CAF92B1B7D48/resource.pdf>

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2007 Česká spořitelna* [online]. 25. 4. 2008 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/VZ_2007.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2008 Česká spořitelna* [online]. 21. 4. 2009 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/VZ_2008.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2009 Česká spořitelna* [online]. 21. 4. 2010 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z:
http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/VZ_2009.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2010 Česká spořitelna* [online]. 22. 4. 2011 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z:
http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/VZ_2010.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2011 Česká spořitelna* [online]. 24. 4. 2012 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z:
http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_2011.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2012 Česká spořitelna* [online]. 24. 4. 2013 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z:
http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_2012.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2013 Česká spořitelna* [online]. 24. 4. 2014 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z:
http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_2013.pdf

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Výroční zpráva 2014 Česká spořitelna* [online]. 24. 4. 2015 [citováno 3. srpna 2015]. Dostupné z:
http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_2014.pdf

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2007 Československá obchodní banka* [online]. 23. 4. 2008 [citováno 25. srpna 2015]. Dostupné z:
https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/VZ_CSOb_2007.pdf

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2008 Československá obchodní banka* [online]. 23. 4. 2009 [citováno 25. srpna 2015]. Dostupné z:
https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/VZ_CSOb_2008.pdf

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2009 Československá obchodní banka* [online]. 21. 4. 2010 [citováno 25. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/VZ_CSOb_2009.pdf/

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2010 Československá obchodní banka* [online]. 22. 4. 2011 [citováno 25. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/VZ_CSOb_2010.pdf/

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2011 Československá obchodní banka* [online]. 23. 4. 2012 [citováno 25. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/VZ_CSOb_2011.pdf/

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2012 Československá obchodní banka* [online]. 23. 4. 2013 [citováno 25. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/VZ_CSOb_2012.pdf/

ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2014 Československá obchodní banka* [online]. 24. 4. 2015 [citováno 25. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/VZ_CSOb_2014.pdf/

EQUA BANK. *Výroční zpráva 2010 Banco Popolare Česká republika* [online]. [citováno 4. července 2015]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/files/doc/15-vyrocní-zprava-2010-1.pdf>

EQUA BANK. *Konsolidovaná výroční zpráva 2011* [online]. © 2012 [citováno 5. července 2015]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/files/doc/169-vz-2011-cz.pdf>

EQUA BANK. *Konsolidovaná výroční zpráva 2012* [online]. [citováno 5. července 2015]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/files/doc/300-vyrocní-zprava-2012.pdf>

EQUA BANK. *Konsolidovaná výroční zpráva 2013* [online]. [citováno 5. července 2015]. Dostupné z: <https://www.equabank.cz/files/doc/507-vyrocní-zprava-2013-cz.pdf>

EQUA BANK. *Konsolidovaná výroční zpráva 2014* [online]. [citováno 5. července 2015].
Dostupné z: <https://www.equabank.cz/files/doc/equa-bank-vz2014.pdf>

FIO BANKA. *Výroční zpráva za rok 2010* [online]. 30. 4. 2011 [citováno
26. června 2015]. Dostupné z: http://www.fio.cz/docs/cz//VZ_BA_10.pdf

FIO BANKA. *Výroční zpráva 2011* [online]. 30. 4. 2012 [citováno 26. června 2015].
Dostupné z: http://www.fio.cz/docs/cz/Fio_bank_a_VZ_2011_CZ.pdf

FIO BANKA. *Výroční zpráva 2012* [online]. 30. 4. 2013 [citováno 26. června 2015].
Dostupné z: http://www.fio.cz/docs/cz/Fio_bank_a_VZ_2012_CZ.pdf

FIO BANKA. *Výroční zpráva 2013* [online]. 30. 4. 2014 [citováno 26. června 2015].
Dostupné z: http://www.fio.cz/docs/cz/VZ_2013_f.pdf

FIO BANKA. *Výroční zpráva 2014* [online]. 30. 4. 2015 [citováno 26. června 2015].
Dostupné z: http://www.fio.cz/docs/cz/Fio_bank_a_VZ_2014_CZ.pdf

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2007 Komerční banka* [online]. 15. 3. 2008
[citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocnizpravy/kb-2007-vyrocnizprava.pdf?46e9f48e6a28401df5cd0b850b677c5c>

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2008 Komerční banka* [online]. 10. 3. 2009
[citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocnizpravy/kb-2008-vyrocnizprava.pdf?46e9f48e6a28401df5cd0b850b677c5c>

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2009 Komerční banka* [online]. 26. 2. 2010
[citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocnizpravy/kb-2009-vyrocnizprava.pdf?46e9f48e6a28401df5cd0b850b677c5c>

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2010 Komerční banka* [online]. 28. 2. 2011 [citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <http://docplayer.cz/620723-Banky-vyrocn-zprava-2010-komercni-banka-a-s.html>

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2011 Komerční banka* [online]. 28. 2. 2012 [citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <http://ftp.pse.cz/Annual.rep/2012/kombx012012.pdf>

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2012 Komerční banka* [online]. 28. 2. 2013 [citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocn-zpravy/kb-2012-vyrocn-zprava.pdf?ddcc09e11e28e77d5554b3620f91ee66>

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2013 Komerční banka* [online]. 28. 2. 2014 [citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocn-zpravy/kb-2013-vyrocn-zprava.pdf?95c85826b242fffaf81fc515c145b746>

KOMERČNÍ BANKA. *Výroční zpráva 2014 Komerční banka* [online]. 27. 2. 2015 [citováno 6. srpna 2015]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocn-zpravy/kb-2014-vyrocn-zprava.pdf?ca1ab8222cab4e869afe9ef16b58540c>

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva HVB Bank 2005* [online]. 28. 4. 2006 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocn-zpravy/hvb2005.pdf>

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva Živnostenské banky za rok 2005* [online]. 28. 2. 2006 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocn-zpravy/vzzb2005.pdf>

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva HVB Bank 2006 za období končící 30. září 2006* [online]. 30. 1. 2007 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/hvb2006.pdf>

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva Živnostenské banky za období končící 30. září 2006* [online]. 13. 12. 2006 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: <https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/vzzb2006.pdf>

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva 2007 UniCredit Bank* [online]. 29. 4. 2008 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_cz_07.pdf

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva 2008 UniCredit Bank* [online]. 28. 4. 2009 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_cz_08.pdf

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva 2009 UniCredit Bank* [online]. 29. 3. 2010 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_2009.pdf

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva 2010 UniCredit Bank* [online]. 29. 3. 2011 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB-2010.pdf

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva 2011 UniCredit Bank* [online]. 29. 3. 2012 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_11_CZ.PDF

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva 2012 UniCredit Bank* [online]. 18. 3. 2013 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_2012_CZ.pdf

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva 2013 UniCredit Bank* [online]. 5. 3. 2014 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_2013_CZ.pdf

UNICREDIT BANK. *Výroční zpráva a účetní závěrka za rok 2014 UniCredit Bank* [online]. 24. 3. 2015 [citováno 5. srpna 2015]. Dostupné z: https://www.unicreditbank.cz/files/download/vyrocnizpravy/VZ_UCB_2014_CZ_CNB.pdf

ZUNO BANK AG. *Zpráva auditora a účetní závěrka k 31. prosinci 2011* [online]. 20. 6. 2012 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: <https://www.zuno.cz/global/documents/zuno-ucetni-zaverka-2011.pdf>

ZUNO BANK AG. *Zpráva auditora a účetní závěrka k 31. prosinci 2012* [online]. 21. 5. 2013 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: https://www.zuno.cz/global/ZUNO_ucetni_zaverka_2012.pdf

ZUNO BANK AG. *Zpráva auditora a účetní závěrka za rok končící 31. prosince 2013* [online]. 16. 4. 2014 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: https://www.zuno.cz/global/documents/ZUNO_ucetni_zaverka_2013.pdf

ZUNO BANK AG. *Zpráva auditora a účetní závěrka za rok končící 31. prosincem 2014* [online]. 16. 4. 2015 [citováno 27. června 2015]. Dostupné z: https://www.zuno.cz/global/documents/ZUNO_ucetni_zaverka_2014.pdf

7 Seznam tabulek, grafů a schémat

Tabulky

Tabulka 1 – Rozdělení bank do skupin podle velikosti bilanční sumy.....	20
Tabulka 2 – Vybrané ukazatele obslužnosti.....	22
Tabulka 3 – Vývoj počtu bank podle typu bank v liché roky za období 1995 – 2013.....	24
Tabulka 4 – Vývoj počtu bankovních míst (poboček) v českém bankovním sektoru v letech 2005 – 2013.....	32
Tabulka 5 – Vybrané finanční ukazatele Fio banky v letech 2010 – 2014.....	48
Tabulka 6 – Průměrné hodnoty rentability aktiv v % (ROA) a rentability kapitálu v % (ROE) za celý bankovní sektor ve sledovaném období 2010 - 2014.....	48
Tabulka 7 – Vybrané finanční ukazatele ZUNO BANK AG v letech 2011 – 2014.....	50
Tabulka 8 – Vybrané finanční ukazatele Banco Popolare Česká republika za rok 2010 a Equa bank v letech 2011-2014.....	51
Tabulka 9 – Vybrané finanční ukazatele Air Bank v letech 2011 – 2014.....	53
Tabulka 10 – Výsledky minulých ročníků projektu Nejvstřícnější banka.....	60
Tabulka 11 – Kompletní výsledková tabulka hodnocení Vstřícná banka za celý rok 2014.....	61
Tabulka 12 – Přehled vývoje bilanční sumy u analyzovaných tradičních bank v letech 2007 – 2014.....	62
Tabulka 13 – Vymezení klientských profilů dle výše příjmu (pasivní, průměrný a aktivní klient).....	65
Tabulka 14 – Vývoj počtu bank podle skupin bank v letech 1990 – 1997.....	Příloha 2

Tabulka 15 - Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2005 – 2009.....	Příloha 4
--	-----------

Tabulka 16 - Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2010 – 2014.....	Příloha 4
--	-----------

Grafy

Graf 1 – Vývoj podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2005 - 2014.....	21
--	----

Graf 2 – Vývoj počtu klientů nízkonákladových bank v průběhu období červen 2012 – leden 2015.....	54
--	----

Graf 3 – Bilanční suma jednotlivých bank v letech 2010 – 2014.....	56
--	----

Graf 4 – Výsledky hospodaření po zdanění u jednotlivých bank v letech 2010 - 2014.....	58
---	----

Graf 5 – Vývoj bilanční sumy u analyzovaných tradičních bank v letech 2007 – 2014 v grafech.....	63
---	----

Graf 6 – Vývoj poplatků u profilu Pasivní klient ve sledovaném období 2007 – 2015.....	66
---	----

Graf 7 – Vývoj poplatků u profilu Průměrný klient ve sledovaném období 2007 – 2015.....	68
--	----

Graf 8 – Vývoj poplatků u profilu Aktivní klient ve sledovaném období 2007 – 2015.....	71
---	----

Schémata

Schéma 1 – Přímé vs. nepřímé financování.....	11
---	----

Schéma 2 – Role centrální banky v ekonomice.....	15
--	----

Schéma 3 – Funkce centrální banky.....	16
--	----

Schéma 4 – Druhy klientských bankovních účtů.....	38
Schéma 5 – Sedlina běžných účtů.....	40

8 Přílohy

Příloha 1 - Jmenovitý seznam bank rozdělených do skupin podle velikosti bilanční sumy k 31. 12. 2013

Příloha 2 - Bankovní sektor v Československu a v České republice od roku 1990 do současnosti

Příloha 3 – Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu dle chování každého z modelových typů klientů u jednotlivých bank v letech 2007 – 2015

Část A - Výpočet u profilu Pasivní klient

Tabulka A1 – Poplatky u Komerční banky

Tabulka A2 – Poplatky u České spořitelny

Tabulka A3 – Poplatky u UniCredit Bank

Tabulka A4 – Poplatky u Air Bank

Tabulka A5 – Poplatky u Fio banky

Tabulka A6 – Poplatky u Equa bank

Část B - Výpočet u profilu Průměrný klient

Tabulka B1 – Poplatky u Komerční banky

Tabulka B2 – Poplatky u České spořitelny

Tabulka B3 – Poplatky u UniCredit Bank

Tabulka B4 – Poplatky u Air Bank

Tabulka B5 – Poplatky u Fio banky

Tabulka B6 – Poplatky u Equa bank

Část C - Výpočet u profilu Aktivní klient

Tabulka C1 – Poplatky u Komerční banky

Tabulka C2 – Poplatky u České spořitelny

Tabulka C3 – Poplatky u UniCredit Bank

Tabulka C4 – Poplatky u Air Bank

Tabulka C5 – Poplatky u Fio banky

Tabulka C6 – Poplatky u Equa bank

Příloha 4 – Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2005 – 2009
Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2010 – 2014

Příloha 1 - Jmenovitý seznam bank rozdělených do skupin podle velikosti bilanční sumy k 31. 12. 2013

Zdroj: Česká národní banka, Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2013, citováno online 17. dubna 2015; vlastní zpracování, 2015

I. Velké banky (celkový počet 4):

- Česká spořitelna, a. s.
- Československá obchodní banka, a. s.
- Komerční banka, a. s.
- UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.

II. Střední banky (celkový počet 8):

- Česká exportní banka, a. s.
- Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.
- GE Money Bank, a. s.
- Hypoteční banka, a. s.
- J&T BANKA, a. s.
- PPF banka a. s.
- Raiffeisenbank a. s.
- Sberbank CZ, a. s.

III. Malé banky (celkový počet 6):

- Air Bank a. s.
- Equa bank a. s.
- Evropsko-ruská banka, a. s.
- Fio banka, a. s.
- LBBW Bank CZ a. s.
- Wüstenrot hypoteční banka a. s.

IV. Pobočky zahraničních bank (celkový počet 21):

- Bank Gutmann Aktiengesellschaft, pobočka Česká republika
- Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N. V. Prague Branch, organizační složka
- BNP Paribas Fortis SA/NV, pobočka Česká republika
- BRE Bank S.A., organizační složka podniku
- Citibank Europe plc, organizační složka
- COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha
- Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka
- HSBC Bank plc – pobočka Praha
- ING Bank N. V.
- MEINL BANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha
- Oberbank AG pobočka Česká republika
- Poštová banka, a. s., pobočka Česká republika
- PRIVAT BANK AG der Raiffeisenlandesbank Oberösterreich, pobočka Česká republika
- Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod
- Saxo Bank A/S, organizační složka
- The Royal Bank of Scotland plc, organizační složka
- Volksbank Löbau-Zittau eG, pobočka
- Všeobecná úverová banka a. s., pobočka Praha
- Waldviertler Sparkasse Bank AG
- Western Union International Bank GmbH, organizační složka
- ZUNO BANK AG, organizační složka

V. Stavební spořitelny (celkový počet 5):

- Českomoravská stavební spořitelna, a. s.
- Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s.
- Raiffeisen stavební spořitelna a. s.
- Stavební spořitelna České spořitelny, a. s.
- Wüstenrot – stavební spořitelna a. s.

Příloha 2 - Bankovní sektor v Československu a v České republice v letech 1990 - 1999

V roce 1990 nastala nová etapa rozvoje československého peněžnictví. V prosinci 1989 byl schválen zákon o bankách a spořitelnách, který vytvořil v Československu od 1. ledna 1990 dvoustupňový bankovní systém. Tím došlo k oddělení funkcí centrální banky, kterou představovala Státní banka československá, a činností komerčních bank. (Juřík, 2011)

Ze Státní banky československé byly vyčleněny obchodní činnosti a většina poboček. Zároveň došlo k vytvoření tří bank plně vlastněných státem: Komerční banky na území České republiky, Všeobecné úvěrové banky na území Slovenské republiky a Investiční banky na území obou republik. Ostatní státní peněžní instituce existující před listopadem 1989 (Česká státní spořitelna, Slovenská štátna sporiteľňa, Československá obchodní banka a Živnostenská banka) zůstaly zachovány a získaly univerzální bankovní licenci. (Juřík, 2011)

Důležitým mezníkem byl rok 1991, který je pověstný založením prvních subjektů vlastněných ze 100 % zahraničními institucemi. Prvenství při vstupu na český bankovní trh získaly Sociétés Générale, Citibank, Interbanka a Creditanstalt. (Půlpánová, 2007) Počet zahraničních bank nepřetržitě narůstal, koncem roku 1997 jich na českém trhu působilo 14 (viz následující Tabulka 14).

	1. 1. 1990	31. 12. 1990	31. 12. 1991	31. 12. 1992	31. 12. 1993	31. 12. 1994	31. 12. 1995	31. 12. 1996	31. 12. 1997
Banky celkem	5	9	24	37	52	55	55	53	50
z toho:									
velké	5	5	6	6	6	6	6	5	5
malé		4	14	19	22	21	18	12	9
zahraniční			4	8	11	12	12	13	14
pobočky zahraničních bank				3	7	8	10	9	9
specializované				1	5	7	9	9	9
banky v nucené správě					1	1	0	5	4

Tabulka 14 – Vývoj počtu bank podle skupin bank v letech 1990 – 1997; zdroj: Česká národní banka (Bankovní dohled v České republice v roce 1997), citováno online 17. dubna 2015; vlastní zpracování, 2015

Centrální banka v nových podmínkách

Centrální bankou České a Slovenské federativní republiky po 1. lednu 1990 zůstala Státní banka československá, která nově získala nezávislost na rozhodnutích vlády. V době změny politického a hospodářského systému byl jedním z jejích úkolů udržet pod kontrolou potlačenou inflaci, proto prováděla stabilizační restriktivní měnovou politiku. Dále měla zajistit bankovní dohled, stabilitu měnového kurzu a platební bilanci státu. (Juřík, 2011)

Státní bance československé se dařilo plnit úkoly stanovené zákonem, ale byl kritizován její výkon dohledu nad bankami z důvodu včasného neodhalení rostoucích problémů menších bank. V roce 1990 vydala Státní banka československá několika novým akciovým bankám licence a do roku 1995 vzniklo více než 50 nových peněžních ústavů (viz Tabulka 14). Došlo tak k dynamickému rozvoji bankovního sektoru, ke zvýšení konkurence na trhu a zlepšení dostupnosti bankovních služeb pro veřejnost. (Půlpánová, 2007)

V souvislosti s rozdělením federálního státu v roce 1992 na dva samostatné státy bylo nutné přijmout sérii zákonů. Úvěry poskytnuté bankám a jejich depozita uložená u Státní banky československé byly rozděleny územně podle sídla bank, pohledávky za federálním rozpočtem a devizové rezervy v poměru 2 : 1, aktiva a pasiva vůči Mezinárodnímu měnovému fondu v poměru 2,29 : 1. Dne 8. 2. 1993 došlo k oddělení peněžního oběhu na území České republiky od Slovenska, k tzv. měnové odluce, která byla dobře připravena a koordinována na české i slovenské straně. (Juřík, 2011)

V roce 1992 byl přijat zákon o České národní bance č. 6/1993 Sb., na jehož základě 1. ledna 1993 vznikla Česká národní banka. (Půlpánová, 2007)

V lednu 1993 nastaly významné změny v oblasti daní, inflace v tomto období vystoupala na 20 % a o rok později se zastavil pokles HDP. V roce 1995 byla Česká republika přijata za člena Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a inflace klesla na 9 %. (Juřík, 2011)

Obnova soukromého vlastnictví

Zásadní význam pro rozvoj tržního hospodářství měla privatizace státního majetku (v letech 1991 - 1993), která proběhla formou tzv. malé privatizace a kuponové privatizace. Kuponová privatizace byla provedena ve dvou vlnách. První vlna začala na jaře 1992 na celém území federace, druhá vlna proběhla o rok později jen v České republice. Privatizované firmy i majitelé restituovaného majetku potřebovali úvěry na rozvoj a modernizaci, neboť noví vlastníci často neměli vlastní zdroje. (Půlpánová, 2007)

Privatizace státních bank

V 90. letech bylo velkým úkolem vlády provést privatizaci státem vlastněných bank. Jednalo se o Českou spořitelnu, Československou obchodní banku, Komerční banku a Investiční banku. Zde byl viditelný politický tlak na úvěrování privatizace. Vláda přijala zásady pro privatizaci státních peněžních ústavů v září 1991, ale o jejich prodeji rozhodla až v prosinci 1997. Tím došlo k promeškání nejvhodnějšího času v době hospodářského růstu, neboť kolem roku 1995 se Komerční banka a Česká spořitelna dostaly do problémů s nesplácenými firemními úvěry. Tato situace se odrazila v jejich zhoršujících se

hospodářských výsledcích a v nižší kupní ceně. Stát významně finančně pomohl oběma bankám, ve kterých byl největším akcionářem, a poskytl za ně záruky. Náklady na transformaci českého bankovníctví se staly nejvyššími z transformujících se ekonomik v Evropě. (Juřík, 2011)

Česká spořitelna

Česká státní spořitelna získala v lednu 1990 univerzální bankovní licenci a stala se bankou. Ze začátku jí chyběly zkušenosti v segmentu firemních klientů, ale udržela si významné postavení na trhu bankovních služeb pro obyvatelstvo. Úspěšně rozvíjela program platebních karet a bankomatů. (Půlpánová, 2007)

Česká státní spořitelna se 1. února 1992 změnila na akciovou společnost a dostala nový název Česká spořitelna. Stát v ní vlastnil 40 % akcií, 37 % akcií bylo vloženo do první vlny kuponové privatizace, dalších 20 % získaly bezúplatným převodem obce a města České republiky a 3 % tvořila rezervu pro případné restituce. V roce 2000 koupila rakouská spořitelna Erste Bank 52,7 % České spořitelny. (Juřík, 2011)

Komerční banka

Komerční banka se po roce 1990 stala nejvýznamnějším a největším peněžním ústavem v České republice, byla považována za největšího poskytovatele firemních úvěrů. S tím úzce souvisí skutečnost, že se stala bankou s největším množstvím nesplácených úvěrů.

Česká vláda schválila v listopadu 1997 prodej státem vlastněných akcií Komerční banky, a.s. Výsledky banky a její zhoršující se úvěrové portfolio přimělo vládu k převedení ztrátové pohledávky banky do Konsolidační banky Praha. Vláda v rámci přípravy na privatizaci rozhodla o restrukturalizaci aktiv Komerční banky a v červnu 2001 schválila její prodej francouzské bance Sociétés Générale. (Juřík, 2011)

Investiční banka Praha

Činnost Investiční banky byla v lednu 1990 rozšířena a byla na ni delimitována část pasiv a aktiv dřívější Státní banky československé. Na konci roku 1993 se Investiční banka

sloučila s Poštovní bankou a změnila svůj název na Investiční a poštovní banku – IPB. Poté stát ztratil majoritní podíl v bance a vláda rozhodla o prodeji státního podílu společnosti Nomura. Brzy po privatizaci začaly bance narůstat potíže a banka se dostala do platební neschopnosti. V roce 2000 Česká národní banka rozhodla o uvalení nucené správy a zároveň se obávala o stabilitu finančního trhu v zemi. IPB byla prodána Československé obchodní bance v roce 2000 se všemi pohledávkami a závazky. Český stát garantoval aktiva banky a značná část nedobytných pohledávek byla převedena do Konsolidační agentury. (Půlpánová, 2007)

Československá obchodní banka

Konkurenční výhoda této banky spočívala ve specifickém zaměření na devizové operace a mezinárodní platební styk - v roce 1992 zajišťovala kolem 80 % těchto operací. Nedobytné pohledávky z dřívějšího financování veškerého československého exportu patřily mezi její hlavní problémy. V souvislosti se změnami bankovního systému a přechodu ostatních bank k podnikání na základě univerzální licence ztratila Československá obchodní banka výhradní pozici v zahraničním platebním styku. V červnu 1999 vláda podepsala kupní smlouvu na prodej většinového balíku akcií této banky s belgickou KBC. (Juřík, 2011)

Družstevní záložny

Zakládání družstevních záložen, tzv. kampeliček, umožnil zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech. Pro jejich založení nebyla požadována odborná způsobilost a postačující byl kapitál 500 000 Kč, což později vyvolalo vážné finanční problémy těchto institucí. (Půlpánová, 2007)

Družstevní záložny měly konkurovat bankám vyššími úroky z vkladů a levnějšími službami. Bylo založeno 127 družstevních záložen, které přilákaly desítky tisíc klientů. Téměř dvě třetiny kampeliček se však brzy ocitly v konkursu nebo v likvidaci.

Na záložny nejprve dohlížel Úřad pro dohled nad družstevními záložnami, od roku 2006 podléhají dohledu České národní banky. Regulace splňuje požadavky směrnice

Evropské unie, družstevní záložny musí splnit mnohem přísnější kapitálové požadavky a získat licenci od České národní banky. (Juřík, 2011)

Konsolidace bankovního sektoru a stabilizační program

Konsolidační program I

Začátkem 90. let se banky potýkaly s řadou problémů, především s vysokým objemem nekvalitních úvěrů, nízkou kapitalizací a nedostatkem know-how pracovníků bank. Nekvalitní úvěry zděděné po centrálně řízeném hospodářství se řešily v rámci tzv. Konsolidačního programu I, a to převedením na Konsolidační banku. (Půlpánová, 2007)

Konsolidační program II

Pro stabilizaci malých bank zahájila v roce 1996 Česká národní banka Konsolidační program II. Ten se soustředil na potíže nově vzniklých bank na rozdíl od Konsolidačního programu I, který byl zaměřen na řešení starých problémů původních bank. Základním cílem Konsolidačního programu II byla ochrana drobných vkladatelů a přenesení odpovědnosti na vlastníky. (Juřík, 2011) Banky zúčastněné v tomto programu musely vypracovat pětiletý obchodní plán a akceptovat zvýšený bankovní dohled. Své ztrátové úvěry převedly do nově zřízené dceřiné společnosti České národní banky pro odkup špatných pohledávek bank České finanční, s. r. o., a výměnou za ně dostaly pokladniční poukázky. Své pohledávky měly banky během dalších 5 – 7 let od České finanční, s. r. o., odkupovat zpátky. Konsolidační program II se zprvu týkal 15 bank, později 9 z nich bylo prodáno jiným investorům nebo v nich byla uvalena nucená správa a odňata bankovní licence. V programu zůstala jen jedna banka. Z důvodu vážných problémů bank a neochoty nebo neschopnosti jejich vlastníků situaci řešit byl tento program v červnu 2000 ukončen. (Půlpánová, 2007)

Stabilizační program

V roce 1996 zahájila Česká národní banka stabilizační program, jehož posláním bylo pomáhat řešit problémy nekvalitních aktiv v malých a středních bankách. Tato aktiva Česká finanční, s. r. o., odkoupila a poskytla za ně bankám hotové peníze. Zúčastněné banky měly zodpovědným hospodařením získat peněžní prostředky na to, aby svá aktiva do 7 let odkoupily zpět. Tohoto programu se účastnilo 6 malých bank, později z něho bylo 5 bank vyloučeno. Stabilizační program byl považován také za neúspěšný. (Juřík, 2011))

Vývoj českého bankovníctví po roce 2000

Český bankovní sektor vstoupil do třetího tisíciletí s privatizovanými bývalými státními bankami a očištěn o problémové malé banky. Noví zahraniční vlastníci vložili do bank know-how a svůj kapitál, tím provedli jejich reorganizaci. (Půlpánová, 2007)

Zákon o platebním styku č. 124/2002 Sb., který nově upravil pravidla pro převod peněžních prostředků v České republice (v české měně), nabyl účinnosti 1. 1. 2003. Tento zákon dále upravoval vznik a provozování platebních systémů, vydávání a užívání elektronických platebních prostředků a provádění příhraničních převodů. (Juřík, 2011)

Česká republika vstoupila 1. května 2004 do Evropské unie, čímž jí vznikla povinnost sladit právní předpisy s těmi unijními. Vnitřní trh byl jednotný, bez daňových, technických a fyzických bariér, které by bránily volnému pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu. Na základě bankovní směrnice č. 89/646/EHS byly vzájemně uznávány bankovní licence a zavedena zásada kontroly domovským členským státem.

Finanční trh, nad kterým vykonávala dohled Česká národní banka, zahrnoval banky, družstevní záložny, pojišťovny, stavební spořitelny, penzijní fondy, směnárenská místa a obchodníky s cennými papíry. (Půlpánová, 2007)

V České republice k 31. 12. 2009 působilo celkem 56 peněžních institucí, z toho bylo 21 bank (včetně 5 stavebních spořitelen), 17 družstevních záložen a 18 poboček zahraničních bank v režimu jednotné licence. Více než 82 % kapitálu bank pocházelo ze zahraničí. Přestože se ekonomika potýkala v roce 2009 i v 1. pololetí roku

2010 s propadem HDP a růstem nezaměstnanosti jako důsledky světové finanční krize, dosáhly české bankovní instituce růstu zisku. (Juřík, 2011)

Po roce 2008 se očekával vstup nových bankovních subjektů na trh a růst počtu menších bankovních poboček, což by vedlo ke zvýšení konkurence na trhu a ke snížení poplatků za poskytované služby peněžních institucí. Poplatková politika bank zůstávala i nadále předmětem kritiky veřejnosti a médií. (Půlpánová, 2007)

Příloha 3 – Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu dle chování každého z modelových typů klientů u jednotlivých bank v letech 2007 – 2015

Část A

Výpočet u profilu Pasivní klient

Komerční banka

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry hotovosti v Kč	Vedení úctu v Kč	Poskytnutá sleva v Kč	Celkem Kč *	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	1 x TP	1 x JEP	1 x vlastní bankomat				
2007	7	5	6,50	3	0	59	-	81	Perfekt konto
2008	7	5	6,50	4	0	49	-	72	
2009	7	5	6,50	4	0	49	-		
2010	7	8	8	4	0	49	-	76	
2011	0	6	6	6	9	68	-17 *)	78	Můj Účet
2012	0	6	6	6	9	68			
2013	0	6	6	6	9	68			
2014	0	6	6	6	9	68	-34 **)	61	
2015	0	6	6	6	9	68			

* Částky ve sloupci označeném „Celkem Kč“ jsou uváděny již po zaokrouhlení na celé koruny.

*) 25% sleva z ceny měsíčního poplatku za vedení účtu při splnění podmínky připsání jedné došlé platby na účet měsíčně

***) 50% sleva z poplatku za vedení účtu při splnění jedné podmínky příchozí platby na účet v libovolné výši

Tabulka A1 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Komerční banky za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Pasivní klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015, Komerční banka, citováno online 4. a 5. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Česká spořitelna

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry hotovosti v Kč	Vedení účtu v Kč	Poskytnutá sleva v Kč *	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	1 x TP	1 x JEP	1 x vlastní bankomat				
2007	7	7	7	0	0	45	-	66	Výhodný program
2008	7	7	7	4	0	69	-	94	Osobní účet Standard II
2009	7	7	7	4	0	69	-6,9	87	
2010	7	7	7	4	0	69			
2011	7	7	7	4	0	69			
2012	7	7	7	4	0	69			
2013	7	7	7	4	0	69			
2014	0	7	7	4	0	69	-		Osobní účet
2015	0	7	7	7	0	69	-	90	ČS II

* Poskytnutá sleva je ve výši 10 % z měsíční ceny Osobního účtu při splnění podmínky aktivního účtu (tj. každý kalendářní měsíc provést minimálně 3 jakékoli platby).

Tabulka A2 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u České spořitelny za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Pasivní klient; zdroj: Česká spořitelna, citováno online 2. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

UniCredit Bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry hotovosti v Kč	Vedení účtu v Kč	Poskytnutá sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	1 x TP	1 x JEP	1 x vlastní bankomat				
2007	6	5	5	4	9	64	-	93	Konto Pohoda
2008	6	5	5	4	9	64	-		
2009	6	5	5	4	9	64	-		
2010	6	6	6	6	0	64	-	88	Expresní konto
2011	6	6	6	6	0	50	-	74	
2012	6	6	6	6	0	50	-		
2013	6	6	6	6	0	69	-		
2014	0	0	0	0	0	199		199	U konto
2015	0	0	0	0	0	199			

Tabulka A3 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u UniCredit Bank za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Pasivní klient; zdroj: UniCredit Bank, citováno online 4. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Air Bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry hotovosti v Kč	Vedení účtu v Kč	Poskytnutá sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	1 x TP	1 x JEP	1 x vlastní bankomat				
2012	0	5	5	5	0	0	-	15	Malý tarif
2013	0	5	5	5	0	0	-		
2014						0	-	0	
2015						0	-		

Tabulka A4 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Air Bank za jednotlivé roky 2012 – 2015 u profilu Pasivní klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015, Air Bank, citováno online 1. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Fio banka

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry hotovosti v Kč	Vedení účtu v Kč	Poskytnutá sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	1 x TP	1 x JEP	1 x vlastní bankomat				
2011						0	-	0	Fio osobní účet
2012						0	-		
2013						0	-		
2014						0	-		
2015						0	-		

Tabulka A5 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Fio banky za jednotlivé roky 2011 – 2015 u profilu Pasivní klient; zdroj: Fio banka, citováno online 1. a 2. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Equa bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry hotovosti v Kč	Vedení účtu v Kč	Poskytnutá sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	1 x TP	1 x JEP	1 x vlastní bankomat				
2012	0	5	5	5	6	0	-	21	On-line konto
2013	0	0	0	0	0	99	-	99	Běžný účet
2014	0	0	0	0	0				
2015	0	0	0	0	0				

Tabulka A6 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Equa bank za jednotlivé roky 2012 – 2015 u profilu Pasivní klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Část B

Výpočet u profilu Průměrný klient

Komerční banka

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení úctu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč *	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	3 x TP	2 x JEP	2 x vlastní banky	1 x cizí banky				
2007	7	5	19,50	6	0	39	59	-	136	Perfekt konto
2008	7	5	19,50	8	0	35	49	-	124	
2009	7	5	19,50	8	0	35	49	-		
2010	7	8	24	8	0	35	49	-	131	
2011	0	6	18	12	0	39	68	-17 *)	126	Můj Účet
2012	0	6	18	12	0	39	68			
2013	0	6	18	12	0	39	68	-34 **)	109	
2014	0	6	18	12	0	39	68			
2015	0	6	18	12	0	39	68			

* Částky ve sloupci označeném „Celkem Kč“ jsou uváděny již po zaokrouhlení na celé koruny.

*) 25% sleva z ceny měsíčního poplatku za vedení účtu při splnění podmínky připsání jedné došlé platby na účet měsíčně.

***) 50% sleva z poplatku za vedení účtu při splnění jedné podmínky příchozí platby na účet v libovolné výši.

Tabulka B1 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Komerční banky za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Průměrný klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015, Komerční banka, citováno online 4. a 5. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Česká spořitelna

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení účtu v Kč + balíček transakcí v Kč *	Sleva v Kč **	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	3 x TP	2 x JEP	2 x vlastní banky	1 x cizí banky				
2007	7	7	21	0	0	30	45	-	110	Výhodný program
2008	7	7	21	8	0	30	69	-	142	Osobní účet Standard II
2009	7	7	21	8	0	30	69	-17,25	125	
2010	7	7	21	8	0	30	69			
2011	7	7	21	8	0	30	69			
2012	7	7	21	8	0	40	69			
2013	7	7	21	8	0	40	69	135		
2014	0					40	69 + 29	-	138	Osobní účet ČS II
2015	0					40	69 + 29	-	138	

* Měsíční balíček neomezeného počtu odchozích tuzemských plateb za cenu 29 Kč.

** Poskytnutá sleva je ve výši 25 % z měsíční ceny Osobního účtu při splnění podmínky aktivního účtu (tj. každý kalendářní měsíc provést minimálně 3 jakékoli platby) a kreditního obratu na účtu minimálně 25 000 Kč.

Tabulka B2 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u České spořitelny za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Průměrný klient; zdroj: Česká spořitelna, citováno online 2. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

UniCredit Bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení účtu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	3 x TP	2 x JEP	2 x vlastní banky	1 x cizí banky				
2007	0	5	15		0	9	99	-	128	Konto Mozaika
2008	0	5	15		0	9	99	-		
2009	0	5	15		0	9	99	-		
2010	0	6	18		0		119	-		
2011	0	6			0		89	-	95	Konto Praktik
2012	0	6			0		89	-		Konto Partners
2013	0	6			0		0	-	6	Aktivní konto *)
2014					0		0	-	0	U konto **)
2015					0		0	-		

*) Bezplatné vedení účtu je v případě splnění podmínky bezhotovostního kreditního obratu v daném měsíci 20 000 Kč a aktivního účtu (pokud je provedena alespoň 1 příchozí a 1 odchozí platba v daném měsíci a 1 platba debetní kartou u obchodníka do 20. dne daného měsíce).

***) Podmínka pro bezplatné vedení účtu je mít aktivně využívaný účet, tj. splnit podmínku bezhotovostního kreditního obratu v daném měsíci 12 000 Kč.

Tabulka B3 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u UniCredit Bank za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Průměrný klient; zdroj: UniCredit Bank, citováno online 4. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Air Bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení úctu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	3 x TP	2 x JEP	2 x vlastní banky	1 x cizí banky				
2012	0	5	15	10	0	25	0	-	55	Malý tarif
2013	0	5	15	10	0	25		-		
2014					0	25		-	25	
2015					0	25		-		

Tabulka B4 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Air Bank za jednotlivé roky 2012 – 2015 u profilu Průměrný klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015, Air Bank, citováno online 1. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Fio banka

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení úctu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	3 x TP	2 x JEP	2 x vlastní banky	1 x cizí banky				
2011		0			35		0	-	35	Fio osobní účet
2012		0			35			-		
2013		0			30			-	30	
2014		0			30			-		
2015		0			30			-		

Tabulka B5 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Fio banky za jednotlivé roky 2011 – 2015 u profilu Průměrný klient; zdroj: Fio banka, citováno online 1. a 2. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Equa bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení úctu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	3 x TP	2 x JEP	2 x vlastní banky	1 x cizí banky				
2012	0	5	15	10	12	35	0	-	77	On-line konto
2013					0		0	-	0	Běžný účet
2014					0		0	-		
2015					0		0	-		

Tabulka B6 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Equa bank za jednotlivé roky 2012 – 2015 u profilu Průměrný klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Část C

Výpočet u profilu Aktivní klient

Komerční banka

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení účtu v Kč + balíček transakcí v Kč *	Sleva v Kč	Celkem Kč **	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	7 x TP	6 x JEP	4 x vlastní banky	2 x cizí banky				
2007	7	5	45,5	18	0	78	59	-	213	Perfekt konto
2008					0	70	125	-	195	Extra konto
2009					0	70	125	-		
2010					0	70	125	-		
2011					0	78	68 + 39	-17 *)	168	Můj Účet
2012					0	78	68 + 39			
2013					0	78	68 + 39			
2014					0	78	68 + 39	-68 **)	117	
2015					0	78	68 + 39			

* Balíček transakcí v ceně 39 Kč obsahuje položky za všechny transakce pořízené pomocí služby internetového bankovníctví.

** Částky ve sloupci označeném „Celkem Kč“ jsou uváděny již po zaokrouhlení na celé koruny.

*) 25% sleva z ceny měsíčního poplatku za vedení účtu při splnění podmínky připsání jedné došlé platby na účet měsíčně.

***) 100% sleva z poplatku za vedení účtu při splnění dvou podmínek, a to příchozí platby na účet v libovolné výši a objem prostředků uložených u Komerční banky alespoň ve výši 100 000 Kč.

Tabulka C1 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Komerční banky za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Aktivní klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015, Komerční banka, citováno online 4. a 5. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Česká spořitelna

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení účtu v Kč + balíček transakcí v Kč *	Sleva v Kč **	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	7 x TP	6 x JEP	4 x vlastní banky	2 x cizí banky				
2007	7	7	49	16	12	60	45	-	196	Výhodný program
2008	7	7	49	24	0	60	69	-	216	Osobní účet Standard II
2009	7	7	49	24	0	60	69	-17,25	199	
2010	7	7	49	24	0	60	69			
2011	7	7	49	24	0	60	69			
2012	7	7	49	24	0	80	69			
2013	7	7	49	24	0	80	69			
2014					0	80	69 + 29	-	178	Osobní účet ČS II
2015					0	80	69 + 29	-		

* Měsíční balíček neomezeného počtu odchozích tuzemských plateb za cenu 29 Kč.

** Poskytnutá sleva je ve výši 25 % z měsíční ceny Osobního účtu při splnění podmínky aktivního účtu (tj. každý kalendářní měsíc provést minimálně 3 jakékoli platby) a kreditního obratu na účtu minimálně 25 000 Kč.

Tabulka C2 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u České spořitelny za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Aktivní klient; zdroj: Česká spořitelna, citováno online 2. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

UniCredit Bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení účtu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	7 x TP	6 x JEP	4 x vlastní banky	2 x cizí banky				
2007	0	5	35		0	18	99	-	157	Konto Mozaika
2008	0	5	35		0	18	99	-		
2009	0	5	35		0	18	99	-		
2010	0	6	42		0	30	119	-		
2011	0	6			0	30	89	-	125	Konto Praktik
2012	0	6			0	30	89	-		Konto Partners
2013	0	6			0	30	0	-	36	Aktivní konto *)
2014							0	-	0	U konto **)
2015							0	-		

*) Bezplatné vedení účtu je v případě splnění podmínky bezhotovostního kreditního obratu v daném měsíci 20 000 Kč a aktivního účtu (pokud je provedena alespoň 1 příchozí a 1 odchozí platba v daném měsíci a 1 platba debetní kartou u obchodníka do 20. dne daného měsíce).

***) Podmínka pro bezplatné vedení účtu je mít aktivně využívaný účet, tj. splnit podmínku bezhotovostního kreditního obratu v daném měsíci 12 000 Kč.

Tabulka C3 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u UniCredit Bank za jednotlivé roky 2007 – 2015 u profilu Aktivní klient; zdroj: UniCredit Bank, citováno online 4. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Air Bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení úctu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	7 x TP	6 x JEP	4 x vlastní banky	2 x cizí banky				
2012	0	5	35	30	0	50	0	-	120	Malý tarif
2013	0	5	35	30	0	50		-		
2014					0	50		-	50	
2015					0	50		-		

Tabulka C4 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Air Bank za jednotlivé roky 2012 – 2015 u profilu Aktivní klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015, Air Bank, citováno online 1. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Fio banka

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení úctu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	7 x TP	6 x JEP	4 x vlastní banky	2 x cizí banky				
2011						70	0	-	70	Fio osobní účet
2012						70		-		
2013						60		-		
2014						60		-	60	
2015						60		-		

Tabulka C5 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Fio banky za jednotlivé roky 2011 – 2015 u profilu Aktivní klient; zdroj: Fio banka, citováno online 1. a 2. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Equa bank

Rok	Platba příchozí v Kč	Platba odchozí v Kč			Výběry z bankomatu v Kč		Vedení úctu v Kč	Sleva v Kč	Celkem Kč	Název účtu
	1 x	1 x SIPO	7 x TP	6 x JEP	4 x vlastní banky	2 x cizí banky				
2012	0	5	35	30	24	70	0	-	164	On-line konto
2013	0							-	0	Běžný účet
2014	0							-		
2015	0							-		

Tabulka C6 - Výpočet měsíčních poplatků souvisejících s využíváním běžného účtu u Equa bank za jednotlivé roky 2012 – 2015 u profilu Aktivní klient; zdroj: Bankovní poplatky.com, citováno online 1. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Vysvětlivky zkratk uváděných v tabulkách této přílohy:

SIPO = Soustředěné inkaso plateb obyvatelstva; slouží k úhradě např. nájemného, vody, plynu, elektřiny, televizních a rozhlasových poplatků, předplatného tisku atd.

TP = trvalý příkaz do jiné banky

JEP = jednorázový převodní příkaz do jiné banky (standardní)

Příloha 4 – Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2005 – 2009

Banka		Bilanční suma za rok *)									
		2005		2006		2007		2008		2009	
		v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %
Česká spořitelna		654 064	18,9	728 393	19,3	814 125	18,8	862 230	18,6	855 130	18,5
Komerční banka		513 856	14,8	598 090	15,8	661 819	15,3	699 083	15,1	695 075	15,0
UniCredit Bank **)/ HVB Bank, Živnostenská banka						269 014	6,2	278 681	6,0	264 627	5,7
Československá obchodní banka		736 538	21,3	762 301	20,2	925 424	21,4	824 485	17,8	858 972	18,5
Podíl na celkové bilanční sumě	velké banky	2 118 743	61,2	2 320 538	61,4	2 670 382	61,7	2 664 479	57,5	2 673 804	57,7
	ostatní banky	1 343 255	38,8	1 458 840	38,6	1 657 628	38,3	1 969 398	42,5	1 960 172	42,3
Celkem		3 461 998	100,0	3 779 378	100,0	4 328 010	100,0	4 633 877	100,0	4 633 976	100,0

*) Údaje jsou k 31. 12. daného roku s výjimkou bilanční sumy UniCredit Bank / HVB Bank, Živnostenská banka za rok 2006, kdy období končí 30. 9.

***) UniCredit Bank vznikla sloučením HVB Bank Czech Republic a. s. a Živnostenské banky dne 5. listopadu 2007. (UniCredit Bank, citováno online 7. srpna 2015)

Tabulka 15 - Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2005 – 2009; zdroj: Česká národní banka (Bankovní dohled 2005 a Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2008, 2011), citováno online 17. dubna 2015, Výroční zprávy jednotlivých bank: Česká spořitelna, citováno online 3. srpna 2015, Československá obchodní banka, citováno online 25. srpna 2015, Komerční banka, citováno online 6. srpna 2015, UniCredit Bank, citováno online 5. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015

Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2010 – 2014

Banka		Bilanční suma za rok *)									
		2010		2011		2012		2013		2014	
		v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %
Česká spořitelna		881 629	18,7	892 598	17,8	920 403	17,7	968 723	17,4	902 589	16,0
Komerční banka		698 014	14,8	754 810	15,0	786 836	15,2	863 980	15,6	953 261	16,8
UniCredit Bank		270 176	5,7	288 673	5,8	318 909	6,1	464 622	8,4	508 616	9,0
Československá obchodní banka		885 055	18,8	936 593	18,6	937 174	18,1	962 954	17,3	865 639	15,3
Podíl na celkové bilanční sumě	velké banky	2 734 874	58,0	2 872 674	57,2	2 963 322	57,1	3 260 279	58,7	3 230 105	57,1
	ostatní banky	1 980 426	42,0	2 149 483	42,8	2 226 384	42,9	2 293 859	41,3	2 426 821	42,9
Celkem		4 715 300	100,0	5 022 157	100,0	5 189 706	100,0	5 554 138	100,0	5 656 926	100,0

*) Údaje jsou k 31. 12. daného roku.

Tabulka 16 - Výpočet podílů velkých bank na celkové bilanční sumě v letech 2010 – 2014; zdroj: Česká národní banka (Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem 2011, 2014), citováno online 17. dubna 2015, Výroční zprávy jednotlivých bank: Česká spořitelna, citováno online 3. srpna 2015, Československá obchodní banka, citováno online 25. srpna 2015, Komerční banka, citováno online 6. srpna 2015, UniCredit Bank, citováno online 5. srpna 2015; vlastní zpracování, 2015